

ÚRAD VLÁDY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

2021

**Výročná správa o aktivitách
sieťových partnerov v
oblasti ochrany finančných
záujmov EÚ v Slovenskej
republike za rok 2021**

ANNUAL REPORT

*„Predchádzajme a zabráňme spoločne
nezrovnalostiam a podvodom pri
využívaní prostriedkov Európskej únie“*

Dokument bol vypracovaný odborom Národný úrad pre OLAF v spolupráci s Pracovnou skupinou pre komunikáciu pod Riadiacim výborom pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike

**Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti
ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike
za rok 2021**

Apríl 2022

Obsah

ÚVOD.....	5
1. Spolupráca odboru Národný úrad pre OLAF s OLAF-om.....	7
2. Vzájomná spolupráca sieťových partnerov.....	11
2.1 Činnosť Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike	11
2.2 Činnosť pracovných skupín pod Riadiacim výborom	11
3. Činnosť ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ.....	15
3.1 Činnosť odboru Národný úrad pre OLAF	15
3.1.1 Kontrolná činnosť odboru Národný úrad pre OLAF.....	15
3.1.2 Nahlasovanie nezrovnalostí na OLAF.....	16
3.1.3 Riešenie podaní verejnosti.....	18
3.1.4 Legislatívno – metodická činnosť odboru Národný úrad pre OLAF.....	18
3.1.5 Projekty zamerané na ochranu finančných záujmov Európskej únie	19
3.2 Činnosť ostatných sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ.....	20
3.2.1 Odbor Národný úrad pre OLAF, Generálna prokuratúra SR a Európska prokuratúra	20
3.2.2 Národná kriminálna agentúra.....	21
3.2.3 Úrad pre verejné obstarávanie	25
3.2.4 Rokovania NKÚ SR - ÚVO – MIRRI SR.....	26
3.2.5 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.....	26
3.2.6 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	27
3.2.7 Bratislavský samosprávny kraj.....	31
3.2.8 Slovenská informačná služba	31
4. Školiace aktivity ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov	32
4.1 Odbor Národný úrad pre OLAF	32
4.2 Ostatní sieťoví partneri	35
4.2.1 Úrad pre verejné obstarávanie	35
4.2.2 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.....	36
4.2.3 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	37
4.2.4 Ministerstvo financií Slovenskej republiky	35
4.2.5 Bratislavský samosprávny kraj.....	36
5. Aktivity v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia o ochrane finančných záujmov EÚ.....	37
5.1 Odbor Národný úrad pre OLAF	37
5.2 Odbor informovanosti a publicity na Úrade vlády Slovenskej republiky.....	38

5.3	Finančné riaditeľstvo SR.....	38
5.4	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky	39
5.5	Úrad pre verejné obstarávanie	40
5.6	Protimonopolný úrad Slovenskej republiky.....	40
5.7	Bratislavský samosprávny kraj	42
5.8	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR	42
6.	Vydávanie tlačových správ	43
6.1	Odbor Národný úrad pre OLAF	43
6.2	Ostatní sieťoví partneri	43
7.	Príklady dobrej praxe sieťových partnerov	47
7.1	Prípady riešené Národnou kriminálnou agentúrou	47
7.2	Prípady riešené Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky	48
7.3	Prípady riešené Protimonopolným úradom Slovenskej republiky	53
7.4	Prípady riešené Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky.....	55
	Záver	62
	Zoznam skratiek	63

ÚVOD

Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike za rok 2021 (ďalej len „Výročná správa“) je vypracovaná odborom Národný úrad pre OLAF (ďalej aj „ONÚ OLAF“) sekcie kontroly Úradu vlády SR (ďalej aj „ÚV SR“) v spolupráci s členmi Pracovnej skupiny pre komunikáciu (ďalej aj „PSK“) zriadenej pod Riadiacim výborom pre ochranu finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike (ďalej „RV“ alebo „Riadiaci výbor“) v zmysle Komunikačného plánu k ochrane finančných záujmov EÚ v SR (ďalej len „Komunikačný plán“), verzia 4.0, účinného od 20. júla 2021.

Cieľom Výročnej správy je informovať širokú a odbornú verejnosť o činnosti ONÚ OLAF a sieťových partnerov v rámci ochrany finančných záujmov Európskej únie (ďalej len „EÚ“) v Slovenskej republike, (ďalej len „SR“) ako aj o spolupráci ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov s Európskym úradom pre boj proti podvodom (ďalej len „OLAF“).

V súvislosti s plnením záväzkov vyplývajúcich z článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ zabezpečuje a koordinuje ochranu finančných záujmov EÚ (ďalej len „OFZ EÚ“) v zmysle § 24 ods. 5 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy, zákona č. 528/2008 Z. z. o pomoci a podpore poskytovanej z fondov Európskeho spoločenstva v znení neskorších predpisov a zákona č. 292/2014 Z. z. o príspevku poskytovanom z európskych štrukturálnych a investičných fondov a o zmene a doplnení niektorých zákonov **Úrad vlády SR**. V rámci ÚV SR sú tieto úlohy delegované na sekciu kontroly, ONÚ OLAF, ktorý je kontaktným pracoviskom pre OLAF.

Zároveň ONÚ OLAF plní úlohu **koordinačného útvaru pre boj proti podvodom v SR** (tzv. *Anti-Fraud Coordination Service - AFCOS*) podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) a spolupracuje s OLAF-om. Na národnej úrovni spolupracuje s príslušnými orgánmi štátnej a verejnej správy, ktorých združuje do siete AFCOS a koordinuje ich činnosti súvisiace s OFZ EÚ. Sieťovými partnermi sú orgány a inštitúcie SR zodpovedné za riadenie, implementáciu, kontrolu a audit výdavkov rozpočtu EÚ a za výber a kontrolu finančných prostriedkov, ktoré predstavujú zdroj príjmov rozpočtu EÚ, ako i orgány a inštitúcie zodpovedné za konanie o spätnom vymáhaní, ukladaní sankcií a postihovaní pôvodcov nezákonných činností súvisiacich s poškodzovaním finančných záujmov EÚ.

Sieťovými partnermi v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR sú:

1. Úrad vlády SR
2. Ministerstvo financií SR
3. Ministerstvo dopravy a výstavby SR
4. Ministerstvo hospodárstva SR
5. Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
6. Ministerstvo vnútra SR
7. Ministerstvo spravodlivosti SR
8. Ministerstvo životného prostredia SR
9. Ministerstvo kultúry SR
10. Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR
11. Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
12. Ministerstvo zdravotníctva SR
13. Finančné riaditeľstvo SR

1. Spolupráca odboru Národný úrad pre OLAF s OLAF-om

OLAF (skr. z francúzskeho *Office européen de lutte antifraude*) je Európsky úrad pre boj proti podvodom, ktorého cieľom je chrániť finančné záujmy EÚ, bojovať proti podvodom, korupcii a všetkým ďalším nezákonným aktivitám, vrátane zneužitia úradnej moci v rámci európskych inštitúcií, prostredníctvom výkonu interných a externých administratívnych vyšetrovaní. Pravidelne a úzko spolupracuje s príslušnými orgánmi členských štátov na účely koordinácie ich činností. OLAF pomáha členským štátom pri ich aktivitách v boji proti podvodom poskytovaním potrebnej pomoci a technického know-how. Prispieva k vypracovávaniu politiky Európskej komisie (ďalej len „EK“) pre boj proti podvodom a podniká nevyhnutné kroky na posilnenie príslušných právnych predpisov.

Legenda: OLAF vyšetroje podvody v súvislosti s rozpočtom EÚ, korupciu a závažné porušenia pravidiel v rámci európskych inštitúcií. Vytvára tiež politiku v oblasti boja proti podvodom pre Európsku komisiu. Zdroj obrázku: Twitter OLAF-u @EUAntiFraud

Činnosť OLAF-u sa opiera o **tri piliere**:

1. **chrániť finančné záujmy EÚ** prostredníctvom boja proti podvodom, korupcii a iným nezákonným činnostiam,
2. **chrániť dobré meno európskych inštitúcií** prostredníctvom vyšetrovania závažného zneužívania právomocí ich členov a zamestnancov, ktoré môže vyústiť do disciplinárneho konania,
3. **poskytovať podporu** pre EK pri rozvoji a implementácii politik zameraných na prevenciu podvodov a ich odhaľovanie.

Právomoc OLAF-u vykonávať vyšetrovania je vymedzená v týchto základných nariadeniach:

- Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 883/2013 z 11. septembra 2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999, ktoré ustanovuje podrobné pravidlá pre vyšetrovania OLAF –u;
- Nariadenie Rady (EURATOM, ES) č. 2185/96 z 11. novembra 1996 o kontrolách a inšpekciách na mieste, vykonávaných Komisiou s cieľom ochrany finančných záujmov Európskych spoločenstiev pred spreneverou a inými podvodmi.

Oblasť poskytovania podpory a súčinnosti OLAF-u

ONÚ OLAF poskytoval v roku 2021 súčinnosť OLAF-u celkovo v 29 prípadoch, pričom v 19 prípadoch išlo o administratívne vyšetrovania vedené OLAF-om a 10 prípadov sa týkalo preverovania informácií zo strany OLAF-u v rámci rozhodovania o otvorení administratívneho vyšetrovania. Táto súčinnosť pozostávala najmä zo zabezpečenia informácií a dokumentácie na základe vyžiadania OLAF-u a poskytovania podpory pri 4 kontrolách na mieste, ktoré OLAF vykonal v SR v rámci administratívnych vyšetrovaní.

ONÚ OLAF - účasť v pracovných skupinách Rady EÚ a Európskej komisie (OLAF)

Zástupcovia ONÚ OLAF sa pravidelne zúčastňujú na zasadnutiach:

1. **Pracovnej skupiny Rady EÚ pre boj proti podvodom** (ďalej aj „**GAF**“), ktorá sa zaoberá otázkami súvisiacimi s OFZ EÚ, bojom proti podvodom a inej nezákonnej činnosti poškodzujúcej tieto záujmy.
2. **Poradného výboru Európskej komisie pre koordináciu prevencie podvodov (COCOLAF¹)** a pod ním zriadených pracovných skupín (ďalej aj „**PS**“), a to:
 - **Pracovnej skupiny pre prevenciu podvodov** (Fraud Prevention Working Group)
 - **Pracovnej skupiny AFCOS** (AFCOS group)
 - **Pracovnej skupiny pre nahlasovanie a analýzu podvodných a iných nezrovnalostí** (Reporting and Analysis of Fraudulent and Other Irregularities Group)
 - **siete komunikátorov OLAF – OAFCN** (OAFCN – OLAF Anti-Fraud Communicators' network).

Ad1)

V roku 2021 sa uskutočnilo **7 zasadnutí GAF-u**, na ktorých boli riešené najmä nasledujúce legislatívne a ďalšie materiály:

- revidované nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaniach vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF) – implementácia článku 7 ods. 3a;
- návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady, ktorým sa stanovuje výmenný, pomocný a školiaci program na ochranu eura proti falšovaniu na obdobie rokov 2021 – 2027 („program Pericles IV“) a návrh nariadenia Rady o rozšírení uplatňovania nariadenia (EÚ) č. .../2018, ktorým sa stanovuje výmenný, pomocný a školiaci program na ochranu eura proti falšovaniu na obdobie rokov 2021 - 2027 (program „Pericles IV“), na nezúčastnené členské štáty;
- návrh dohody o spolupráci medzi OLAF-om a Európskou prokuratúrou (EPPO);
- Výročná správa OLAF za rok 2020;
- Správa o činnosti Dozorného výboru OLAF za rok 2020;
- vymenovanie členov Dozorného výboru OLAF – návrh výzvy na vyjadrenie záujmu;
- Stanovisko Dozorného výboru OLAF č. 1/2021: Odporúčania OLAF-u, ku ktorým neboli prijaté opatrenia zo strany príslušných národných orgánov;
- Program Únie pre boj proti podvodom – pracovný program na rok 2021 a výzvy na predkladanie návrhov na rok 2021;

¹ **COCOLAF** predstavuje pracovné a informačné fórum pre výmenu praktických poznatkov a informácií medzi jednotlivými príslušnými národnými orgánmi navzájom i voči úradu OLAF, ako aj pre koordináciu ich činnosti na národnej a nadnárodnej úrovni. Zástupcovia ONÚ OLAF sa na zasadnutiach zúčastňujú z dôvodu plnenia úloh kontaktného bodu pre OLAF v rámci SR.

- Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: 32. výročná správa o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – 2020 („PIF“ správa);
- Príprava Medziinštitucionálnej výmeny názorov dňa 02. 12. 2021;
- Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade o vykonávaní a výsledkoch programu Pericles 2020 na ochranu eura proti falšovaniu v roku 2020.

Ad2)

V rámci **COCOLAF-u** sa konali v roku 2021 dve online plenárne zasadnutia, a to v dňoch 17. 06. 2021 a 06. 12. 2021. Na zasadnutiach bol prerokovaný najmä Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti - prevencia podvodov a podpora zo strany OLAF-u, Správa Komisie Európskemu parlamentu a Rade: 32. výročná správa o ochrane finančných záujmov Európskej únie – boj proti podvodom – 2020 (ďalej len „Výročná správa EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020“) a jej prílohy a spolupráca OLAF-u a Európskou prokuratúrou (ďalej len „EPPO“).

V roku 2021 sa uskutočnilo v rámci COCOLAF-u jedno **zasadnutie PS pre prevenciu podvodov** (Fraud Prevention Group) dňa 07. 12. 2021. Účelom PS je poskytnúť platformu pre výmenu skúseností a osvedčených postupov v oblasti predchádzania podvodom, ako aj zdieľanie národných príkladov najlepšej praxe. Predmetom zasadnutia PS boli najmä témy ako: rámec rizík v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti, usmernenie k využívaniu ARACHNE pre účely predchádzania konfliktu záujmov/ dvojitému financovaniu a národné IT nástroje v kontexte Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti.

Dňa 30. 09. 2021 sa konalo online **8. zasadnutie PS AFCOS** (AFCOS Group) s cieľom prehĺbiť spoluprácu útvarov AFCOS v jednotlivých členských štátoch EÚ a poskytnúť platformu pre výmenu skúseností a osvedčených postupov v oblasti spolupráce medzi úradom OLAF a príslušnými národnými orgánmi. Hlavnými témami zasadnutia boli kontroly a audity v rámci Mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti a úloha OLAF-u a AFCOS-u, potenciálne riziká v oblasti financovania zdravotníckej infraštruktúry, novela nariadenia EP a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013 o vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), spolupráca OLAF-EPPO a riešenie prístupu OLAF-u do databáz členských štátov.

V sledovanom období sa konali dve zasadnutia **PS pre nahlasovanie a analýzu podvodných a iných nezrovnalostí** (ďalej len „PS pre nezrovnalosti“) v dňoch 28. 04. 2021 a 06. 12. 2021. Na zasadnutiach PS pre nezrovnalosti si členovia vymieňajú informácie a skúsenosti vo vzťahu k evidencii a analýze nezrovnalostí pri čerpaní finančných prostriedkov EÚ. Zasadnutia sú zamerané najmä na praktické problematické otázky týkajúce sa nahlasovania nezrovnalostí do systému IMS². Hlavnou témou zasadnutí bol *návrh Výročnej správy EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020* (ide aj o tzv. „PIF“ Správu) a jej príloh, príprava *Výročnej správy EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2021* („PIF“ správa), ako aj analýza dôvodov poklesu nepodvodných nezrovnalostí v PO 2014 – 2020 a budúce zmeny systému IMS.

V roku 2021 sa konalo dňa 10. 02. 2021 online 31. zasadnutie siete komunikátorov úradu OLAF – OAFCN (OAFCN - OLAF Anti-Fraud Communicators' Network) na tému: **„Komunikácia proti podvodom vo virtuálnom prostredí“**. Členovia PSK boli o programe, obsahu a záveroch zasadnutia následne e-mailom

² IMS (Irregularity management System) je webová aplikácia systému AFIS - elektronický systém, vyvinutý a poskytnutý EK na účely oznamovania nezrovnalostí OLAF-u.

informovaní. Účelom konania zasadnutia je výmena informácií, skúseností a príkladov dobrej praxe s cieľom zvyšovať informovanosť a komunikáciu o problematike boja proti podvodom v súvislosti s OFZ EÚ. Členovia si vymieňali skúsenosti z oblasti komunikácie o podvodoch vo virtuálnom prostredí, informovali o svojich komunikačných aktivitách v roku 2021 a mediálnych stratégiách. Členom bol predstavený Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti a s tým súvisiaca úloha OLAF-u pri prevencii podvodov pri čerpaní prostriedkov z tohto mechanizmu, bola podaná informácia o stave fungovania a komunikácie o EPPO komunikačnými pracovníkmi tohto úradu. Taktiež diskutovali a informovali sa vzájomne o uskutočnených a plánovaných komunikačných kampaniach a aktivitách. Bližšie informácie sa nachádzajú v príslušnej tlačovej správe OLAF-u: https://ec.europa.eu/anti-fraud/media-corner/news/communicating-against-fraud-virtual-environment-2021-02-10_en.

2. Vzájomná spolupráca sieťových partnerov

2.1 Činnosť Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike

RV schválil v roku 2021 formou per rollam celkovo **7 materiálov**. Vzhľadom na epidemiologickú situáciu sa zasadnutie RV v roku 2021 nekonalo.

Formou per rollam boli v sledovanom období schválené nasledujúce materiály:

- *Dodatok č. 9 k Štatútu Riadiaceho výboru pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike“ (schválené RV dňa 12. 05. 2021),*
- *Rokovací poriadok stálych pracovných skupín zriadených pod Riadiacim výborom pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike (schválené RV dňa 12. 05. 2021),*
- *Dotazník OLAF - Správa o ochrane finančných záujmov (PIF) 2020 (schválené RV dňa 29. 01. 2021),*
- *Odpovede k odporúčaniam Európskej komisie vyplývajúcim zo Správy PIF za rok 2020: „Preparation of the Commission Report on the protection of the EU’s financial interests - fight against fraud, 2020 (Staff Working Document: Follow-up of recommendations to the Commission report on the protection of the EU’s financial interests – fight against fraud, 2019)“ (schválené RV dňa 29 .01. 2021),*
- *Ročná správa o nezrovnalostiach za rok 2020 (schválené RV dňa 27. 05. 2021),*
- *Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike za rok 2020 (schválená RV dňa 28. 04. 2021) a Vyhodnotenie plnenia Komunikačného plánu k ochrane finančných záujmov EÚ v SR, verzia 3.0 za rok 2020, v zmysle Prílohy č.1 Komunikačného plánu (schválený RV dňa 28. 04. 2021),*
- *Komunikačný plán k ochrane finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike, verzia 4.0“, vrátane prílohy č.1. (schválený dňa 20. 07. 2021).*

2.2 Činnosť pracovných skupín pod Riadiacim výborom

V rámci RV vykonávali v roku 2021 svoju činnosť 4 pracovné skupiny, ktorých činnosť sa sústreďovala na riešenie konkrétnych úloh týkajúcich sa OFZ EÚ. Členmi zriadených pracovných skupín sú menovaní zástupcovia sieťových partnerov.

Išlo o nasledujúce pracovné skupiny:

1. Pracovná skupina pre nezrovnalosti,
2. Pracovná skupina pre komunikáciu,
3. Pracovná skupina pre spoluprácu v oblasti koordinácie kontrolnej činnosti,
4. Pracovná skupina k článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ.

Pracovná skupina pre nezrovnalosti (ďalej len „PSPN“) v roku 2021 nezasadala z dôvodu pandemickej situácie. Dňa 28. 04. 2021 bolo členom PSPN zaslané **Usmernenie Európskej komisie o predchádzaní konfliktu záujmov**. Dňa 07. 10. 2021 bolo členom PSPN zaslané zhrnutie obsahu PIF správy za rok 2020 o najdôležitejších ukazovateľoch a trendoch v rámci EÚ z oblasti nezrovnalostí. Ich pozornosť bola upriamená na aktuálne témy a možné riešenia problematických oblastí.

Dňa 2. 11. 2021 bola členom PSpN zaslaná metodika k zostavovaniu PIF správy, ktorá bola z iniciatívy ONÚ OLAF preložená do slovenčiny, a ktorú používa EK pri jej tvorbe, a to na využitie pri práci jednotlivých zodpovedných orgánov v SR (napr. na prípravu štatistiky podľa vlastných kritérií v kritických oblastiach z údajov z národných databáz a s cieľom porovnať tak údaje s priemerom EÚ, prípadne porovnať trend).

V súvislosti s vypuknutím pandémie COVID-19, a s tým súvisiacim zvýšeným transferom prostriedkov do sektora zdravotnej starostlivosti OLAF inicioval vypracovanie analýzy existujúcich nezrovnalostí a potenciálnych či potvrdených podvodov v tejto oblasti európskych politík. V nadväznosti na to oslovil OLAF so spoluprácou aj slovenský AFCOS – ONÚ OLAF s požiadavkou na získanie potrebných informácií ohľadne nezrovnalostí v oblasti zdravotníctva. V tejto súvislosti ONÚ OLAF spolupracoval najmä s MZ SR. Následne bola OLAF-om vypracovaná Správa o zdravotnej infraštruktúre („Report Health Infrastructure“).

Taktiež bol aj v roku 2021 kladený dôraz na sledovanie covid výdavkov v nezrovnalostiach v súvislosti s pandemiou, a teda aj nezrovnalostí z tejto kategórie (najmä zo strany CO MF SR).

ONÚ OLAF vypracoval v spolupráci s partnermi siete AFCOS **Ročnú správu o nezrovnalostiach za rok 2020** (ďalej len „Ročná správa“), ktorá bola schválená formou per rollam dňa 27. mája 2021 *Riadiacim výborom pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike*, zriadeným na ÚV SR. Ročnú správu následne predložil na rokovanie vlády SR vedúci ÚV SR na základe úlohy B.2. uznesenia vlády SR č. 18 zo dňa 7. januára 2015 k Národnej stratégii ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike (ďalej len „Národná stratégia“) a v zmysle trvalej úlohy č. II v časti 4.2.2 (Trvalé úlohy v oblasti odhaľovania nezrovnalostí). Ročná správa za rok 2020 bola zaradená na [rokovanie vlády SR dňa 16. júna 2021](#) ako informatívny materiál, ktorý bol **vzatý na vedomie**.

Ročná správa obsahuje informácie o všetkých nezrovnalostiach zaevidovaných v roku 2020 do systému evidovania a nahlásovania nezrovnalostí (IMS) Európskemu úradu pre boj proti podvodom (OLAF) pri Európskej komisii. Ďalej obsahuje kvantitatívne zhodnotenie nezrovnalostí za jednotlivé programové obdobia a operačné programy. Rovnako slúži na porovnanie SR s ostatnými štátmi EÚ, prípadne na identifikáciu problémov v oblasti nezrovnalostí. Oblasť nezrovnalostí, ktorá je spracovaná v tejto správe, sa týka tak príjmovej, ako aj výdavkovej časti rozpočtu EÚ. Celé znenie Ročnej správy je dostupné na webovej stránke <https://www.olaf.vlada.gov.sk/vyroczne-spravy-olaf/>.

V roku 2021 sa z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie nekonalo žiadne zasadnutie **Pracovnej skupiny pre komunikáciu** (ďalej len „PSK“). Predmetom činnosti PSK v roku 2021 bolo vypracovanie a schválenie vyhodnotenia plnenia Komunikačného plánu k OFZ EÚ v SR za rok 2020 a Výročnej správy o aktivitách sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR za rok 2020. V roku 2021 bola vykonaná **aktualizácia Komunikačného plánu k OFZ EÚ v SR, verzia 4.0**, ktorá bola schválená RV per rollam dňa 20. 07. 2021 s účinnosťou od 20. 07. 2021. Členovia siete komunikátorov úradu OLAF (OAFCN) za SR - ONÚ OLAF, Finančné riaditeľstvo SR (ďalej len „FR SR“) a Generálnej prokuratúry SR (ďalej len „GP SR“) plnili priebežne úlohy vyplývajúce z Akčného plánu siete OAFCN OLAF-u na rok 2021.

Koordináčne stretnutie **Pracovnej skupiny pre spoluprácu v oblasti koordinácie kontrolnej činnosti** sa z dôvodu nepriaznivej epidemiologickej situácie začiatkom roka 2021 konalo písomnou formou, prostredníctvom emailovej komunikácie. Záznam zo stretnutia dňa 15. 02. 2021 nahradil pravidelné pracovné stretnutie zástupcov sekcie auditu a kontroly Ministerstva financií SR (ďalej len „MF SR“), ÚV SR a Najvyššieho kontrolného úradu SR (ďalej len „NKÚ SR“) k odstráneniu prípadných kolízií kontrol a auditov vyplývajúcich z návrhov plánov MF SR, ÚV SR a NKÚ SR. Písomná výmena informácií zo stretnutia

sa týkala o. i. aj nastavenia vzájomnej komunikácie s NKÚ SR ohľadne koordinácie podnetov doručených na MF SR, ÚV SR a NKÚ SR, v súlade s dokumentom „Zásady koordinácie kontrol a auditov sieťových partnerov AFCOS“, verzia 5.0.

Zasadnutie Pracovnej skupiny k článku 325 ZFEÚ (ďalej len „PSK k článku 325 ZFEÚ“) sa v roku 2021 tiež nekonalo. Členovia PS k článku 325 ZFEÚ sa podieľali na príprave a vypracovaní dokumentu: „Odpovede k dotazníku OLAF, všeobecná časť – Správa o ochrane finančných záujmov (PIF) 2020“ a dokumentu „Odpovede k odporúčaniam Európskej komisie vyplývajúcim zo Správy PIF za rok 2019 (Staff working document: Follow up of recommendations to the Commission report on the protection of the EU’s financial interests – fight against fraud, 2019)“.

Plnenie úloh z Akčného plánu k Národnej stratégii pre ochranu finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike

V záujme zabezpečenia OFZ EÚ v SR sú v zmysle Národnej stratégie jednotliví partneri siete AFCOS povinní v rámci svojich postupov plniť úlohy v oblasti **prevencie, odhaľovania, vyšetrovania a stíhania podvodov** (ide o tzv. protipodvodný cyklus, pozri obrázok), ako aj v oblasti vymáhania neoprávnene vyplatených finančných prostriedkov EÚ a sankcií. Zároveň sa spolu s ÚV SR, prostredníctvom ONÚ OLAF, podieľajú prostredníctvom pracovných skupín na plnení úloh vyplývajúcich z Akčného plánu k Národnej stratégii, verzia 2.0 (ďalej len „Akčný plán“).

V roku 2021 boli plnené partnermi siete AFCOS najmä dve úlohy v rámci Akčného plánu a to úloha č. 5 a č. 8.

V rámci plnenia úlohy č. 5 z Akčného plánu k Národnej stratégii bola vypracovaná **Analýza prípadov identifikovania podozrení zo spáchania trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ v SR partnermi siete AFCOS v rámci vykonaných kontrol/auditov/overovaní**. Hlavným cieľom analýzy je poskytnúť prehľad identifikovania podozrení zo spáchania trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ v SR v rámci vykonaných kontrol/auditov/overovaní. Na základe tohto prehľadu bude možné dosledovať, akým spôsobom bolo naložené s jednotlivými kontrolnými zisteniami v rámci trestných konaní, a to vo vzťahu k príjmovej, ako aj výdavkovej časti rozpočtu EÚ.

Podkladom pre vypracovanie materiálu boli predovšetkým údaje od partnerov siete AFCOS, ktorí na základe príslušných právnych predpisov vykonávajú kontroly/audity/overovania, informácie z národného monitorovacieho systému ITMS (resp. ITMS2014+) týkajúce sa nezrovnalostí a pod. Dňa 24. 02. 2021 bol zaslaný finálny materiál členom RV/partnerom siete AFCOS na vedomie.

ONÚ OLAF vypracoval v sledovanom období v spolupráci s relevantnými partnermi siete AFCOS v zmysle **plnenia úlohy č. 8** z Akčného plánu dokument: **Analýza najčastejších kontrolných a auditných zistení pri implementácii fondov EÚ v rámci programového obdobia 2014 - 2020**". Tento pracovný dokument bol

vypracovaný manažermi nezrovnalostí ONÚ OLAF v spolupráci s manažermi kontroly ONÚ OLAF a má informatívny charakter pre partnerov siete AFCOS. Cieľom vypracovanej analýzy je poskytnutie súhrnného prehľadu kontrolných a auditných zistení, ktoré sa vyskytujú pri implementácii fondov EÚ v rámci PO 2014 - 2020 a identifikácia najčastejšie sa vyskytujúcich zistení. Analýza sa zameriava na PO 2014 - 2020. Vstupné dáta, ktoré ONÚ OLAF spracoval vychádzali z podkladov, ktoré poskytli jednotliví partneri siete AFCOS. Analýza má slúžiť ako indikátor rizikových oblastí, v ktorých najčastejšie prichádza k identifikácii nedostatkov v rámci implementácie projektov financovaných z fondov EÚ.

3. Činnosť ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ

3.1 Činnosť odboru Národný úrad pre OLAF

ONÚ OLAF je organizačným útvarom ÚV SR zriadeným na sekcii kontroly (ďalej len „SK“). Podľa Organizačného poriadku v platnom znení je jedným z troch odborov na SK ÚV SR. Jeho poslaním je plniť úlohy súvisiace so zabezpečovaním OFZ EÚ v SR prostredníctvom koordinácie prípravy a realizácie legislatívnych, administratívnych a operatívnych činností a spolupráce medzi všetkými zainteresovanými národnými inštitúciami a EK, vrátane potrebných komunikačných a vzdelávacích aktivít.

3.1.1 Kontrolná činnosť odboru Národný úrad pre OLAF

ÚV SR vykonáva podľa § 2 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/1996 Z. z. o kontrole v štátnej správe v znení neskorších predpisov **kontrolu na účely ochrany finančných záujmov EÚ** vrátane kontroly procesu poskytovania a využívania finančných prostriedkov EÚ.

V roku 2021 bolo vykonaných **5 kontrol** v kontrolovaných subjektoch Implementačná agentúra MPSVR SR, Slovenská inovačná a energetická agentúra (2 kontroly), MŠVVaŠ SR a Pôdohospodárska platobná agentúra (ďalej len „PPA“).

Kontroly boli zamerané na postupy kontrolovaných subjektov pri poskytovaní a využívaní finančných prostriedkov z fondov EÚ, výsledkom ktorých bolo **26 zistení**. V prípade 4 kontrol bol vypracovaný Protokol o výsledku kontroly a pri 1 kontrole Záznam o kontrole (neboli identifikované porušenia, bez zistení).

Príklady kontrolných zistení v rámci vykonaných kontrol:

- Neinformovanie úspešného uchádzača o zaradení do zoznamu odborných hodnotiteľov;
- Nedostatočné overovanie splnenia podmienok odborných hodnotiteľov pred výkonom odborného hodnotenia;
- Nedostatočné overenie správnosti odborného hodnotenia;
- Nedostatočné overovanie splnenia podmienok poskytnutia nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“) z fondov EÚ;
- Nedostatočný/chýbajúci záznam z výkonu formálnej administratívnej kontroly ŽoNFP;
- Nedodržavanie lehôt, napr. na vydanie Rozhodnutia o schválení ŽoNFP, na odoslanie návrhu Zmluvy o poskytnutí NFP, na zverejnenie Zmluvy o poskytnutí NFP v CRZ, na výkon administratívnej kontroly VO, na aktualizáciu údajov v ITMS2014+;
- Neinformovanie prijímateľa pri výkone finančnej kontroly VO, napr. o schválení výdavkov súvisiacich s VO, o dôvodoch nedodržania termínu výkonu kontroly a o predpokladanom termíne ukončenia kontroly;
- Nesúlady dokumentov so záväznými vzormi CKO;
- Nesúlady Zmluvy o poskytnutí NFP s Výzvou a jej prílohami;
- Neaktualizovanie údajov v systéme ITMS2014+;
- Neuzatváranie dodatkov k Zmluvám o poskytnutí NFP;
- Neinformovanie prijímateľa v zmenovom konaní;
- Nedostatky pri monitorovaní, napr. pri AFK Monitorovacej správy, nedodržanie lehoty na zaslanie výzvy prijímateľovi, nedodržanie lehoty na ukončenie kontroly Monitorovacej správy.

3.1.2 Nahlasovanie nezrovnalostí na OLAF

ONÚ OLAF pravidelne nahlasuje OLAF-u cez systém IMS nezrovnalosti, ktoré sa v zmysle príslušných delegovaných a vykonávacích nariadení hlásia na OLAF³.

V roku 2021 bolo na OLAF zaslaných prostredníctvom IMS spolu **8 hlásení** za PO 2004 - 2006, **410 hlásení** za PO 2007 - 2013 a za PO 2014 - 2020 **338 hlásení (157 kvartálnych a 181 mesačných)**. Údaje podľa jednotlivých OP sa nachádzajú v tabuľkách nižšie.

PO 2004 - 2006:

Tabuľka č. 1

2004 - 2006	rok 2021										
	1.štvrťrok		2.štvrťrok		3.štvrťrok		4.štvrťrok		spolu		celkom
	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	
IS EQUAL	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
IS INTERREG IIIA	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JPD Cieľ 2	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
JPD Cieľ 3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ISPA/KF	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP ZI	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOP LZ	2	0	4	0	2	0	0	0	8	0	8
SOP PaRV	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
SOP PaS	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom	2	0	4	0	2	0	0	0	8	0	8

Zdroj: ONÚ OLAF

³ delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1970, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Európskeho fondu regionálneho rozvoja, Európskeho sociálneho fondu, Kohézneho fondu a Európskeho námorného a rybárskeho fondu; delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1971, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Európskeho poľnohospodárskeho záručného fondu a Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka a ktorým sa zrušuje nariadenie Komisie (ES) č. 1848/2006; delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1972, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Fondu európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby; delegované nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1973, ktorým sa do nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 dopĺňajú osobitné ustanovenia k nahlasovaniu nezrovnalostí týkajúcich sa Fondu pre azyl, migráciu a integráciu a nástroja pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1974, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1303/2013 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Európsky fond regionálneho rozvoja, Európsky sociálny fond, Kohézny fond a Európsky námorný a rybársky fond; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1975, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1306/2013 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Európsky poľnohospodársky záručný fond a Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1976, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 223/2014 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Fond európskej pomoci pre najodkázanejšie osoby; vykonávacie nariadenie Komisie (EÚ) 2015/1977, ktorým sa podľa nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 514/2014 stanovuje frekvencia a formát správ o nezrovnalostiach, pokiaľ ide o Fond pre azyl, migráciu a integráciu, a o nástroj pre finančnú podporu v oblasti policajnej spolupráce, predchádzania trestnej činnosti, boja proti trestnej činnosti a krízového riadenia.

PO 2007 - 2013:

Tabuľka č. 2

2007 - 2013	rok 2021										
	1.štvrťrok		2.štvrťrok		3.štvrťrok		4.štvrťrok		nové	aktualizácie	celkom
	nové	akt.	nové	akt.	nové	akt.	nové	akt.			
OPIS	0	0	0	5	0	0	0	0	0	5	5
ROP	0	49	0	0	0	2	0	1	0	52	52
OP TP	0	2	0	9	1	0	0	0	1	11	12
OP BK	0	21	1	1	0	0	0	0	1	22	23
OP D	0	10	17	0	0	0	1	0	18	10	28
OP ŽP	0	29	3	3	1	4	1	4	5	40	45
OP KaHR	4	4	1	8	1	6	6	3	12	21	33
OP V	2	22	1	3	0	1	0	10	3	36	39
OP VaV	1	106	0	3	0	1	0	7	1	117	118
OP ZaSI	0	16	0	1	2	7	0	3	2	27	29
OP Z	0	2	0	0	0	0	0	0	0	2	2
OP RH	0	0	1	1	0	0	2	0	3	1	4
PCS SR-ČR	0	0	1	16	0	3	0	0	1	19	20
PCS SR-AT	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
PCS PL-SR	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
CBS SR HU	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP INTERACT II	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom:	7	261	25	50	5	24	10	28	47	363	410

Zdroj: ONÚ OLAF

PO 2014 - 2020:

Kvartálne – iniciálne (úvodné) hlásenia:

Tabuľka č. 3

2014 - 2020	rok 2021 - úvodné hlásenia										
	1.štvrťrok		2.štvrťrok		3.štvrťrok		4.štvrťrok		spolu		celkom
	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	kvartálne	mimo CO	
OP II	3	0	8	0	13	0	15	0	39	0	39
IROP	3	0	17	0	1	0	28	0	49	0	49
OP KŽP	5	0	6	0	7	0	0	0	18	0	18
OP TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
OP LZ	3	0	13	0	2	0	23	0	41	0	41
OP Val	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EVS	0	0	1	0	1	0	1	0	3	0	3
SK-AT	0	0	0	0	0	0	2	0	2	0	2
OP RH	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1
SK-CZ	2	0	1	0	0	0	1	0	4	0	4
INTERACT III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom	16	0	46	0	24	0	71	0	157	0	157

Zdroj: ONÚ OLAF

Tabuľka č. 4

2021	1.štvrtrok				2.štvrtrok				3.štvrtrok				4.štvrtrok				nové	akt.	spolu
	nové	aktualizácie			nové	aktualizácie			nové	aktualizácie			nové	aktualizácie					
		I.	II.	III.		IV.	V.	VI.		VII.	VIII.	IX.		X.	XI.	XII.			
OP II	3	4	3	0	8	0	6	3	13	3	0	17	15	4	8	24	39	72	111
IROP	3	2	1	0	17	1	0	0	1	4	0	2	28	0	3	12	49	25	74
OP KŽP	5	1	0	2	6	1	8	0	7	9	3	0	0	1	6	7	18	38	56
OP TP	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2	0	2	2
OP LZ	3	1	0	1	13	1	0	1	2	7	1	9	23	7	2	2	41	32	73
OP Val	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
EVS	0	0	0	0	1	0	0	0	1	2	0	0	1	1	0	2	3	5	8
SK-AT	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	2	0	0	0	2	1	3
OP RH	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	2
SK-CZ	2	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	4	4	5	9
INTERACT III	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
celkom:	16	8	4	3	46	3	15	5	24	25	4	29	71	13	19	53	157	181	338

Zdroj: ONÚ OLAF

3.1.3 Riešenie podaní verejnosti

ONÚ OLAF prijíma podania verejnosti o podozreniach z poškodenia finančných záujmov EÚ v SR elektronicky prostredníctvom e-mailovej adresy nezrovnalosti@vlada.gov.sk a afcosssr@vlada.gov.sk, ktoré sú zverejnené na webovom sídle ONÚ OLAF a v listinnej forme prostredníctvom pošty.

V roku 2021 bolo ONÚ OLAF zaslaných **47 podaní verejnosti** o podozreniach z poškodenia finančných záujmov EÚ. Zo strany ONÚ OLAF bolo 6 podaní zaradených na výkon kontroly, 4 podania boli postúpené na Národnú kriminálnu agentúru Prezídia Policajného zboru SR (ďalej len „NAKA P PZ SR“) a 33 podaní bolo postúpených na riadiace a prípadne sprostredkovateľské orgány (napr. MPSVR SR, PPA, MŽP SR a podobne) a 4 podania boli odložené.

3.1.4 Legislatívno – metodická činnosť odboru Národný úrad pre OLAF

V roku 2021 spolupracoval ONÚ OLAF na príprave viacerých právnych predpisov, ktoré obsahovo zahŕňali aj OFZ EÚ. S cieľom zabezpečiť plnenie povinnosti stanovenej v článku 7 ods. 3a nariadenia EP a Rady (EÚ, Euratom) č. 883/2013⁴ v nadväznosti na prijatie nariadenia EP a Rady (EÚ, Euratom) č. 2020/2223⁵, sa ONÚ OLAF podieľal na príprave návrhu zákona o centrálnom registri účtov, ktorý bol predložený vláde SR v decembri 2021, a ktorý novelizuje aj súvisiace právne predpisy vo vzťahu k zabezpečeniu orgánu zodpovedného za poskytovanie informácií o bankových účtoch OLAF-u. Vo vzťahu k príprave programového obdobia 2021 - 2027 spolupracoval ONÚ OLAF na textácii nového zákona o príspevkoch z fondov EÚ a to vo vzťahu k zedefinovaniu orgánu zabezpečujúceho OFZ EÚ, ako aj samotného inštitútu OFZ EÚ, ktorý bol v septembri 2021 predložený na medzirezortné pripomienkové konanie. Vo vzťahu

⁴ [nariadenie EP a Rady \(EÚ, Euratom\) č. 883/2013 z 11. septembra 2013](#) o vyšetrovaní vykonávaných Európskym úradom pre boj proti podvodom (OLAF), ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1073/1999 a nariadenie Rady (Euratom) č. 1074/1999

⁵ [nariadenie EP a Rady \(EÚ, Euratom\) č. 2020/2223 z 23. decembra 2020](#), ktorým sa mení nariadenie (EÚ, Euratom) č. 883/2013, pokiaľ ide o spoluprácu s Európskou prokuratúrou a účinnosť vyšetrovania Európskeho úradu pre boj proti podvodom

k mechanizmu na podporu obnovy a odolnosti spolupracoval ONÚ OLAF na častiach návrhu zákona č. 368/2021 Z. z. o mechanizme na podporu obnovy a odolnosti a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ktorý nadobudol účinnosť dňa 01. 11. 2021.

3.1.5 Projekty zamerané na ochranu finančných záujmov Európskej únie

V roku 2021 pokračoval ONÚ OLAF v implementácii dvoch schválených projektov z Operačného programu Technická pomoc.

1. Projekt „Zabezpečenie a koordinácia ochrany finančných záujmov EÚ III.“, kód projektu 301011ADV6

Projekt je zameraný na zabezpečenie implementácie systému OFZ EÚ v SR a boj proti podvodom, ktorý je súčasťou správneho a transparentného systému kontroly EŠIF.

V rámci aktivity „Činnosti spojené s realizáciou pracovných stretnutí so zástupcami AFCOS-ov“ sa dňa 11. 5. 2021 v ÚZ Hotel Bôrik uskutočnilo pracovné stretnutie zástupcov, Generálnej prokuratúry SR, Európskej prokuratúry a Úradu vlády SR. Predmetom rokovania bolo nastavenie budúcej vzájomnej spolupráce a výmeny informácií medzi EPPO, ONÚ OLAF a národnými orgánmi v rámci ich príslušných mandátov. Viac informácií sa nachádza v časti 3.2.1 tejto správy.

V rámci aktivity „Realizácia vzdelávacích a informačných aktivít“ sa v roku 2021 uskutočnilo 11 prezenčných odborných školení v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR. V dôsledku nepriaznivej pandemickej situácie v roku 2021 bolo možné začať s realizáciou plánovaných školení podľa schváleného Plánu vzdelávania OFZ EÚ na rok 2021 až v júni 2021.

V rámci aktivity „Služby IS, technickej a administratívnej podpory pre OCKÚ OLAF/ONÚ OLAF“ bola preložená z AJ do SJ „Analýza nezrovnalostí a podvodov v sektore zdravotníctva“.

V roku 2021 ONÚ OLAF požiadal o zmenu projektu, ktorá sa týkala predĺženia realizácie hlavných aktivít projektu – časového harmonogramu z pôvodnej dĺžky 24 mesiacov na 36 mesiacov, t. j. do 31. 12. 2022 v súlade so zmenou vyzvania.

Dôvodom zmeny bola eliminácia rizika nevyčerpania schválenej výšky NFP a nenaplnenia merateľných ukazovateľov projektu a využitie disponibilnej sumy NFP do konca obdobia realizácie hlavných aktivít projektu na pokrytie výdavkov vynaložených na zabezpečenie školiacich aktivít ONÚ OLAF zameraných na teoretické a praktické otázky OFZ EÚ pre pracovníkov štátnej a verejnej správy v zmysle plnenia úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie.

2. Projekt „Vzdelávanie oprávnených zamestnancov ÚV SR spolupracujúcich s OLAF-om v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ II.“, kód projektu 301011W645

Projekt je zameraný na špecifické vzdelávanie oprávnených zamestnancov ÚV SR spolupracujúcich s OLAF-om v oblasti OFZ EÚ v SR, zvyšovanie ich odbornej kvalifikácie a zdokonaľovanie ich odborných vedomostí a praktických zručností.

V roku 2021 ONÚ OLAF nemohol realizovať všetky projektové aktivity. Zamestnanci ONÚ OLAF sa nezúčastnili žiadnych pracovných ciest. Plánované pracovné cesty spojené s odbornými školeniami a seminármi v SR a v zahraničí boli vzhľadom na pandémiu COVID-19 zrušené. Z rovnakého dôvodu bol

zrušený aj plánovaný špecifický vzdelávací seminár so zameraním na oblasť OFZ EÚ organizovaný ONÚ OLAF.

V roku 2021 sa zamestnanci ONÚ OLAF zúčastňovali jazykového vzdelávania v anglickom a francúzskom jazyku a siedmich odborných webinárov v anglickom jazyku.

V roku 2021 ONÚ OLAF požiadal o zmenu aj tohto projektu, ktorá sa tiež týkala predĺženia realizácie hlavných aktivít projektu – časového harmonogramu z pôvodnej dĺžky 36 mesiacov na 48 mesiacov, t. j. do 31. 12. 2022 v súlade so zmenou vyzvania.

Dôvodom zmeny bola eliminácia rizika nevyčerpania schválenej výšky NFP a nenaplnenia merateľných ukazovateľov projektu a využitie disponibilnej sumy do konca obdobia realizácie hlavných aktivít projektu na pokrytie výdavkov vynaložených na zabezpečenie vzdelávacích aktivít zamestnancov ÚV SR spolupracujúcich s OLAF-om v oblasti OFZ EÚ.

3.2 Činnosť ostatných sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ

3.2.1 Odbor Národný úrad pre OLAF, Generálna prokuratúra SR a Európska prokuratúra

Európska prokuratúra (EPPO)

Od 1. júna 2021 začala svoju činnosť **EPPO**. EPPO je nezávislou prokuratúrou EÚ s právomocou vyšetrovať, stíhať a podávať žaloby voči páchatelom trestných činov poškodzujúcich finančné záujmy EÚ. Patria sem podvody, korupcia, cezhraničné podvody s DPH so škodou nad 10 miliónov eur, pranie špinavých peňazí atď.

[EPPO](#) bola zriadená na základe nariadenia Rady (EÚ) 2017/1939 z 12. októbra 2017, ktorým sa vykonáva posilnená spolupráca na účely zriadenia Európskej prokuratúry, ktoré nadobudlo účinnosť 20. 11. 2017. Skladá sa z centrálnej úrovne a decentralizovanej (národnej) úrovne. Centrálnu úroveň s ústredím v Luxemburgu tvoria hlavný európsky prokurátor (pozn. je ním Laura Codruța Kövesi z Rumunska), 22 európskych prokurátorov (jeden za každú zúčastnenú krajinu EÚ), z ktorých dvaja pôsobia ako zástupcovia hlavného európskeho prokurátora a administratívny riaditeľ. Decentralizovanú úroveň tvoria európski delegovaní prokurátori (ďalej len „EDP“) v 22 zúčastnených členských štátoch EÚ. Centrálna úroveň dohliada na vyšetrovanie a trestné stíhanie vykonávané EDP na vnútroštátnej úrovni, ktorí pôsobia úplne nezávisle od svojich vnútroštátnych orgánov. Európskym prokurátorom za SR je JUDr. Juraj Novocký, PhD. Za Slovensko v EPPO pracovalo v roku 2021 aj 5 európskych delegovaných prokurátorov. Viac informácií o EPPO je zverejnených na webovom sídle : <https://www.eppo.europa.eu/>

Druhé pracovné rokovanie za účasti európskeho prokurátora na Úrade vlády SR

Dňa 11. mája 2021 sa uskutočnilo pracovné rokovanie na ÚVSR, ktoré organizoval ONÚ OLAF so zástupcami GP SR a EPPO, za účasti európskeho prokurátora JUDr. Juraja Novockého, PhD. Pracovné rokovanie sa konalo v Účelovom zariadení Hotel Bôrik v Bratislave. Predmetom rokovania bolo nastavenie budúcej vzájomnej spolupráce s ohľadom na začiatok činnosti EPPO od 01. 06. 2021 a výmeny informácií medzi EPPO, ONÚ OLAF a národnými orgánmi v rámci ich príslušných mandátov.

Pracovné rokovanie ÚV SR so zástupcami GP SR a EPPD, 11. 05. 2021, ÚZ Hotel Bôrik, Bratislava

3.2.2 Národná kriminálna agentúra

NAKA P PZ SR je osobitným útvarom Policajného zboru, ktorý odhaľuje a vyšetroje aj trestné činy poškodzovania finančných záujmov EÚ, a to podľa § 261, § 262 a § 263 Trestného zákona.

NAKA P PZ SR spravuje e-mailovú schránku infoirq@minv.sk slúžiacu zamestnancom verejnej správy na oznamovanie podozrení z protiprávnych konaní s trestnou relevanciou, ktoré by mohli negatívne zasiahnuť finančné prostriedky EÚ. Za rok 2021 NAKA P PZ SR evidovala **7 podnetov** tohto druhu, čo je nižší počet (o dva podnety) v porovnaní s rokom 2020; všetky podnety sú v štádiu preverovania.

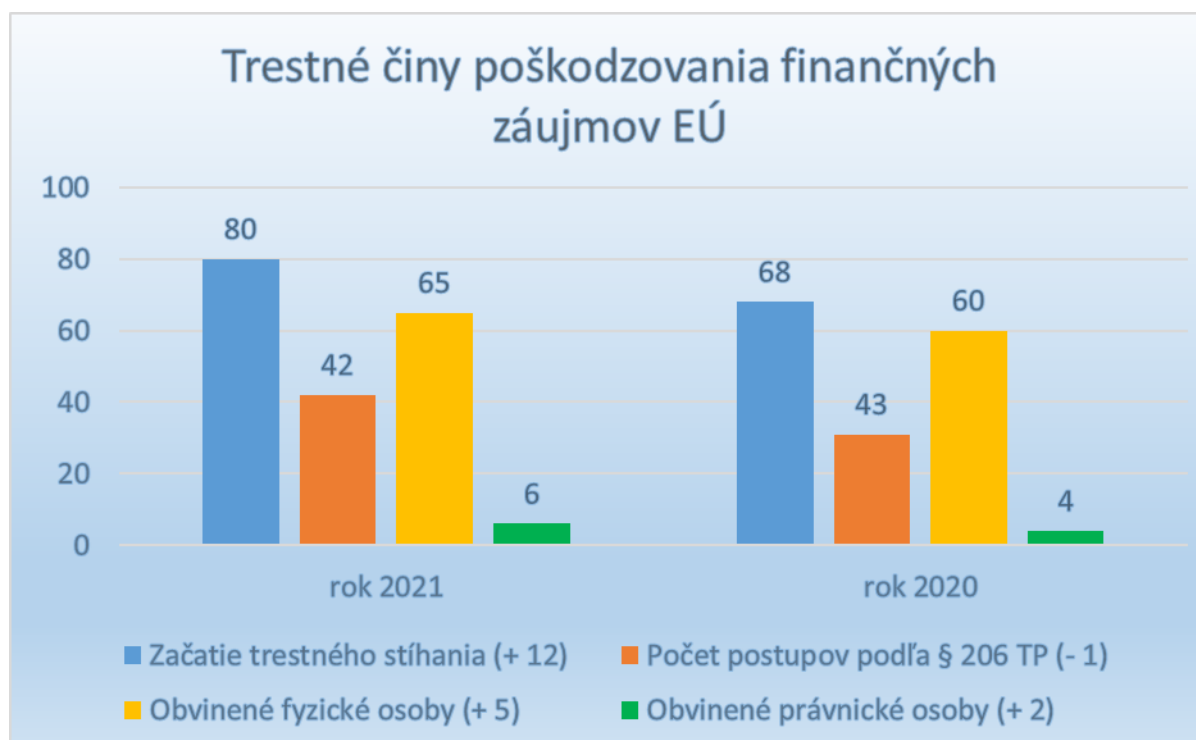
K niektorým štatistickým ukazovateľom v trestnom konaní:

NAKA P PZ SR v roku 2021 vo vyšetrovaní a skrátanom vyšetrovaní evidovala **80** (+12 oproti roku 2020) postupov podľa § 199 Trestného poriadku, čo znamená začatie trestného stíhania; evidovala **42** (- 1 oproti roku 2020) postupov podľa § 206 Trestného poriadku, čo znamená počet vydaných rozhodnutí, ktorými bolo vznesené obvinenie konkrétnym fyzickým osobám a konkrétnym právnickým osobám. Za trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskej únie bolo **vznesené obvinenie 65** (+ 5 v porovnaní s rokom 2020) **fyzickým osobám** a **6** (+2 oproti roku 2020) **právnickým osobám**. Výška škodlivého následku, ktorá bola zadokumentovaná v súvislosti s trestnými činmi poškodzovania finančných záujmov Európskej únie bola **5 381 266 eur** (v roku 2020 výška dosiahla hodnotu 8 712 002 eur). Celkový nápad trestných vecí v roku 2021 bol **121**. Postupom podľa § 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku, teda vydaním uznesenia o odmietnutí vecí, bolo ukončených **69** vecí.

Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru	od 1.1.2021 - do 31.12.2021	
Poškodzovanie finančných záujmov Európskej únie podľa § 261, § 262, § 263 Trestného zákona (nápad v roku 2020)	121	
§ 199 Trestného poriadku (začaté trestné stíhanie) – počet postupov, t. j. rozhodnutí	80	
§ 206 Trestného poriadku (vznesené obvinenie) – počet postupov, t. j. rozhodnutí	42	
Počet obvinených za trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskej únie	Fyzické osoby	Právnické osoby
	65	6
§ 197 ods. 1 písm. d) Trestného poriadku – odmietnuté veci	69	
Zadokumentovaná škoda	5 381 266 eur	

Zdroj: NAKA

Graf č. 1

Zdroj: NAKA

Celkovo bolo vo vyšetrovaní v roku 2021 obvinených **65 fyzických osôb** a **6 právnických osôb** (obchodných spoločností). Z hľadiska postavenia, resp. funkcie, či pracovného zaradenia bolo obvinených :

- 18 samostatne zárobkovo činných osôb/živnostníkov,
- 26 konateľov obchodných spoločností,
- 6 štatutárov (v postavení starosta obce, riaditeľ školy, predseda poľnohospodárskeho družstva, predseda predstavenstva obchodnej spoločnosti),
- 15 zamestnancov.

Trestné činy poškodzovania finančných záujmov Európskej únie

V roku 2021 neboli zaznamenané výraznejšie zmeny v spôsobe páchania trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ podľa § 261 až § 263 Trestného zákona v porovnaní z predchádzajúcimi rokmi.

K páchaniu trestných činov poškodzovania finančných záujmov Európskej únie, definovaných v piatej hlave osobitnej časti Trestného zákona (§ 261, § 262 a § 263 Trestného zákona) dochádza spravidla v súbehu s trestným činom subvenčného podvodu podľa § 225 Trestného zákona, čo vyplýva zo skutočnosti, že finančné prostriedky, vo forme dotácií, príspevkov a podobne, sú príslušnými štátnymi orgánmi poskytované z časti z prostriedkov EÚ a z časti z prostriedkov štátneho rozpočtu SR. Skutková podstata trestného činu subvenčného podvodu tak postihuje protiprávne konania, vzťahujúce sa na dispozíciu s časťou prostriedkov, poskytnutých zo štátneho rozpočtu (napr. páchatel' v podkladoch súvisiacich so žiadosťou o príspevok zamľčí alebo uvedie hrubo skreslené či nepravdivé údaje, rozhodujúce pre samotné posúdenie žiadosti).

K páchaniu trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ dochádza tiež v súbehu s trestným činom machinácií pri verejnom obstarávaní a verejnej dražbe podľa § 266 Trestného zákona v kontexte porušenia zákona č. 343/2015 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Konanie páchatel'ov spočíva v kontaktovaní osôb z prostredia vyhlasovateľa súťaže s cieľom zabezpečiť si, oproti ďalším súťažiacim subjektom, zvýhodnené podmienky pri verejnom obstarávaní (ďalej len „VO“), prípadne dosiahnutie „vylúčenia konkurencie“ zo súťaže za účelom získania zákazky na predmet verejného obstarávania. Dokazovanie tejto formy hospodárskej trestnej činnosti je mimoriadne komplikované, pretože spravidla ide o vnútorne uzavreté (korupčné) spolčenie osôb vopred dohodnutých na konaní v zhode pri nastavovaní podmienok pri verejnom obstarávaní s cieľom získať pre seba alebo iného finančný alebo iný majetkový prospech. Je prakticky nemožné tradičnými procesnými postupmi získavať dôkazy o protiprávnom konaní páchatel'ov narážajúc najmä na neochotu svedkov poskytnúť dôkaz o takejto trestnej činnosti.

Možné preventívne opatrenie, vzťahujúce sa k zamedzeniu páchania tejto trestnej činnosti by mohlo predstavovať sprísnenie kontroly realizovanej poskytovateľom NFP pri jeho vyplácaní (napríklad priebežná kontrola vykonaných prác, použitého materiálu, množstva, kontrola žiadateľa pred uzavretím zmluvy, počas jej plynutia, aj na mieste, kde sa má vykonávať činnosť podľa zmluvy o poskytnutí NFP, resp. zmena spôsobu vyplácania NFP na refundáciu oprávnených výdavkov po vykonanej kontrole, namiesto ich poskytnutia vopred, po vykonaní formálnej, administratívnej kontroly.)

Poskytovanie prostriedkov zo zdrojov EÚ zároveň vytvára priestor pre korupčné konanie. „Spätné“ preukázanie takéhoto konania je však, bez aktívnej spolupráce niektorej z procesných strán, ako aj z dôvodu, že ide o vysoko sofistikovanú trestnú činnosť, veľmi náročné.

Vo všeobecnosti tak možno prípady trestných činov poškodzovania finančných záujmov EÚ vyšetrované v pôsobnosti NAKA P PZ SR za rok 2021 rozdeliť do troch základných okruhov, ktoré boli identifikované už v predchádzajúcich obdobiach:

- (1) prostriedky EÚ poskytované príslušným úradom práce, sociálnych vecí a rodiny na samostatnú zárobkovú činnosť ako priama podpora drobným podnikateľom na zriadenie a prevádzkovanie živnosti a podnikateľskej činnosti podľa zákona číslo 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní (živnostenský zákon) v znení neskorších predpisov,
- (2) prostriedky EÚ poskytované na projekty, ktorým predchádza výzva poskytovateľa (ústredné orgány štátnej správy ako riadiace orgány pre operačné programy, ustanovizne napojené finančnými vzťahmi na ich rozpočet, rozpočtové organizácie v ich zriaďovateľskej pôsobnosti) na predkladanie žiadostí o poskytnutie nenávratného finančného príspevku (ďalej len „NFP“),
- (3) prostriedky EÚ poskytované PPA, refundované z rozpočtu EÚ - priame podpory pre poľnohospodárov (jednoduchá platba na plochu) – podskupina bodu 2, ako aj ďalšie dotácie v súvislosti s výkonom poľnohospodárskej činnosti.

Pre každú z charakteristických skupín možno determinovať spôsob páchania trestnej činnosti.

Pri menej sofistikovaných, resp. „jednoduchších“ formách páchania trestnej činnosti so spôsobenou škodou v rozsahu škody väčšej podľa Trestného zákona, páchatelia deklarujú svoj „predstieraný“ podnikateľský zámer, čím odôvodňujú potrebu poskytnutia príspevku, ale po jeho poskytnutí príspevok použijú na iný účel, nezriedka pre vlastnú (súkromnú) potrebu. Toto následne zakrývajú rôznymi falošnými dokladmi. V niektorých prípadoch takéto subjekty zamýšľajú, resp. „predstieranú“ podnikateľskú činnosť vôbec nevykonávajú.

Pri poskytovaní finančných prostriedkov z fondov EÚ na projekty v rámci výziev, ktoré vyhlasujú či už ministerstvá alebo nimi riadené organizácie ide o trestnú činnosť, ktorá je spáchaná kvalifikovanejším a sofistikovanejším spôsobom, čoho následkom je časovo aj finančne náročné znalecké dokazovanie.

Na základe poznatkov zistených z trestno-procesnej praxe možno konštatovať, že časť finančných prostriedkov určených na schválené projekty nebola reálne preinvestovaná na samotnom projekte, ale prostredníctvom rôznych finančných transakcií, fakturovaním fiktívnych výkonov (napríklad poradenstva, reklamy, školení, vzdelávania) a nákupov predraženého materiálu a tovaru subjektom, ktoré realizujú samotný projekt ako aj finančné prostriedky fiktívnym fakturovaním prác a služieb boli z firiem vybrané a prerozdeľované pre zainteresované osoby, s ktorými mali prijímatelia NFP uzatvorené zmluvy o poradenstve. Spoločnosti, ktoré sa špecializujú na uvedenú oblasť, majú dlhodobu vytvorenú ucelenú systém na poradenstvo pri príprave nadhodnoteného projektu, zabezpečenie schválenia projektu cez spriaznené osoby na príslušných riadiacich orgánoch, zabezpečenie verejného obstarávania s vopred dohodnutými víťaznými spoločnosťami, majú pripravené subjekty, cez ktoré sú deklarované nepravdivé služby a výkony, pričom prostredníctvom zmlúv o poradenstve sú takto naakumulované finančné prostriedky presúvané k organizátorom a realizátorom uvedenej činnosti.

Zaznamenané boli viaceré také prípady trestnej činnosti, kedy sa žiadatelia o podporu poskytovanú z príslušných fondov EÚ prostredníctvom PPA snažili neoprávnene získať podporu. Išlo hlavne o súkromne hospodáriacich roľníkov, ale aj väčšie subjekty, resp. spoločnosti podnikajúce v poľnohospodárstve, ktoré žiadali o poskytnutie podpory, hoci na takúto podporu nemali nárok z dôvodu reálneho neobhospodarovania pôdy, resp. neexistujúceho právneho vzťahu k pôde, na ktorú žiadali

dotáciu a pod. Vyšší rozsah škody je dokumentovaný pri trestnej činnosti v súvislosti s poskytovaním NFP v rámci rôznych operačných programov, kde poskytovateľom NFP sú jednotlivé ministerstvá.

3.2.3 Úrad pre verejné obstarávanie

Novela zákona o verejnom obstarávaní

V roku 2021 sa Úrad pre verejné obstarávanie (ďalej len „ÚVO“) zamerlal na rokovania o novele zákona o verejnom obstarávaní (ďalej len „novela zákona“) s desiatkami subjektov, vrátane medzinárodných [rokovaní s EÚ, OECD, zástupcami odbornej verejnosti](#), tretieho sektora, ako aj médií. S podpredsedom vlády pre legislatívu a strategické plánovanie Štefanom Holým, ktorý má novelu zákona v gescii, sa úrad dohodol na spolupráci pri legislatívnych zmenách a bol vypracovaný spoločný [návrh novely zákona o verejnom obstarávaní](#), ktorý dňa 7. októbra 2021 [schválila Národná rada SR](#) a dňa 28. októbra 2021 ju podpísala prezidentka SR Zuzana Čaputová. Ide o systémovú reformu, ktorá je v súlade s európskym právom a princípmi právneho štátu. Novela zákona má zabezpečiť zrýchlenie a zjednodušovanie verejných nákupov. Posilňuje sa odbornosť vo verejnom obstarávaní (ďalej len „VO“) zavedením konceptu profesionalizácie. Tento koncept tiež zavádza vyvodzovanie zodpovednosti za verejné nakupovanie. Inovačnými prvkami novely zákona sú: zavedenie verejnej politiky otvorenej komunikácie, posilnenie nezávislosti úradu, zavedenie stopky obchodovania so štátom pre vymedzených verejných funkcionárov, či zavedenie inštitútu nedôvodných námietok. **Na základe konzultácií s EK je novela zákona v súlade s európskym právom. Dokonca časti ako profesionalizácia a verejná politika otvorenej komunikácie kontrolného orgánu sa majú stať odporúčaniami pre ďalšie členské štáty EÚ.** Rokovania o novele zákona prebehli aj s OECD. O zmenách v trestnom práve, ktoré sa týkajú sprísnenia postihov pri machináciách vo verejnom obstarávaní, prebiehala v roku 2021 diskusia s Ministerstvom spravodlivosti SR (ďalej len „MS SR“), [GP SR](#), ako aj s európskym prokurátorom za SR.

Proces kontroly zákaziek financovaných z európskych štrukturálnych a investičných fondov

S Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR (ďalej len „MIRRI“) a ďalšími kompetentnými subjektmi sa v roku 2021 pripravoval [legislatívny návrh pre nový systém kontroly zákaziek financovaných z európskych zdrojov](#). Zjednodušením systému kontroly sa má na Slovensku podariť zvýšiť čerpanie eurofondov. [Rokovania o tomto systéme kontroly prebehli aj so zástupcami EK](#), aj so [zástupcami odbornej verejnosti](#).

Situácia v stavebníctve

[V roku 2021 začal predseda ÚVO Miroslav Hlivák proaktívne, z vlastného podnetu, preverovať situáciu v stavebnom sektore](#), v ktorom boli ohlásené údajne nepredvídateľné nárasty cien za komodity, čo malo brániť dokončeniu mnohých diel, resp. pokračovaniu v realizácii zákaziek. Predseda ÚVO sa preto ešte v júli obrátil na Európsku komisiu listom, v ktorom uviedol aj možné problémy v eurofondových zákazkách, ktoré môžu nastať práve pre zvýšené ceny v stavebnom sektore. Predseda ÚVO absolvoval aj niekoľko [rokovaní k téme zdražovania v stavebníctve s ministrom dopravy Andrejom Doležalom](#), ako aj so zástupcami odbornej verejnosti. Riešenie tejto situácie sa nakoniec nedotklo zmien v zákone o verejnom obstarávaní a ÚVO je pripravený a otvorený riešiť túto situáciu v prospech ochrany verejných financií. <https://www.uvo.gov.sk/aktualne-temy-2a8.html?id=907>.

Emailová adresa na nahlasovanie nekalých praktík

Na adresu nezrovnalosti@uvo.gov.sk, ktorá slúži na nahlasovanie podozrení z nezrovnalostí vo verejnom obstarávaní, prišlo v roku 2021 39 emailových správ, z toho však nebol ani jeden relevantný podnet týkajúci sa nekalých praktík vo verejnom obstarávaní vo vzťahu k finančným prostriedkom EÚ.

3.2.4 Rokovania NKÚ SR - ÚVO – MIRRI SR

ÚVO, NKÚ SR a MIRRI SR dňa 15. 12. 2021 rokovali o detailoch nového systému kontroly zákaziek financovaných z fondov EÚ. Tento systém zavádza nový zákon o príspevkoch z fondov EÚ, ktorý už prešiel pripomienkovým konaním⁶. ÚVO bude v rámci kontroly eurofondových zákaziek klásť dôraz aj na kontrolu princípu hospodárnosti, ktorej sa detailne vo svojej činnosti venuje NKÚ SR.

Predseda NKÚ SR víta snahu MIRRI SR zastrešiť kontrolu verejného obstarávania u všetkých prijímateľov európskej pomoci pod jednu inštitúciu štátu. ÚVO je z tohto hľadiska dobrou voľbou. Novou výzvou pre úrad však bezpochyby je posudzovanie hospodárnosti už v procese prípravy a hodnotenia projektov. Zrealizovať túto myšlienku odporúčajú národní kontrolóri vláde i parlamentu dlhodobo na základe svojich zistení z kontrolných akcií zameraných na projekty financované z fondov EÚ v kontexte princípov hospodárnosti, efektívnosti a účelnosti použitia verejných financií. Odborníci z NKÚ SR sú pripravení na

otvorenú spoluprácu s ÚVO pri nastavení metodiky a pravidiel hodnotenia projektov nielen z hľadiska dodržania pravidiel VO, ale aj princípov hospodárneho použitia financií z európskej finančnej pomoci. „Som presvedčený, že je to v záujme všetkých zainteresovaných strán, počnúc ministerstvom, riadiacimi a sprostredkovateľskými orgánmi, prijímateľmi nenávratných európskych finančných zdrojov, ale aj kontrolných autorít štátu“, uviedol predseda NKÚ SR Karol Mitrik. Bližšie informácie sa nachádzajú v tlačovej správe NKÚ SR: [Tlačová správa NKÚ SR](#)

Na prelome rokov 2021 a 2022 Najvyšší kontrolný úrad finalizoval kontrolnú akciu Nezrovnalosti programového obdobia 2014 – 2020. Jej výsledky odprezentuje odbornej i laickej verejnosti v prvom polroku 2022.

3.2.5 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Protimonopolný úrad Slovenskej republiky (ďalej len „**PMÚ SR**“) v súvislosti s OFZ EÚ v SR viedol a tiež absolvoval viacero **vzdelávacích aktivít**. Zároveň prostredníctvom **samostatnej sekcie vytvorenej na webovom sídle PMÚ SR** www.antimon.gov.sk prezentuje spoluprácu medzi inštitúciami v oblasti OFZ EÚ

⁶ Pozn. Dňa 16. 03. 2022 bol nový zákon o príspevkoch z fondov EÚ schválený Národnou radou Slovenskej republiky. Dňa 05. 04. 2022 bol zákon podpísaný prezidentkou SR Zuzanou Čaputovou.

a postup nahlasovania podozrení z nezrovnalostí pri čerpaní prostriedkov EÚ v SR. V súvislosti s touto problematikou PMÚ SR vydal aj niekoľko **tlačových správ a rozhodnutí** v správnych konaniach.

V závere roka 2021 PMÚ SR vydal **rozhodnutie**, ktorým sankcionoval **kartelovú dohodu vo verejnom obstarávaní** (ďalej len „**VO**“) **financovanom z prostriedkov EÚ**. V danom prípade získal zákazku vopred určený uchádzač s jeho cenovou ponukou prevyšujúcou 130 tis. eur (bez DPH) a z tohto dôvodu finančné prostriedky EÚ použité na realizáciu obstaraných rekonštrukčných prác mohli byť neefektívne využité. Podrobnosti o predmetnom prípade sú dostupné v bode 7 tejto správy.

PMÚ SR je zároveň koordinátorom pomoci v SR, a preto plní vybrané úlohy pri **ochrane hospodárskej súťaže aj v oblasti štátnej pomoci**. Vzhľadom na to, že zdrojom financovania štátnej a minimálnej pomoci poskytovanej v SR môžu byť aj prostriedky EÚ, oblasti OFZ EÚ sa týkajú tiež **rozhodnutia**, ktoré PMÚ SR v minulom roku **vydal v správnych konaniach vo vzťahu k niektorým poskytovateľom pomoci, resp. vykonávateľom schém pomoci**. V roku 2021 PMÚ SR ako koordinátor pomoci svojimi rozhodnutiami uložil pokuty v celkovej výške vyše 70 tis. eur za **porušenie povinností vyplývajúcich zo zákona o štátnej pomoci**, t. j. zaznamenávať do centrálného registra (IS SEMP) štátnu pomoc v lehote do 6 mesiacov odo dňa poskytnutia pomoci a minimálnu pomoc v lehote do 5 pracovných dní odo dňa poskytnutia pomoci, a to v rozsahu a štruktúre podľa zákona o štátnej pomoci.

Za významný minuloročný míľnik PMÚ SR je možné z hľadiska zlepšovania úrovne fungujúcej hospodárskej súťaže, ale aj predchádzania jej narušeniam považovať nadobudnutie **účinnosti nového znenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže - zákona č. 187/2021 Z. z. o ochrane hospodárskej súťaže a o zmene a doplnení niektorých zákonov** dňa 01. 06. 2021. Týmto zákonom o ochrane hospodárskej súťaže bola do právneho poriadku SR transponovaná Smernica Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu (ďalej len „Smernica ECN+“). Cieľom Smernice ECN+ je zefektívnenie vymáhania pravidiel hospodárskej súťaže v členských štátoch EÚ prostredníctvom zosúladenia právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže a niektorých aspektov konaní týkajúcich sa ochrany hospodárskej súťaže a tiež zavedenia pravidiel medzinárodnej spolupráce medzi EK a národnými orgánmi na ochranu hospodárskej súťaže členských štátov EÚ v rámci Európskej siete pre hospodársku súťaž ECN, pričom táto medzinárodná spolupráca sa týka dožadovania oznámenia dokumentov, vykonávania inšpekcií a vymáhania pokút.

Spolu s nadobudnutím účinnosti tohto zákona nadobudli účinnosť aj súvisiace **vykonávacie predpisy PMÚ SR**. Následne PMÚ SR **aktualizoval znenie svojej priorizačnej politiky**, v ktorej obsahol tiež úmysel efektívneho vynakladania verejných finančných prostriedkov.

3.2.6 Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky

Posilňovanie a zefektívňovanie spolupráce a výmenu skúseností medzi partnermi siete AFCOS pri identifikácii nových podôb poškodzovania finančných záujmov EÚ a prijímanie zodpovedajúcich opatrení, zabezpečuje najmä zástupca Kriminálneho úradu Finančnej správy (ďalej len „KÚ FS“), ktorý je súčasne členom PSK pod RV a členom siete komunikátorov OLAF-u pre boj proti podvodom (OAFCN). Riadi sa pokynmi OLAF-u a na úrovni EÚ spolupracuje s inými národnými orgánmi AFCOS.

Vedenie evidencie nezrovnalostí a podvodov v oblasti tradičných vlastných zdrojov je zabezpečované prostredníctvom elektronickej aplikácie OWNRES, ktorá slúži na zhromažďovanie a evidenciu odhalených prípadov nezrovnalostí a podvodov zistených v oblasti tradičných vlastných zdrojov vo výške nad 10 000

eur a ich oznamovanie EK podľa čl. 5. ods. 1 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 608/2014. Každý prípad oznámený v aplikácii OWNRES, tvorí v systéme OWNRES samostatnú správu o nezrovnalosti. Pred odoslaním údajov vykonáva oddelenie kontrol po prepustení a TVZ (pozn. TVZ - tradičné vlastné zdroje), odboru colného zo sekcie colnej Finančného riaditeľstva SR (ďalej len „FR SR“) kontrolu správnosti zadaných informácií o vzniknutom prípade. Správa obsahuje tiež opatrenia zamerané na prevenciu proti opakovanému výskytu danej nezrovnalosti. Aplikácia OWNRES umožňuje každodenné podávanie správ. Konečný termín pre nové prípady a aktualizácie sú dva mesiace po skončení každého štvrtroka. Správa sa považuje za ukončenú a aktualizácia nie je potrebná, ak je EK prostredníctvom aplikácie OWNRES oznámené, že obnovenie tradičných vlastných zdrojov je ukončené, proces bol ukončený odvolaním, zrušením alebo odpustením colného dlhu, bolo povolené odpísanie povinnosti sprístupnenia tradičných vlastných zdrojov EK (čl. 13, ods. 2 nariadenia Rady (EÚ, Euratom) č. 609/2014).

Nezrovnalosť demonštruje vysokú mieru povinnosti colného orgánu vymáhať náhrady príslušných súm cla. V monitorovanom období bolo evidovaných v APV OWNRES 7 prípadov nezrovnalostí, prípadne podvodov, v ktorých bolo vymerané clo vo výške 833 187,59 eur.

FR SR pravidelne vyhodnocuje a aktualizuje rizikové profily prostredníctvom automatizovanej národnej profilácie za účelom eliminácie rizika porušovania colných predpisov v súvislosti s dovozom, vývozom a tranzitom tovaru.

V roku 2021 bol do procesov riadenia colných rizík plne implementovaný **nový analytický nástroj** pre colnú analýzu, v rámci ktorého sú generované upozornenia na rizikové colné vyhlásenia, ktoré analytici za účelom odhalenia porušovania colných predpisov v ďalšom kroku v analytickom systéme manuálne vyhodnocujú a analyzujú. Rizikové zistenia sú následne zasielané formou podnetov na útvár kontroly po prepustení, prípadne sú prostredníctvom rizikových profilov smerované do produkčných systémov, ktoré informatívne upozorňujú na hroziace riziko, a zároveň operatívne ukladajú povinnosť vykonať kontrolnú činnosť priamo pri colnom konaní tak, aby sa zabránilo vzniku porušenia colných predpisov. Účelom zavedenia tohto analytického nástroja je zvýšiť účinnosť a efektivitu kontrolnej činnosti vykonávanej colnými orgánmi.

Spolupráca s OLAF-om pri spoločných colných operáciách

Pokiaľ ide o spoluprácu s OLAF-om na spoločných colných operáciách, oddelenie koordinácie Kriminálneho úradu Finančnej správy (ďalej len „KÚ FS“) zabezpečovalo v roku 2021 realizáciu spoločnej colnej operácie SHIELD II. („substandard and fake food“). Tlačová správa nebola v tejto súvislosti vydaná. Viac informácií o uvedenej operácii nájdete v časti 6 tejto správy. Ďalej spolupracovala FS SR na operáciách Operácii LUDUS („fake toys“) a aktuálne ešte prebieha Operácia OPSON („substandard and fake food“). V prvých dvoch operáciách pôsobil OLAF ako spoluorganizátor, v tretej len vedie jednu z čiastkových akcií. Okrem toho sa FS aktívne celoročne zapája do čiastkových operatívnych aktivít zameraných na boj proti tabakovej/cigaretovej kriminalite. V roku 2021 bolo uskutočnené aj operatívne stretnutie v Španielsku, ktorého sa zúčastnil zástupca FS SR.

Spoločný boj proti podvodom FS SR a GP SR

FS SR a GP SR ďalej posilnili v roku 2021 boj proti daňovým podvodom. Ide o ďalšie posilnenie spolupráce po predchádzajúcej dohode o užšej spolupráci s Policajným zborom SR. Budú koordinovane postupovať proti daňovým únikom a tunelovaniu verejného majetku. Jeho súčasťou bude **vytvorenie Jednotky na boj proti daňovým únikom** (ďalej len „Jednotka“).

Jednotka bude pomáhať pri odhaľovaní daňovej trestnej činnosti, legalizácii a zaistovaní výnosov z trestnej činnosti, znižovaní daňových únikov či odstraňovaní karuselových podvodov. Na jej vytvorení sa dohodli prezident finančnej správy Jirí Žežulka a generálny prokurátor Maroš Žilinka.

Uvedená spolupráca pomôže efektívne objasňovať a nekompromisne trestne stíhať daňové delikty, ktoré oberajú spoločnosť o veľké finančné zdroje. Najvyšší predstavitelia oboch inštitúcií sa zhodli, že je potrebné urobiť legislatívne úpravy, ktoré prispievajú k zefektívneniu boja proti daňovej trestnej činnosti, zvlášť z pohľadu právnej úpravy účinnej lútosti, ako aj rozsahu a výšky škody pri daňových trestných činoch. Operatívna spolupráca medzi FS SR a GP SR bude riešiť aj trestno-právnu súvislosť určovania daní podľa pomôcok a prevodov daňových subjektov na tzv. biele kone počas výkonu daňovej kontroly. Obe inštitúcie si tiež chcú vymieňať vzájomné skúsenosti pri odhaľovaní daňových únikov, ako aj zlepšiť vzdelávanie príslušníkov KÚFS a prokurátorov a posilniť inšpekciu FS SR.

Realizácia medzinárodnej akcie „BOB“

V septembri 2021 bola na Slovensku, v Českej republike a v Poľsku realizovaná rozsiahla **akcia pod krytím názvom BOB**. Vykonali ju medzinárodný vyšetrovací tím na základe dohody uzatvorenej medzi GP SR, Najvyšším štátnym zastupiteľstvom Českej republiky a Generálnym prokurátorom Poľskej republiky. KÚFS má za sebou **historicky najrozsiahlejšiu akciu, do ktorej sa zapojil**. Vďaka tejto spolupráci sa podarilo rozložiť organizovanú skupinu, ktorej nelegálny biznis presiahol hranice troch štátov. KÚFS v Nitrianskom a Trnavskom kraji vykonal 4 domové prehliadky a 21 prehliadok iných priestorov a pozemkov. Táto medzinárodná akcia je výsledkom spolupráce partnerov zo Slovenska, Českej republiky, poľského Ústredného policajného vyšetrovacieho úradu, Generálnej prokuratúry a Štátnej daňovej správy. Vďaka neustálej výmene informácií a kooperácii činností zo strany kompetentných orgánov je možné potláčať šedú ekonomiku, ktorá je mimoriadne citlivým a zaťažujúcim javom pre rozpočty krajín, v ktorých sa na trh uvádzajú nezdanené tabakové výrobky. Vďaka zhromaždeným dôkazom, zdieľaným informáciám a identifikovaniu podozrivých osôb bola narušená sofistikovaná nelegálna činnosť a zabránilo sa zločineckej skupine pokračovať v miliónových daňových únikoch.

Výborná česko-slovenská spolupráca: Odhalenie podvodníkov s DPH

V rámci spoločnej **akcie Spevák** zadržali colníci v novembri 2021 celkom 22 osôb vrátane hlavného organizátora a zaistili majetok v hodnote takmer 8 miliónov eur. Vyšetovanie zatiaľ ukázalo, že podvodníci mali minimálne od januára 2018 do júna 2021 „obrať“ oba štáty o viac ako 6,5 milióna eur na dani z pridanej hodnoty. Do reťazca bolo zapojených niekoľko desiatok firiem. Na území SR a Českej republiky operovali organizované skupiny podvodníkov s DPH, ktoré obchodovali s fiktívnou, prípadne nadhodnotenou cenou reklamných služieb na závodných vozidlách. Odhaliť sa ich podarilo česko-slovenskému vyšetrovaciemu tímu zloženého z príslušníkov KÚFS, NAKA P PZ SR a kriminalistom Krajského riaditeľstva polície v Zlínskom kraji. Na prípade participoval aj Daňový úrad Bratislava a sekcia boja proti podvodom a analýzy rizík na FR SR. V rámci spoločnej akcie Spevák uskutočnili kriminalisti viac než 50 prehliadok priestorov na rôznych miestach a zadržali celkom 22 osôb vrátane hlavného organizátora (9 zadržaných na Slovensku a 13 na území Českej republiky), čím sa podarilo rozložiť organizovanú skupinu, ktorá by okrádala štát o ďalšie milióny eur, a na obidvoch stranách hranice zaistiť i majetky, ktoré budú

použité na úhradu dlhov, prípadne môžu prepadnúť v prospech štátu ako výnos z trestnej činnosti. Počas vykonaných domových prehliadok boli zaistené falošné občianske preukazy, mobilné telefóny, počítače, pečiatky, účtovné doklady, nelegálne držaná zbraň, či finančná hotovosť vo výške 153 tisíc eur. Celkovo sa kriminalistom na území Českej republiky podarilo zaistiť majetok v hodnote takmer 8 miliónov eur (200 miliónov českých korún) vrátane osobných automobilov, či dokonca vrtuľníka. Organizovaná skupina sa najmenej od roku 2018 zameriavala na krátenie DPH. Jej členovia vytvárali na území oboch štátov rôzne obchodné spoločnosti, ktoré mali poskytovať reklamné služby. Tie však boli fiktívne, resp. neúmerne nadhodnotené a týmto konaním mala skupina ukrátiť slovenský štátny rozpočet na DPH o viac než 1,4 milióna eur. Na území ČR bol únik na tejto dani predbežne vyčíslený na 5,1 milióna eur (130 miliónov českých korún). Vyšetrowanie ukázalo, že do podvodných obchodných reťazcov bolo doposiaľ zapojených až 52 slovenských spoločností a niekoľko desiatok českých spoločností. V tejto súvislosti je preverované aj podozrenie zo spáchania legalizácie výnosov z trestnej činnosti. Akcia Spevák pokračovala odhalením podnikateľských subjektov, ktorí nielen na území Zlínskeho kraja, ale aj na Slovensku uskutočňovali transfery vysokých čiastok finančných prostriedkov v rámci obchodovania s pohonnými látkami. Na prípade spolupracovali českí kriminalisti s KÚFS, na základe čoho bola zahraničnému subjektu na účtoch zaistená čiastka 2,7 milióna eur. Išlo o obchodovanie s pohonnými látkami medzi Bieloruskom a Ukrajinou. Kriminalistom sa podarilo zdokumentovať niekoľko medzinárodných obchodných reťazcov, ktoré slúžili len na transfer platieb za dodané pohonné látky a s tým spojené logistické služby cez podnikateľské subjekty na území Slovenska. V rokoch 2015 až 2021 išlo o dodávky dosahujúce takmer 176 miliónov ton. Vyšetrowanie ukázalo, že jednotlivé spoločnosti si medzi sebou vystavovali fiktívne faktúry. Vzniklo tak podozrenie z krátenia nezdaniteľnej časti základu dane z príjmu. Celkový objem kontrolovaných obchodných transakcií presiahol 12 miliárd eur. Vyšetrowatelia pracovali na zdokumentovaní trestnej činnosti skupiny na území Českej republiky a Slovenska prostredníctvom Európskych vyšetrowacích príkazov.

Projekty realizované z programu Hercule III.⁷ EK zo strany Finančného riaditeľstva SR/Finančnej správy SR

V roku 2021 podpísala FS SR 2 grantové zmluvy v rámci ktorých realizovala 2 projekty z finančného programu Hercule III, na nákup technického vybavenia. **Projekt: Posilnenie dopravných kontrolných systémov pre boj proti podvodom na vonkajšej hranici EÚ na Slovensku (č. grantovej zmluvy 831516 - SK ANPRS)**

Prostredníctvom projektu v rámci programu HERCULE III realizuje FR SR nákup, inštaláciu a prepojenie systému na rozpoznávanie evidenčných čísel dopravných prostriedkov a kontajnerov na hraničných

⁷ Od 01. 01. 2015 nadobudlo účinnosť Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 250/2014 z 26. 02. 2014, ktorým sa ustanovuje program na podporu činností v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ (program Hercule III). Ide o viacročný akčný program na podporu činností v oblasti boja proti podvodom, korupcii a akýmkoľvek iným nezákonným činnostiam poškodzujúcim finančné záujmy EÚ. V rámci programu bolo členským štátom pre roky 2014 - 2020 vyčlenených celkovo 104,9 mil. eur na podporu ich boja proti podvodom, korupcii a iným protiprávnym činnostiam. Program pomáha financovať konkrétne projekty, napríklad nákup röntgenových skenerov, technického vybavenia, ktoré sú zamerané na zastavenie pašovania a inej trestnej činnosti proti finančným záujmom EÚ. Program Hercule III je zložený z troch častí: technická asistencia, právne vzdelávanie a štúdiá, semináre a konferencie.

priechodoch Čierna nad Tisou, Maťovce, Vyšné Nemecké a Ubľa. V roku 2021 prebiehalo verejné obstarávanie a bol vybratý dodávateľ systému. Z dôvodu časovej náročnosti verejného obstarávania bolo potrebné predĺžiť dobu implementácie daného projektu na 42 mesiacov, t. j. do 31. 07. 2022. Zmluva s dodávateľom bude podpísaná začiatkom roka 2022.

Projekt: Zlepšenie colného dohľadu a uľahčenie obchodu na hraničnom priechode Vyšné Nemecké (SK) - Užhorod (UA) (č. grantovej zmluvy 878519 — FLOODGATE)

Projekt v rámci programu Hercule III bol zameraný na zvýšenie efektivity colného dohľadu a uľahčenie obchodu na hraničnom priechode Vyšné Nemecké – Užhorod. V rámci projektu bol na uvedený hraničný priechod zakúpený stacionárny inšpekčný skenovací systém na kontrolu kamiónov, ktorý prispeje k odhaľovaniu nezákonného obchodu, pašovania a falšovania tovaru, ktoré má negatívny vplyv na finančné záujmy Európskej Únie. Začiatkom roka 2021 bolo ukončené verejné obstarávanie a následne bola v marci 2021 podpísaná zmluva o dielo. Stacionárny inšpekčný systém bol dodaný a nainštalovaný na daný hraničný priechod koncom augusta 2021. Po ukončení projektu dňa 30. 09. 2021 bola vypracovaná záverečná správa k projektu, ktorá bola schválená Európskou komisiou a následne boli vysporiadané všetky finančné vzťahy vyplývajúce z projektu.

Nový stacionárny inšpekčný skenovací systém (ďalej len „ISS“) prispieva k naplneniu cieľa modernizácie hraničných priechodov na slovensko-ukrajinskej štátnej hranici v snahe zvýšiť efektívnosť colných kontrol, zabrániť nezákonnému dovozu tovaru a priniesť lepšie služby podnikateľským subjektom a cestujúcim. Nový ISS prispel k zefektívneniu kontrol, k zvýšeniu priepustnosti hraničného priechodu (u nákladných vozidiel minimálne o 50%). Súčasne sa vďaka novému skeneru zvýši efektívnosť skenovacieho procesu a **zvýši sa úroveň colných kontrol**. Ochrana finančných prostriedkov v štátnom rozpočte je prioritou. FS SR sa podarilo zaobstarať nový ISS prostredníctvom verejného obstarávania za 3 420 000 eur, pričom **z tejto sumy bolo 1 800 000,- Eur z grantu EÚ v rámci programu HERCULE III**. Zvyšná čiastka bola vyfinancovaná zo štátneho rozpočtu. Viac informácií sa nachádza [v tlačovej správe FS SR](#).

3.2.7 Bratislavský samosprávny kraj

RO PS INTERACT III aktívne participuje na zdieľaní informácií, napr. prostredníctvom pravidelného predkladania informácií o implementácii programu, príp. účasťou na relevantných školeniach, kde je tiež priestor na výmenu skúseností. RO PS INTERACT III taktiež aktívne participuje na vypracovávaní podkladov do správ o OFZ EÚ, ktoré predkladá ONÚ OLAF.

3.2.8 Slovenská informačná služba

Aktivity SIS v oblasti ochrany finančných záujmov Európskej únie

Jednou z významných priorít, na ktorú Slovenská informačná služba (ďalej len „SIS“) dlhodobo sústreďuje svoju pozornosť pri ochrane ekonomických záujmov je OFZ EÚ. SIS priebežne získava, sústreďuje a vyhodnocuje informácie súvisiace s porušovaním zákonov a zásad v procesoch poskytovania dotácií z fondov EÚ a obstarávania tovarov a služieb zo zdrojov EÚ a štátneho rozpočtu SR. Poznatky z tejto oblasti sú odstupované kompetentným orgánom.

V rámci monitorovania aktivít vzťahujúcich sa na problematiku eurofondov boli zo strany SIS zaznamenané viaceré podvody s neoprávneným čerpaním NFP, pri ktorých dochádzalo k manipulovaniu verejných obstarávaní na výber dodávateľov prác, tovarov a služieb, vystavovaniu fiktívnych alebo

nadhodnotených faktúr na deklarované projekty s cieľom nelegálneho profitovania z dotácií EÚ a štátneho rozpočtu SR, pri ktorých zároveň dochádzalo aj ku kráteniu daní a odvodov. Tieto prípady boli spravidla spojené s korupčným konaním osôb, ktoré o projektoch rozhodovali, alebo sa podieľali na ich vyhodnocovaní či kontrole. Niektoré projekty v skutočnosti neboli nikdy zrealizované, slúžili len na vyčerpanie NFP a neoprávnené profitovanie z nich.

Najzávažnejšie subvenčné podvody boli realizované organizovaným spôsobom, kedy organizátori podvodov dokázali zabezpečiť pomocou korupcie schvaľovanie dotácií na vybrané, zvyčajne predražené, projekty u ich poskytovateľov. Organizátori zároveň zabezpečili spolu s príjmom dotácie manipuláciu výberových konaní na dodávky financované z pridelených dotácií tak, aby zákazky získali vopred určení dodávateľa. Takto získané dotácie smerovali na nákup fiktívne predražených tovarov a technológií, čo umožnilo poberateľovi dotácie aj neoprávnene si znížiť daňovú povinnosť.

Spravodajská pozornosť bola tiež venovaná neoprávnenému a podvodnému čerpaniu poľnohospodárskych dotácií z PPA, keď boli dotácie alebo ich časť vyplácané spriazneným firmám aj napriek tomu, že na tieto finančné prostriedky nemali nárok.

SIS sa ako člen RV podieľa na jeho činnosti predovšetkým vo forme spoluúčasti na tvorbe a pripomienkovaní relevantných dokumentov a plnením svojich trvalých úloh, ktoré SIS vyplývajú zo zákona č. 46/1993 Z. z. o Slovenskej informačnej službe a z Národnej stratégie. Príslušníci SIS sa v uvedenom období, tak ako po iné roky, zúčastňovali vzdelávacích aktivít (školení), ktoré organizoval ONÚ OLAF na témy OFZ EÚ.

4. Školiace aktivity ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov

4.1 Odbor Národný úrad pre OLAF

V zmysle plnenia úloh vyplývajúcich z Národnej stratégie, ÚV SR prostredníctvom ONÚ OLAF realizoval aj v roku 2021 pre pracovníkov štátnej a verejnej správy školenia zamerané na teoretické a praktické otázky OFZ EÚ. **V spolupráci s partnermi siete AFCOS a v súlade so schváleným „Plánom vzdelávania v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR na rok 2021“ ONÚ OLAF zorganizoval 11 prezenčných odborných školení v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR**, na ktorých sa zúčastnilo **420 zamestnancov** partnerov siete AFCOS - riadiacich orgánov, sprostredkovateľských orgánov, implementačných agentúr, certifikačného orgánu, orgánu auditu, prokuratúry a policajných zložiek. Lektormi boli zástupcovia vybraných partnerov siete AFCOS z GP SR, Úradu špeciálnej prokuratúry SR (ďalej len „ÚŠP SR“), PMÚ SR, Ministerstva vnútra SR (ďalej len „MV SR“), MF SR a FR SR.

ONÚ OLAF zasielal mesačne vopred ponuku pripravovaných školení partnerom siete AFCOS, a zároveň ju zverejňoval na webovej stránke ÚV SR a ONÚ OLAF v časti „Školiace aktivity“, spolu s informáciou o zrealizovaných seminároch organizovaných ONÚ OLAF: <https://www.olaf.vlada.gov.sk//planovane-skoliace-aktivity-v-roku-2022/>.

Témami školení boli:

- Ochrana finančných záujmov EÚ z pohľadu Finančnej správy SR,
- Riadenie rizík a boj proti podvodom v prostredí EŠIF,
- Európska prokuratúra - vznik, fungovanie a vzťahy s inštitúciami,

- Správne konanie - aplikačná prax v procese správneho konania a problematika súdnych konaní,
- Pravidlá ochrany hospodárskej súťaže a kartelové dohody vo verejnom obstarávaní,
- Štátna pomoc,
- Európska prokuratúra - jej pôsobnosť a postup v slovenských podmienkach,
- Skúsenosti z výkonu vládnych auditov - vybrané témy,
- Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite.

Cieľom školení bolo zlepšiť systém OFZ EÚ a posilniť odbornosť administratívnych kapacít SR v tejto oblasti prostredníctvom zabezpečenia školiacich aktivít na základe požiadaviek orgánov zainteresovaných do OFZ EÚ na Slovensku.

Dňa 15. 12. 2021 boli členovia RV informovaní o schválenom „*Pláne vzdelávania v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR na rok 2022*“, ktorý bol zostavený na základe zaslaných návrhov tém, lektorov a odporúčaní na vzdelávacie aktivity od partnerov siete AFCOS.

Dňa 21. 06. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení ÚV SR školenie na tému riadenie rizík a boj proti podvodom v prostredí EŠIF. Lektormi školenia boli zamestnanci MV SR. Školenie bolo zamerané na problematiku riadenia rizík a význam boja proti podvodom v prostredí EŠIF, predchádzanie podvodom, odhaľovanie a vyšetrovanie podvodov, postupy a procesy uplatňované riadiacim orgánom, vrátane workshopu na tému riadenia rizík, a uvedenia praktických skúseností z riadenia rizík a z externých auditov, vrátane diskusie. Školenie bolo pre veľký záujem organizované v ďalších dvoch pridaných termínoch, t. j. 07. 09. 2021 a 29. 10. 2021.

Dňa 24. 06. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚV SR v Bratislave školenie na tému „Európska prokuratúra - vznik, fungovanie a vzťahy s inštitúciami“. Lektormi školenia boli dvaja európski delegovaní prokurátori a zamestnankyňa GP SR. Školenie bolo zamerané na problematiku EPPO a možnosti vzájomnej spolupráce a výmeny informácií s vnútroštátnymi orgánmi, spôsob nahlasovania podozrení z trestných činov na EPPO atď.

Dňa 06. 09. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚV SR v Bratislave školenie na tému Správne konanie - aplikačná prax v procese správneho konania a problematika súdnych konaní. Školenie bolo zamerané na postup správnych orgánov pred vydaním rozhodnutí, na rozhodovanie a doručovanie, opravné prostriedky a zhrnutie problematických súdnych konaní, vrátane nožnej diskusie. Lektormi školenia boli zamestnankyne MF SR.

Dňa 23. 09. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚV SR v Bratislave školenie zamerané na tému pravidiel ochrany hospodárskej súťaže a kartelové dohody vo verejnom obstarávaní. Témou školenia bol úvod do hospodárskej súťaže, jej právna úprava, rizikové indikátory. Na školení boli uvedené príklady z praxe PMÚ SR, vrátane diskusie. Lektorkami školenia boli zamestnankyne PMÚ SR.

Dňa 08. 10. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚV SR v Bratislave druhé školenie na tému EPPO pre vybrané rezorty (NKÚ SR, ÚVO, PMÚ, PPA, ÚV SR). Školenie viedla európska delegovaná prokurátorka. Účastníkom boli poskytnuté základné informácie spojené s EPPO, o jej právomoci a výkone vrátane procesných postupov. Ďalšia časť bola venovaná oznamovaniu podozrení z trestnej činnosti

a súčinnosti štátnych orgánov a EPPO. Lektorka priblížila účastníkom spôsoby a náležitosti týchto oznámení a aplikačné problémy

Dňa 18. 10. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚVSR v Bratislave školenie zamerané na skúsenosti z výkonu vládnych auditov - vybrané témy. Lektorkami školenia boli zamestnankyne MF SR.

Dňa 19. 10. 2021 sa uskutočnilo v účelovom zariadení Hotel Bôrik ÚVSR v Bratislave školenie zamerané na tému: „Zákon č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite“. Obsahom školenia bola základná pojmológia, finančná kontrola a audit, základné pravidlá finančnej kontroly a auditu, praktické príklady a diskusia. Lektorkami školenia boli zamestnankyne MF SR.

4.2 Ostatní sieťoví partneri

4.2.1 Úrad pre verejné obstarávanie

ÚVO každoročne pripravuje množstvo školení pre odbornú verejnosť. Na školeniach sa v roku 2021 zúčastnilo vyše 5000 účastníkov.

Predseda úradu M. Hlivák, riaditeľka Tlačového odboru J. Zvončeková a vedúca odboru námietok M. Ďuranová predstavili tému verejných nákupov aj učiteľom základných škôl. Vysvetlili im metodiku výučby problematiky verejných nákupov v rámci predmetu Finančná gramotnosť. Tohto školenia sa zúčastnilo 51 učiteľov z tridsiatich základných škôl z celého Slovenska.

Názov školenia	Počet školení	Počet účastníkov
Finančná gramotnosť- verejné nákupy – školenie pre učiteľov ZŠ	1	51
Zákazka s nízkou hodnotou	97	1672
Súhrnné správy	63	1635
Základy verejného obstarávania v kontexte kontroly	40	406
EVO - Informačný systém Elektronického verejného obstarávania	15	481
Základy verejného obstarávania pre hospodárske subjekty	1	29
Orgán auditu - základný kurz verejného obstarávania	1	53
Orgán auditu - Verejné obstarávanie – teória a prax	2	198
Verejné obstarávanie pre začiatočníkov	1	116
Princípy verejného obstarávania a konflikt záujmov vo verejnom obstarávaní	1	60
Zelené verejné obstarávanie	4	111
Sociálne aspekty vo verejnom obstarávaní	4	128
Obstarávanie inovatívnych riešení	4	103
Základy MEAT kritérií pre začiatočníkov	1	25

4.2.2 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

Aj počas minulého roka zástupcovia PMÚ SR ako účastníci **absolvovali niekoľko školiacich aktivít** zameraných na oblasť OFZ EÚ organizovaných ONÚ OLAF v zmysle **Plánu vzdelávania v oblasti OFZ EÚ**.

V súvislosti s OFZ EÚ v SR sa zástupcovia PMÚ SR aj v minulom roku naďalej zaoberali zvyšovaním povedomia verejnosti o oblastiach pôsobnosti PMÚ SR v rámci školiacich aktivít. **Ako lektori** alebo v spolupráci so zástupcami orgánov štátnej správy SR či miestnej správy SR viedli **10 školiacich aktivít v zmysle Plánu vzdelávania v oblasti OFZ EÚ 2021 a Centrálného plánu vzdelávania AK EŠIF**, pričom viedli **aj ďalšie školiace aktivity, ktoré súviseli s OFZ EÚ**, avšak zrealizovali ich mimo týchto vzdelávacích plánov. V závislosti od aktuálnych protipandemických opatrení školenia prebehli online alebo prezenčnou formou. Uskutočnené školenia sa týkali oblasti hospodárskej súťaže, predovšetkým pravidiel ochrany hospodárskej súťaže a kartelových dohôd vo VO a oblasti štátnej a minimálnej pomoci, vrátane opatrení pomoci a pravidiel poskytovania pomoci, zdrojov financovania ktorej môžu byť aj prostriedky z EÚ.

O pravidlách ochrany hospodárskej súťaže a protisúťažných praktikách vo VO viedli zástupcovia PMÚ SR, aj v závislosti od aktuálnych protipandemických opatrení, **celkovo 4 školiace aktivity**. Z týchto školení sa **2 školenia** v dňoch 31. 03. 2021 a 30. 11. 2021 uskutočnili v spolupráci s MIRRI v rámci **vzdelávania AK EŠIF**, **1 školenie** sa dňa 23. 09. 2021 uskutočnilo v spolupráci s ONÚ OLAF ÚV SR v rámci **vzdelávania o OFZ EÚ** a **1 online školenie o rizikových indikátoroch kolúzie vo VO z pohľadu zákona o ochrane hospodárskej súťaže** sa nad rámec schváleného plánu vzdelávania uskutočnilo dňa 23. 05. 2021 pre zástupcov PPA. Zástupcovia PMÚ SR počas týchto školení najprv upriamili pozornosť účastníkov na právomoci, ktoré má PMÚ SR a na oblasti jeho pôsobnosti, následne vysvetlili, čo sú dohody obmedzujúce súťaž a aké sankcie hrozia za porušenia ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže. Osobitne sa zaoberali objasnením posudzovania dohôd obmedzujúcich súťaž v procese VO a poukázali aj na konkrétne

prípady PMÚ SR, ktoré sa týkali takéhoto protizákonného správania podnikateľov vo VO financovaných aj z prostriedkov EÚ.

O oblasti štátnej pomoci zástupcovia PMÚ SR viedli viacero školiacich aktivít, zrealizovali mnoho pracovných stretnutí, zasadnutí a telefonických konzultácií najmä so zástupcami poskytovateľov pomoci.

S cieľom **vzdelávania AK EŠIF** zástupcovia koordinátora pomoci ako lektori spolupracovali na **6 školiacich aktivitách**, počas ktorých sa venovali najmä **právnej úprave v oblasti štátnej a minimálnej pomoci a poskytovaniu nenávratného finančného príspevku z prostriedkov EŠIF**. Uskutočnili sa v priebehu minulého roka - v dňoch 30. 03., 27. 04., 25. 05., 22. 06., 12. 10. a 07. 12. 2021. **V spolupráci s ÚV SR** (sekciou plánu obnovy a ONÚ OLAF) sa dňa 24. 09. 2021 uskutočnilo **1 školenie** na tému **Plánu obnovy a odolnosti SR v kontexte pravidiel v oblasti štátnej pomoci**. Počas tohto školenia účastníkom objasnili právnu úpravu v oblasti štátnej pomoci a oboznámili ich s usmernením a usmerňujúcimi vzormi EK pre plány obnovy a odolnosti členských štátov EÚ, vybranými komponentmi Plánu obnovy a odolnosti SR, v rámci ktorých je potrebné posúdiť reformy a investície z hľadiska pravidiel v oblasti štátnej pomoci. Okrem týchto 7 školení zrealizovaných na základe vyššie uvedených vzdelávacích plánov viedli zástupcovia PMÚ SR **aj ďalších 11 školiacich aktivít alebo workshopov** prevažne pre zástupcov orgánov štátnej správy SR či samosprávnych krajov. Ich hlavnými témami boli najmä právna úprava v oblasti **štátnej pomoci**, zákon o štátnej pomoci, pravidlá **poskytovania štátnej alebo minimálnej pomoci**, Informačný systém pre evidenciu a monitorovanie pomoci **IS SEMP**, **opatrenia pomoci**, ale aj ďalšie otázky ohľadom uplatňovania pravidiel štátnej pomoci a **investičnej pomoci**.

Okrem školiacich aktivít zástupcovia PMÚ SR s cieľom zvyšovania povedomia v oblasti štátnej pomoci viedli celkovo **138 pracovných stretnutí s poskytovateľmi pomoci**, resp. vykonávateľmi schém pomoci. Medzi ich účastníkmi boli najčastejšie zástupcovia ÚV SR, rezortných ministerstiev a ďalších orgánov štátnej správy SR, ale aj miest a samosprávnych krajov. Predmetom pracovných stretnutí boli častokrát konkrétne alebo plánované opatrenia pomoci (vybrané z nich spolufinancované z EŠIF aj zo zdrojov štátneho rozpočtu) a legislatívne návrhy na poskytnutie pomoci, ako aj rôzne otázky týkajúce sa uplatňovania pravidiel v oblasti štátnej pomoci.

Zároveň zástupcovia PMÚ SR pokračovali v **aktívnej spolupráci s orgánmi štátnej správy SR** (MIRRI SR, MF SR, ÚV SR) **pri príprave opatrení pomoci financovaných z európskych zdrojov**, napr. v súvislosti s prípravou nového programového obdobia, najmä OP Slovensko, Plánu spravodlivej transformácie ako súčasť OP Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti SR, v rámci ktorých má byť poskytnutá štátna alebo minimálna pomoc.

4.2.3 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky

MIRRI SR zorganizovalo v roku 2021 **5 školení** k systému ARACHNE. Vyškolených bolo **69 účastníkov**. Školiteľmi boli zamestnanci MIRRI SR.

Aktivity odboru administratívnych kapacít EŠIF na MIRRI za rok 2021 v oblasti ochrany finančných záujmov EÚ v SR

Odbor administratívnych kapacít Európskych štrukturálnych a investičných fondov (ďalej aj ako „AK“ alebo „AK EŠIF“) realizoval v rámci *Centrálneho plánu vzdelávania AK EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020 (ďalej „CPV“)* v roku 2021 **91 prezenčných a dištančných vzdelávacích aktivít**, v rámci ktorých vyškolil celkovo **2 666 účastníkov** z MIRRI SR, MZ SR, DataCentra, IA MPSVaR SR, MK SR, MŠVVaŠ SR, MDV SR, MF

SR, MH SR, MPSVR SR, MPRV SR, MV SR, MZV SR, NKÚ SR, PMÚ SR, SAŽAP, SIEA, ÚVO SR, ÚV SR, VA, PPA. Vzdelávacie aktivity boli tematicky zamerané na najkľúčovejšie oblasti prebiehajúcej implementácie EŠIF, vychádzajúce zo systému riadenia a systému finančného riadenia EŠIF a ďalších riadiacich dokumentov, zákonov SR, usmernení a nariadení EK.

Vzdelávacie aktivity boli určené pre štandardizované a neštandardizované pracovné pozície AK EŠIF v zmysle vypracovaných kompetenčných modelov, ktoré sú súčasťou CPV. Prezenčné vzdelávacie aktivity sa uskutočnili v priestoroch účelového zariadenia ÚV SR Hotel Bôrik a v relevantných moduloch boli doplnené o praktické cvičenia v systéme ARACHNE. Lektormi vzdelávacích aktivít boli gestori zákonov a odborníci pre dané oblasti v rámci EŠIF, spoluautori riadiacej a inej dokumentácie, najmä z MF SR, MIRRI SR, PMÚ SR, ÚVO a ďalších inštitúcií.

Dňa 31. 08. 2021 nadobudla platnosť tretia verzia dokumentu „Centrálny plán vzdelávania administratívnych kapacít EŠIF na programové obdobie 2014-2020“. Na základe aktualizovaného dokumentu budú realizované vzdelávacie aktivity pre administratívne kapacity EŠIF. Dokument bol aktualizovaný v nadväznosti na závery a odporúčania Hodnotenia CPV 2014-2020, ako aj na základe podnetov od jednotlivých rezortov. Účelom dokumentu je vytvorenie základného rámca pre systematické odborné vzdelávanie AK EŠIF v PO 2014 - 2020, zohľadňujúc reálne potreby cieľových skupín. Dokument s prílohami sa nachádza [v sekcii "Dokumenty"](#).

Prezenčné a dištančné vzdelávacie aktivity zamerané na OFZ EÚ v SR boli najmä v oblasti VO, ako **Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF - prípadové štúdie**, **Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF - AK VO**, **Úvod k pravidlám ochrany hospodárskej súťaže - protisúťažné praktiky vo VO** a **Úvod ku kontrole verejného obstarávania - e-learning**, v rámci ktorých bolo v roku 2021 zorganizovaných spolu 12 vzdelávacích aktivít, pričom bolo vyškolených 339 účastníkov. Lektormi školení boli zástupcovia ÚVO, PMÚ SR a MIRRI SR.

Ďalšou vzdelávacou aktivitou zameranou na OFZ EÚ v SR bola v roku 2021 vzdelávacia aktivita **Nezrovnalosti a finančné opravy**, ktorá bola zorganizovaná šesťkrát a zúčastnilo sa na nej 194 účastníkov. Lektormi uvedeného školenia boli zástupcovia CO z MF SR.

Tabuľka č. 6

Názov	Počet školení za rok 2021	Počet vyškolených za rok 2021
Úvod ku kontrole verejného obstarávania – E- learning	5	148
Úvod k pravidlám ochrany hospodárskej súťaže – protisúťažné praktiky vo VO	2	43
Nezrovnalosti a finančné opravy	6	194
Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF – prípadové štúdie	2	47
Kontrola verejného obstarávania projektov financovaných z EŠIF – AK VO	3	101
Spolu	18	531

Je potrebné poznamenať, že téma OFZ EÚ v SR bola v rôznej miere súčasťou aj ďalších vzdelávacích aktivít organizovaných v rámci CPV, ako napr. Kontrola projektu v EŠIF, Systém riadenia EŠIF na PO 2014 – 2020 a ďalších.

V roku 2021 odbor AK EŠIF v spolupráci s PMÚ SR pokračoval v realizácii voliteľného dištančného kurzu Rizikové indikátory, ktorým chce aj naďalej prispieť k lepšej orientácii v oblasti rizikových indikátorov možnej kolúzie vo VO. Kurz je dostupný všetkým AK EŠIF, ktoré majú vytvorené používateľské účty v informačnom systéme CPV. V snahe docieľiť kvalitnejšie vyhodnocovanie identifikovaných rizikových indikátorov protisúťažného správania bola okrem štandardných prezenčných školení administratívnych kapacít vykonávaných zamestnancami úradu sprístupnená voliteľná vzdelávacia aktivita, ktorú je možné absolvovať dištančnou formou. Administratívne kapacity sa tak môžu detailne oboznámiť s povahou každého rizikového indikátora, vrátane spôsobu vyhodnotenia jeho relevancie na základe detailných charakteristík a špecifik príslušného indikátora. Cieľom PMÚ SR v prípade realizácie uvedenej vzdelávacej aktivity je dosiahnutie výrazného zníženia počtu nerelevantných podnetov, ktoré v minulosti významne obmedzili jeho schopnosť koncentrovať svoje kapacity na prípady s predpokladom odhalenia a preukázania protisúťažnej koordinácie uchádzačov v rámci VO súvisiacich s čerpaním prostriedkov z EŠIF. Od septembra 2021, kedy bol uvedený kurz opäť spustený do prevádzky, v rámci IS LMS, sa na ňom zúčastnilo **99 účastníkov**.

Prezentácie a program jednotlivých vzdelávacích aktivít sú zverejnené na portáli <https://cpv.mirri.gov.sk/>.

4.2.4 Ministerstvo financií Slovenskej republiky

V roku 2021 boli odborom ONÚ OLAF v rámci Plánu vzdelávania v oblasti OFZ EÚ na rok 2021 zrealizované **2 školenia** na témy Zákon o finančnej kontrole a audite a Skúsenosti z výkonu vládnych auditov – vybrané témy. Vzdelávacie aktivity boli určené pre partnerov siete AFCOS. Lektormi školení boli zamestnanci sekcie auditu a kontroly (ďalej len „**SAK MF SR**“).

V roku 2021 boli odborom AK EŠIF v rámci CPV zrealizované **2 školenia** na tému Finančná kontrola vykonávaná v rámci EŠIF – teória a prax s počtom účastníkov 71 a **2 školenia** s témou Vybrané zistenia z výkonu auditov s počtom účastníkov 87. Vzdelávacie aktivity boli určené pre RO/SO a iné orgány zapojené do implementácie EŠIF. Lektormi školení boli zamestnanci **SAK MF SR**.

Sekciou auditu a kontroly MF SR boli v roku 2021 zrealizované **2 školenia** týkajúce sa najčastejších problémov vyskytujúcich sa pri aplikácii zákona o finančnej kontrole a audite zamerané na finančnú kontrolu, pričom bolo vyškolených 188 účastníkov, z toho 23 účastníkov za rezort MF SR. Lektormi školení boli zamestnanci **SAK MF SR**.

Ďalej sekcia auditu a kontroly MF SR zrealizovala:

- **1 školenie** týkajúce sa vybraných otázok k aplikácii Metodického usmernenia č. 3 k postupom pre výkon vládneho auditu so zameraním na medzinárodné zdroje, na ktorom bolo preškolených 71 účastníkov, z toho 2 účastníci za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Zákon o finančnej kontrole a audite s počtom účastníkov 229, z toho 15 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Finančná kontrola/audit a následné správne konanie s počtom účastníkov 199, z toho 8 účastníkov za rezort MF SR,
- **2 školenia** na tému Výkon administratívnej finančnej kontroly a finančnej kontroly na mieste v praxi s počtom účastníkov 191, z toho 7 účastníkov za rezort MF SR

- **1 školenie** na tému ARACHNE, na ktorom bolo preškolených 157 účastníkov, z toho 11 účastníkov za rezort MF SR
- V spolupráci s lektorom z MIRRI SR bolo zrealizované **1 školenie** na tému Finančná kontrola a verejné obstarávanie v rámci EŠIF, na ktorom bolo preškolených 89 účastníkov, z toho 6 účastníkov za rezort MF SR
- **1 školenie** na tému Nezrovnalosti a ich vysporiadanie (lektor **MF SR - CO**), na ktorom bolo preškolených 89 účastníkov, z toho 3 účastníci za rezort MF SR.

Všetky vzdelávacie aktivity boli určené pre orgány verejnej správy, vrátane orgánov zapojených do implementácie EŠIF.

Zároveň boli lektormi **SAK MF SR** zrealizované **3 školenia** na tému Vládny audit a evidencia výsledkov v module RIS.MZ pre zamestnancov Úradu vládneho auditu, na ktorom bolo preškolených 75 účastníkov.

Okrem vyššie uvedených školení sekcia auditu a kontroly MF SR (externí lektori) zabezpečila pre orgány verejnej správy, vrátane orgánov zapojených do implementácie EŠIF **2 školenia** týkajúce sa štátnej pomoci a aplikačnej praxe s počtom 187 účastníkov, z toho 20 účastníkov za rezort MF SR, **1 školenie** na tému Nákladovo výnosová analýza, na ktorom bolo vyškolených 122 účastníkov, z toho 17 účastníkov za rezort MF SR, **1 intenzívny kurz** na tému Nákladovo výnosová analýza, na ktorom bolo vyškolených 15 účastníkov z toho 1 účastník za rezort MF SR, **2 školenia** na tému Verejné obstarávanie - teória a prax, na ktorom bolo vyškolených 199 účastníkov, z toho 8 účastníkov za rezort MF SR.

V roku 2021 bolo odborom AK EŠIF (**lektori MF SR - CO**) zrealizovaných 6 školení týkajúcich sa problematiky nezrovnalostí a finančných opráv pre RO/SO a iné orgány zapojené do implementácie EŠIF, pričom bolo celkovo preškolených **194 účastníkov**.

V roku 2021 neboli zrealizované **MF SR – CO** interné školenia týkajúce sa nezrovnalostí a finančných opráv.

Z dôvodu vyhlásenia núdzového stavu a v súvislosti s prijatím opatrení na zabránenie šírenia ochorenia COVID -19 boli v roku 2021 zrušené niektoré plánované odborné školenia pre partnerov siete AFCOS.

4.2.5 Bratislavský samosprávny kraj

RO PS INTERACT III dňa 19. 11. 2021 zaslal návrhy školení do plánu vzdelávania ONÚ OLAF na rok 2022.

RO PS INTERACT III aktívne participuje na zdieľaní informácií, napr. prostredníctvom pravidelného predkladania informácií o implementácii programu, príp. účasťou na relevantných školeniach, kde je tiež priestor na výmenu skúseností, napr. zástupcovia PS INTERACT III sa zúčastnili nasledovných školení týkajúcich sa ochrany finančných záujmov:

- Anti-fraud in Interreg – What's new? usporiadaný kanceláriou Interact Valencia dňa 12. 05. 2021,
- Riadenie rizík a boj proti podvodom v prostredí EŠIF, usporiadané Úradom vlády SR dňa 21. 06. 2021, 07. 09. 2021 a 29. 10. 2021.

Ostatní sieťoví partneri neorganizovali školiace aktivity zamerané na oblasť OFZ EÚ, avšak zúčastňovali sa na školeniach organizovaných v tejto oblasti ONÚ OLAF.

5. Aktivity v oblasti informovanosti a zvyšovania povedomia o ochrane finančných záujmov EÚ

5.1 Odbor Národný úrad pre OLAF

Príspevky v newsletteri Eufondy Úradu vlády SR

V roku 2021 ONÚ OLAF zverejnil 3 príspevky v Newsletteri Eufondy, ktorý vydáva OIP ÚV SR. V marcovom vydaní newslettera odbor informoval o činnosti a zložení [siete AFCOS](#), o jej ciele a o spôsobe jej koordinácie zo strany ONÚ OLAF. V júnovom príspevku ONÚ OLAF informoval o [vzniku EPPO](#), predstavil jej štruktúru, právomoci v oblasti vyšetrovania týkajúcich sa podvodov voči rozpočtu EÚ, podvodov v oblasti cezhraničných podvodov na DPH pri celkovej škode nad 10 000 000 eur, prania špinavých peňazí, korupcie atď. V septembrovom príspevku ONÚ OLAF informoval o [vydaní Výročnej správy EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020](#). V uvedenej správe sú podrobne uvedené opatrenia prijaté na európskej a národnej úrovni v oblasti boja proti podvodom, ktoré majú vplyv na rozpočet EÚ. Správa je vypracovaná na základe informácií, ktoré poskytli členské štáty v súlade s článkom 325 Zmluvy o fungovaní Európskej únie vrátane údajov o zistených nezrovnalostiach a podvodoch. Analýza týchto informácií umožňuje posúdiť, ktoré oblasti sú najviac ohrozené, a tak lepšie zacieliť opatrenia na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni.

Roadshow 2021

V dňoch 22. 08. 2021 - 27. 08. 2021 organizovalo Ministerstvo zahraničných vecí a európskych záležitostí SR v rámci Konferencie o budúcnosti Európy letnú roadshow po Slovensku s názvom “V akej Európe chceš žiť ty?”. Jedným z partnerov letnej roadshow bol aj ONÚ OLAF.

Roadshow navštívila celkovo 25 slovenských miest a obcí a jej cieľom bolo priblížiť širokej verejnosti z rôznych regiónov SR výhody a dôležitosť členstva SR v EÚ, nielen formou rozhovorov s odborníkmi na vybranú tému, ale aj zaujímavými diskusiami vzbudiť záujem o EÚ témy, priblížiť publiku úspešne realizované projekty, ktoré boli financované z európskych fondov a získať spätnú väzbu o vnímaní EÚ občanmi SR. Súčasťou konceptu bolo množstvo interaktívnych a sprievodných aktivít, v rámci ktorých ONÚ OLAF pripravil zaujímavý kvíz pre verejnosť a poskytol pre účastníkov propagačné predmety s vlastným logom.

5.2 Odbor informovanosti a publicity na Úrade vlády Slovenskej republiky

Súťaž Mladý Európan 2020 online

OIP ÚV SR participoval na príprave a realizácii **16. ročníka** vedomostnej súťaže "**Mladý Európan**", ktorú organizuje každoročne Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku spoločne s [regionálnymi informačnými centrami Europe Direct](#). Podujatie sa uskutočnilo v hybridnej forme, a to kombináciou prezenčnej a online formy. Súťaž sa zameriava na zvýšenie úrovne všeobecnej informovanosti študentov stredných škôl v SR o EÚ poskytnutím možnosti získať informácie a odpovede na otázky o inštitúciách, legislatíve, politikách, programoch EÚ a jednotlivých členských štátoch. Vo finále Mladého Európana, ktoré sa uskutočnilo dňa 23. júna 2021, súťažilo 13 súťažných tímov – víťazov regionálnych kôl - zo stredných škôl z celého Slovenska, ktorí súťažili vo vedomostiach z oblasti európskej histórie, geografie, zaujímavostí o EÚ či významných osobností EÚ a jej členských krajín. Otázky sa týkali aj OFZ EÚ. Záštitu nad súťažou aj tento rok prevzal podpredseda Európskej komisie pre medziinštitucionálne vzťahy a strategický výhľad pán Maroš Šefčovič. Partnerom súťaže je **Úrad vlády SR**. Súťaž podporila aj Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Súťaž je určená študentom 2., 3. a 4. ročníkov gymnázií a stredných odborných škôl z celého Slovenska. Organizuje ju Zastúpenie Európskej komisie na Slovensku spoločne s 10 regionálnymi informačnými centrami Europe Direct. Viac informácií nájdete [v tlačovej správe Zastúpenia EK na Slovensku](#).

5.3 Finančné riaditeľstvo SR

Komunikácia s Finančnou správou (ďalej len „FS SR“) je zabezpečená prostredníctvom webovej stránky, na ktorej je prístup na adresu nezrovnalosti@vlada.gov.sk, ako aj odkazy na OLAF, OAFCN, ONÚ OLAF a príslušné Výročné správy na adrese: https://www.financnasprava.sk/sk/infoservis/eu-olaf/_1. Na svojich webových stránkach FS SR pravidelne informuje verejnosť o daňových aj colných otázkach, ktoré sú každodenne aktualizované. FS SR v roku 2021 zverejnila na svojej webovej stránke celkovo 222 tlačových správ.

FS SR taktiež vydáva interný spravodaj pre svojich zamestnancov, ako aj externý newsletter (Finančný newsletter) určený pre verejnosť. Využíva tiež Facebook, Instagram, LinkedIn či Youtube a verejnosť môže komunikovať s FS SR aj prostredníctvom infolinky, resp. call centra alebo elektronicky. Emailová komunikácia je zvlášť pre colnú a zvlášť pre daňovú oblasť (všetky informácie aj postup komunikácie v konkrétnych oblastiach sú na webovej stránke FS SR či prostredníctvom chatbotu FS Taxana. Taktiež využíva komunikačný kanál „Skype for business“.

Prijímanie informácií a podnetov od verejnosti je zabezpečené prostredníctvom e-mailovej adresy pokladnica@financnasprava.sk, sťažnosti týkajúce sa konania orgánov finančnej správy (iba podľa zákona č. 9/2010 Z. z.) staznosti@financnasprava.sk. Tiež sa verejnosť môže obrátiť aj e-mailom na Kriminálny úrad finančnej správy oskufs@financnasprava.sk alebo písomne na adresu:

Kriminálny úrad finančnej správy

Bajkalská 24

824 97 Bratislava

K dispozícii je aj spoplatnené telefónne číslo 02/58251311.

Podnety týkajúce sa trestnej činnosti v oblasti DPH, spotrebných daní (tabak, cigarety, lieh, minerálne oleje), ale aj nezákonného dovozu, vývozu a tranzitu drog a nebezpečných materiálov, porušovania colných predpisov alebo práv duševného vlastníctva: zelená linka: +421 (800) 110110.

Infolinka (048/43 17 222) je najvyťaženejším nástrojom pri komunikácii s verejnosťou. Finančná správa prostredníctvom nej poskytuje odborné informácie k daňovým a colným predpisom.

OpenData portál

V novembri 2021 spustila finančná správa portál otvorených dát. Občania, novinári, či laická verejnosť tam nájdu prehľadne na jednom mieste všetky údaje, ktoré má finančná správa k dispozícii. Nachádza sa na adrese <https://opendata.financnasprava.sk/>.

KÚFS v súvislosti s podvodnými konaniami poškodzujúcimi finančné záujmy EÚ v rámci vyšetrovacích kompetencií vyšetrovateľa finančnej správy v zmysle vecnej príslušnosti vyšetrovateľa finančnej správy (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku) vyhodnocuje a vedie štatistiku v súvislosti s trestnými stíhaniami porušenia colných predpisov v súvislosti s § 254 TZ, kde tiež s účinnosťou od 01. 06. 2021 začala činnosť EPPO, ktorý v zmysle jeho vecnej príslušnosti prebral vedenie trestného konania. Predmetné štatistiky týkajúce sa vyšetrovania daných vecí KÚFS vyhodnocuje v pravidelných intervaloch.

5.4 Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky

NKÚ SR pokračoval v roku 2021 svojimi pravidelnými informačnými aktivitami v realizácii Akčného plánu a Stratégie komunikácie. Prezentáciou výsledkov kontrolných a analytických aktivít, poukazovaním na zistené nedostatky, či upozorňovaním na riešenia, prostredníctvom definovania dobrej praxe, prispieval k zvyšovaniu transparentnosti, efektívnosti a zodpovednosti vo verejnom sektore na úrovni verejnej správy ako aj samospráv. V celkovo iniciovaných 56 mediálnych výstupoch **53 tlačových správ** pokrývalo kontrolnú i nekontrolnú činnosť. 3 spoločné stanoviská vydal úrad s ÚVO.

NKÚ SR pokračoval v intenzívnej online komunikácii, rozvojom vlastnej webovej stránky, na ktorej ponúka širokej verejnosti popri kľúčových informáciách o úrade, pláne kontrol aj detailné správy o ich výsledkoch (www.nku.gov.sk). Zvlášť atraktívne sú podrobné informácie o alokovaní, zazmluvnení a čerpaní európskych zdrojov jednotlivými mestami a obcami, ktoré úrad ponúka na svojom webe prostredníctvom **aplikácie MuMAP**. Na 4 mapách má verejnosť možnosť vyhľadať a porovnávať dáta o úspešnosti samospráv v oblasti európskych financií a zároveň zistenia - výsledky kontrol NKÚ. Webová stránka NKÚ SR zaznamenala v uplynulom roku viac ako 3 milióny zobrazení, pričom počet unikátnych návštevníkov atakoval hranicu 90 tisíc. Intenzívna bola aj komunikácia prostredníctvom sociálnych sietí, kde prináša spracované informácie vo formátoch požadovaných jednotlivým publikom (cieľovou skupinou). Používatelia Facebooku, Instagramu, YouTube, Twittera či LinkedIn mali možnosť preveriť si svoje znalosti, či odhad o správnosti dát v kvízoch úradu k odborným témam, prípadne získať informácie o zákulisí kontrol a kontrolného úradu prostredníctvom letnej videosérie „Letného štúdia NKÚ“. Počet kmeňových sledovateľov a odberateľov správ NKÚ na týchto kanáloch prekročil v uplynulom roku 6,5 tisíc.

Verejnosť sa v uplynulom roku obracala na úrad aj tradičnou cestou – prostredníctvom podaní, klasickými listami či elektronicky. Dvojnásobný nárast tejto komunikácie potvrdil stúpajúcu dôveru verejnosti v NKÚ SR.

5.5 Úrad pre verejné obstarávanie

Verejná politika otvorenej komunikácie

Jedným z inovačných prvkov v zákone o verejnom obstarávaní je verejná politika otvorenej komunikácie, ktorá vznikla na základe materiálu [„Nech právny štát hovorí“ ISBN 978-80-570-1588-8 \(pdf\)](#). Tento koncept je pre štát novinkou a je dôležitý preto, lebo posilňuje verejnú kontrolu nad nákupmi za verejné peniaze. Verejná politika otvorenej komunikácie kontrolného orgánu ÚVO vychádza z potreby budovať dôveru spoločnosti v činnosť štátu. Jej poňatie a realizácia sa premieta do konkrétnych činností, pre ktoré je kľúčová odbornosť, zrozumiteľnosť, posilňovanie prevencie a verejnej kontroly, informovanosť a vzdelávanie. Jedným z jej cieľov je zaistenie toho, aby sa problematika verejných nákupov stala predmetom verejného záujmu. Takto poňatá a realizovaná verejná politika otvorenej komunikácie môže byť účinným nástrojom na zvyšovanie transparentnosti v oblasti verejných nákupov, na boj s dezinformáciami na sociálnych sieťach, na zvýšenie účasti občianskej spoločnosti pri správe vecí verejných a môže tiež posilňovať mäkkú moc štátu.

Keďže je v súlade s konceptom otvoreného vládnutia, podporuje ju aj [splnomocnenec vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti Martin Giertli](#). Túto verejnú politiku otvorenej komunikácie predstavila autorka uvedeného materiálu a riaditeľka Tlačového odboru J. Zvončeková dňa 5. októbra 2021 v rámci Týždňa otvoreného vládnutia a bola tiež [prezentovaná v médiách](#). Viac informácií sa nachádza v tlačových správach a vydanom [videu](#).

Metodicko-vzdelávacie materiály

ÚVO vydáva každý rok niekoľko materiálov vo forme metodických usmernení, vzdelávacích materiálov, infografík a časopisov a tiež pripravuje podcasty na rôzne témy z oblasti verejného obstarávania. Tieto materiály a aktivity podporujú verejných obstarávateľov, obstarávateľov, aby pripravovali súťaže v súlade so zákonom o verejnom obstarávaní. Dodržiavanie zákona o verejnom obstarávaní sa tiež vzťahuje aj na zákazky financované z európskych zdrojov, preto je dôležité zvyšovanie povedomia a správny výklad procesov verejného obstarávania aj formou informačných materiálov. Tak isto je ÚVO nápomocný aj záujemcom, ktorí majú záujem zúčastňovať sa súťaží, prípadne ostatným osobám podieľajúcich sa na procesoch verejného obstarávania, aby sa vzdelávali formou týchto materiálov. Keďže úrad je proklientsky orientovaný, informácie pre záujemcov poskytuje v regiónoch formou poradenstva na mieru v Stálych pracoviskách úradu.

V roku 2021 vydal ÚVO niekoľko materiálov týkajúcich sa sociálneho a zeleného verejného obstarávania, vydal Metodickú príručku a Infografiku k zákonu o podpore ekologických vozidiel. Niekoľkokrát ročne pripravil Analýzu a metodiku najčastejších porušení zákona a zameril sa aj na verejné obstarávanie v oblasti vedy a výskumu. Na pravidelnej báze pripravuje mesačník „ÚVODzovky“, v ktorom prináša zaujímavé rozhodnutia a metodické usmernenia a rozhodnutia Súdneho dvora EU. Tiež každý štvrtok vydáva Výber z metodickej a vzdelávacej činnosti, kde sumarizuje odpovede na najčastejšie otázky z poskytnutých metodických dopytov v danom časovom období.

5.6 Protimonopolný úrad Slovenskej republiky

S cieľom zvyšovania povedomia v oblasti štátnej pomoci zástupcovia PMÚ SR viedli celkovo **138 pracovných stretnutí s poskytovateľmi pomoci**, resp. vykonávateľmi schém pomoci. Medzi ich účastníkmi boli najčastejšie zástupcovia ÚV SR, rezortných ministerstiev a ďalších orgánov štátnej správy SR, ale aj

miest a samosprávnych krajov. Predmetom pracovných stretnutí boli častokrát konkrétne alebo plánované opatrenia pomoci (vybrané z nich spolufinancované z EŠIF aj zo zdrojov štátneho rozpočtu) a legislatívne návrhy na poskytnutie pomoci, ako aj rôzne otázky týkajúce sa uplatňovania pravidiel v oblasti štátnej pomoci.

Zároveň zástupcovia PMÚ SR pokračovali v **aktívnej spolupráci s orgánmi štátnej správy SR** (MIRRI SR, MF SR, ÚV SR) **pri príprave opatrení pomoci financovaných z európskych zdrojov**, napr. v súvislosti s prípravou nového programového obdobia, najmä OP Slovensko, Plánu spravodlivej transformácie ako súčasť OP Slovensko, Plánu obnovy a odolnosti SR, v rámci ktorých má byť poskytnutá štátna alebo minimálna pomoc.

K zvyšovaniu povedomia a informovanosti verejnosti o OFZ EÚ v SR prispieva PMÚ SR aj prostredníctvom svojho **webového sídla** www.antimon.gov.sk. Na svojom webovom sídle s novým dizajnom vytvoril **samosiatnú sekciu s názvom „Spolupráca pri ochrane finančných záujmov EÚ“**, v rámci ktorej prezentuje sieť AFCOS, OLAF, ONÚ OLAF a rovnako aj informuje o možnosti nahlasovania podozrení z nezrovnalostí prostredníctvom zverejnenej e-mailovej adresy nezrovnalosti@vlada.gov.sk. V tejto sekcii sa nachádzajú aj odkazy na publikované výročné správy v oblasti OFZ EÚ (v roku 2021 v sekcii sprístupnil odkazy na nasledujúce výročné správy: [Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2020](#), [Výročná správa OLAF za rok 2020](#), [Výročná správa EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020](#)).

Twitter

Na sociálnej sieti Twitter **PMÚ SR** sleduje **profil OLAF-u** a niekoľko noviniek, ktoré OLAF publikoval aj ďalej šíril medzi svojich sledovateľov na uvedenej sociálnej sieti. V roku 2021 **PMÚ SR** na sociálnej sieti Twitter „retvítol“ alebo „lajkol“ takmer 20 príspevkov od OLAF-u. Príspevky obsahovali aj infografiky a ďalší obrazový materiál, ktorými OLAF približoval verejnosti najmä svoju úlohu v boji proti podvodom a pri ochrane spotrebiteľov v rôznych oblastiach hospodárstva v EÚ. Príspevky sa týkali napríklad výsledkov vyšetrovaní OLAF-u v súvislosti s pašovaním rôzneho tovaru, napr. liekov, drog, cigariet, odpadu, vozidiel, ako aj s možným zneužitím finančných prostriedkov EÚ v poľnohospodárstve v SR, možnosti a vysvetlení, ako nahlasovať finančné podvody EÚ, odporúčani, ktoré OLAF vydáva po ukončení svojich vyšetrovaní, prezentácie spolupráce OLAF-u s Európskou prokuratúrou, úpravy pravidiel a právomoci OLAF-u pri vyšetrovaniach a vzájomnej spolupráci s ďalšími inštitúciami v roku 2021, zriadenia európskeho centra na zefektívnenie boja proti podvodom, ich odhaľovania a prevencie aj počas pandémie COVID-19, publikácie Výročnej správy EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020 či online zasadnutia zástupcov siete komunikátorov v OFZ EÚ (zo dňa 10. februára 2021).

Newsletter Súťažný spravodajca

V roku 2021 **PMÚ SR** vo vydaní svojho „newslettera“ **Súťažný spravodajca** č. 1/2021, ktorý zverejnil na svojom webovom sídle, a zároveň rozoslal svojim stakeholderom, zahrnul tiež **informáciu ohľadom tlačovej správy OLAF-u v súvislosti s uskutočnenými vyšetrovaniami** v oblasti možného zneužitia finančných prostriedkov EÚ na poľnohospodárstvo v SR. Toto vydanie Súťažného spravodajcu je dostupné na <https://www.antimon.gov.sk/data/att/674/2133.1a6746.pdf?csrc=13114403544648114384> (predmetná informácia je uvedená na str. 16 newslettera). Vo vydaniach Súťažného spravodajcu PMÚ SR štvrtročne zverejňuje najmä súhrn aktualít o svojej činnosti a dianí v oblasti hospodárskej súťaže, štátnej a minimálnej pomoci v SR, ale aj v zahraničí.

5.7 Bratislavský samosprávny kraj

RO PS INTERACT III pravidelne zverejňuje tlačové správy o ochrane finančných záujmov EÚ na svojej webovej stránke: <https://bratislavskykraj.sk/urad-bsk/eurofondy-a-regionalny-rozvoj/program-spoluprace-interact/>. V roku 2021 zverejnil Výročnú správu EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020, Výročnú správu o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2020, Výročnú správu OLAF za rok 2020, tlačové správy a oznamy týkajúce sa OFZ EÚ OLAF-u v EK a tlačové správy a oznamy týkajúce sa OFZ EÚ ONÚ OLAF.

RO PS INTERACT III má zavedené postupy na oznamovanie podvodov, ako aj konfliktu záujmov, a to interne, ako aj Európskemu úradu pre boj proti podvodom. Zamestnanci RO, CO a ostatné subjekty, ktoré sú zapojené do implementácie PS INTERACT III (prijímateľ), prípadne verejnosť môžu oznamovať všetky podozrenia z nekalého konania. Oznámenie môže byť podané:

- a) listom;
- b) emailom na adresu kontrolor@region-bsk.sk;
- c) priamym linkom [Nahlasovanie podvodov a nezrovnalostí](#) prepojeným na OLAF.

RO PS INTERACT III má nastavené kontrolné mechanizmy a systém predchádzania podvodom spôsobom, ktorý od začiatku implementácie dostatočne zabezpečuje elimináciu podozrení z podvodu.

RO PS INTERACT III každý rok, spravidla v mesiaci február vykonáva ročné hodnotenie rizík podvodov na úrovni programu spolupráce a na základe jej výsledkov pripraví v prípade potreby ročný akčný plán riadenia rizík podvodov.

Počas implementácie PS INTERACT III neboli zaevidované žiadne podozrenia z podvodu.

Každá zistená nezrovnalosť je zaevidovaná v systéme eMS a v súlade so Systémom riadenia a implementácie pre PS INTERACT III zaslaná na emailovú adresu co_nzr_INTERACTIII@mfsr.sk.

5.8 Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR

MIRRI SR v rámci svojej web stránky na záložke "Ochrana finančných záujmov EÚ" - <https://www.mirri.gov.sk/sekcie/cko/ochrana-financnych-zaujmov-eu-v-sr/index.html> priebežne aktualizuje údaje v súlade s požiadavkami ONÚ OLAF. Zverejňuje link na ONÚ OLAF a informáciu (link), kam je potrebné posilať podozrenia z nezrovnalostí. Tiež je tu uvedená komplexná informácia ohľadom siete AFCOS a link na „*Národnú stratégiu ochrany finančných záujmov Európskej únie v Slovenskej republike*“ a na „*Riadiaci výbor pre ochranu finančných záujmov EÚ v SR*“.

V rámci časti web stránky MIRRI SR, ktorá sa venuje programu IROP, je zverejnená informácia o oznamovaní podozrení z podvodov IROP <https://www.mirri.gov.sk/mpsr/irop-programove-obdobie-2014-2020/oznamovanie-podozreni-z-podvodov-irop/>.

Programy cezhraničnej spolupráce majú na webových stránkach zriadenú časť "Nahlasovanie podozrení z podvodov", kde je vysvetlené ako postupovať pri nahlasovaní podozrení z podvodu/korupcie/protispoločenskej činnosti v rámci programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika a Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko (link: <https://www.sk-at.eu/sk/kontakty/nahlasovanie-podozreni-z-podvodov>, <https://www.sk-cz.eu/sk/kontakty/politika-boja-proti-podvodom>) a zverejnenú Politiku boja proti podvodom v rámci programu spolupráce Interreg V-A Slovenská republika - Česká republika a Interreg V-A Slovenská republika – Rakúsko.

Na sociálnych sieťach MIRRI SR bolo v súvislosti s problematikou ochrany finančných záujmov EÚ zverejnených 7 článkov. Išlo o informáciu o schválení novely zákona o čerpaní eurofondov, ktorá okrem zjednodušenia čerpania zvyšuje transparentnosť celého procesu poskytovania NFP. Taktiež bola zverejnená informácia o strategickom investičnom pláne pre nové programové obdobie 2021 - 2027, reforme eurofondov, ktorou sa zavádzajú výrazné zjednodušenia pre žiadateľov, prijímateľov a poskytovateľov, novej jednotnej príručky k verejnému obstarávaniu, ktorá zjednocuje a sprehľadňuje pravidlá verejného obstarávania. Bola tiež zverejnená informácia o výsledkoch kontroly NKÚ SR k utajovaným IT projektom.

6. Vydávanie tlačových správ

6.1 Odbor Národný úrad pre OLAF

V roku 2021 bolo zo strany ONÚ OLAF vydaných celkovo **8 tlačových správ** na témy týkajúce sa OFZ EÚ. Tlačové správy sa týkali aktivít ONÚ OLAF, OLAF a EK v oblasti OFZ EÚ (najmä informácia o vydaní výročných správ, Ročnej správy o nezrovnalostiach za rok 2020, o spustení digitálnej platformy ku Konferencii o budúcnosti Európy, o pracovnom rokovaní ONÚ OLAF s GP SR za účasti európskeho prokurátora, o školeniach organizovaných ONÚ OLAF, o pracovnej dohode medzi EPPO a OLAF). Tlačové správy sa nachádzajú tu: <https://www.olaf.vlada.gov.sk//tlacove-spravy-a-oznamy/>.

ONÚ OLAF zverejnil na svojom webovom sídle a v spolupráci s členmi PSK na webových sídlach sieťových partnerov AFCOS *Výročnú správu EK o ochrane finančných záujmov EÚ – Boj proti podvodom - 2020* (tzv. „PIF správa“), *Výročnú správu OLAF za rok 2020* a *Výročnú správu o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2020*. ONÚ OLAF taktiež informoval na svojom webovom sídle o vypracovaní *Ročnej správy o nezrovnalostiach za rok 2020*.

6.2 Ostatní sieťoví partneri

Tlačové správy týkajúce sa problematiky OFZ EÚ vydávali počas roku 2021 aj ďalší sieťoví partneri.

OIP ÚV SR zverejnil na webovom sídle eufondy.sk [tlačovú správu o vyšetrovaní OLAF-u v SR](#), ktoré sa týkali priamych platieb a systémových nedostatkov vo vnútroštátnych postupoch overovania, [o sieti AFCOS](#), o [Výročnej správe EK o ochrane finančných záujmov EÚ – boj proti podvodom – 2020](#) a tlačovú správu, týkajúcu sa vydania [Výročnej správy OLAF za rok 2020](#) a o vydaní [Výročnej správy o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR za rok 2020](#).

V júni 2021 zverejnil OIP informáciu o vydaní Výročnej správy OLAF za rok 2020 aj na svojom [Facebook-ovom profile facebook.com/euvsr](#).

PMÚ SR v roku 2021 zverejnil na svojom webovom sídle okrem vyššie uvedených výročných správ z oblasti OFZ EÚ aj [tlačovú správu o vyšetrovaní týkajúcich sa možného zneužitia finančných prostriedkov EÚ na poľnohospodárstvo v SR](#). O vyšetrovaní informoval OLAF prostredníctvom vlastnej tlačovej správy zo dňa 21. 01. 2021. Informácie z tejto tlačovej správy PMÚ SR zahrnul aj vo vydaní svojho [Súťažného spravodajcu č. 1/2021](#).

PMÚ SR, ako jeden z dotknutých orgánov, v apríli 2021 vydal [stanovisko k Oznámeniu EK č. 2021/C 91/01 o nástrojoch na boj proti kolúzii vo VO a o usmernení o spôsobe uplatňovania súvisiaceho dôvodu na vylúčenie](#). S cieľom čo najlepšieho využitia dostupných verejných prostriedkov týmto PMÚ SR upriamil

pozornosť verejnosti, najmä subjektov zahrnutých do procesu VO, na viacero odporúčaní k procesu VO a skúsenosti z rôznych členských štátov EÚ s riešením aplikačných problémov súvisiacich s VO.

Súčasne PMÚ SR v júni 2021 [tlačovou správou informoval o aktualizovanom znení svojej prioritizačnej politiky](#), k revízii ktorej pristúpil predovšetkým z dôvodu nadobudnutia účinnosti nového znenia [zákona o ochrane hospodárskej súťaže \(zákona č. 187/2021 Z. z.\)](#) dňa 01. 06. 2021, v nadväznosti na Smernicu Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1 z 11. decembra 2018 o posilnení právomocí orgánov na ochranu hospodárskej súťaže v členských štátoch na účely účinnejšieho presadzovania práva a o zabezpečení riadneho fungovania vnútorného trhu. V súvislosti s verejnými financiami PMÚ SR v dokumente svojej prioritizačnej politiky ponechal ako jednu z priorit z hľadiska praktík napr. praktiku bid rigingu, ktorá je obzvlášť škodlivá vo VO, keďže má bezpochyby negatívny dosah na efektívnosť vynakladania verejných financií. Vo svojej prioritizačnej politike zohľadnil aj podnetné návrhy a pripomienky, ktoré prijal od verejnosti v priebehu mesiacov máj a jún 2021 v rámci odbornej diskusie.

S ochranou verejných financií súviselo aj niekoľko tlačových správ, ktorými v priebehu minulého roka PMÚ SR priniesol aktuálne informácie z oblasti koordinácie pomoci, ktorá môže byť financovaná aj zo zdrojov EÚ, či už čiastočne alebo úplne. PMÚ SR informoval o niekoľkých opatreniach alebo schémach pomoci na podporu podnikov v rozličných oblastiach hospodárstva či spoločností postihnutých koronakrízou a poskytnutí pomoci v zmysle [opatrení na základe Oznámenia Komisie k Dočasnému rámcu pre opatrenia štátnej pomoci na podporu hospodárstva v súčasnej situácii spôsobenej nákazou COVID-19](#) a jeho dodatkov, ako aj o predĺžení a rozšírení jeho platnosti, tiež o slovenských schémach štátnej pomoci schválených EK. Tlačovými správami tiež informoval napr. o [usmerňujúcich vzoroch EK](#) pre štátnu pomoc na základe Plánu obnovy a odolnosti SR; [mape regionálnej pomoci](#) pre Slovensko na roky 2022 - 2027, ktorú schválila EK v zmysle nariadenia o podpore z Fondu na spravodlivú transformáciu; [dodatku EK k schéme štátnej pomoci](#) na podporu inovatívnych podnikov s obmedzeným prístupom k úverovému financovaniu zdrojmi EŠIF v súvislosti s nákazou COVID-19 - SIH; metodickom usmernení pre poskytovateľov pomoci a subjekty poskytujúce prostriedky z verejných zdrojov – [Vzor testu štátnej pomoci](#).

FR SR na svojich webových stránkach pravidelne informuje verejnosť o daňových aj colných otázkach. V roku 2021 zverejnilo na svojej webovej stránke celkovo **222 tlačových správ**. Konkrétne prípady opísané v tlačových správach sa nachádzajú v časti 7 tejto správy.

Spolupráca s Europolom a OLAF-om v rámci operácie zameranej na falšované lieky

V rámci operácie Europolu **SHIELD II** viedol Európsky úrad pre boj proti podvodom (OLAF) akciu na presadzovanie práva zameranú na falšované a neštandardné hormonálne látky, potravinové doplnky a lieky na erektilnú dysfunkciu. Európski spotrebiteľia boli takto ochránení pred státisícmi pochybných tabliet a liekoviek. Vyšetrovatelia OLAF uľahčili spoluprácu a činnosť colných a policajných orgánov 17 členských štátov EÚ, ktoré sa zúčastnili na cielenej akcii. OLAF a vnútroštátne orgány spolu zistili rôzne nezrovnalosti a zadržali 254 731 tabliet a 131 027 injekčných liekoviek rôznych liekov a 278 kg potravinových doplnkov. Zúčastnenými krajinami boli: Rakúsko, Belgicko, Bulharsko, Chorvátsko, Česká republika, Francúzsko, Grécko, Maďarsko, Írsko, Taliansko, Litva, Holandsko, Poľsko, Portugalsko, Rumunsko, **Slovensko** a Španielsko. V priebehu šiestich mesiacov – apríl až október 2021 – sa Europol, OLAF a krajiny, ktoré sa zapojili do SHIELD II, zamerali na zničenie zneužívaných alebo falšovaných liekov, dopingových látok, nelegálnych potravinových alebo športových doplnkov a falšovaných vakcín proti COVID, hygienických výrobkov a zdravotníckych pomôcok.

Viac informácií sa nachádza v [tlačovej správe Europolu](#) a [tlačovej správe OLAF-u](#) ako aj na twitteri OLAF-u: <https://twitter.com/EUAntiFraud/status/1470776999576756224>.

NKÚ SR vydal v roku 2021 56 mediálnych výstupov - 53 tlačových správ a 3 spoločné stanoviská s ÚVO. Finančných prostriedkov EÚ sa týkali napríklad nižšie uvedené tlačové správy.

V tlačovej správe zo dňa 22. októbra 2021 informuje NKÚ SR o výsledku svojej kontrolnej akcie zameranej na overenie funkčnosti vnútorných kontrolných systémov v ústredných inštitúciách štátu. Záverom kontroly v Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR (ďalej len „MPSVR SR“) bola nefunkčná vnútorná kontrola a nedostatok kontrolórov v rezorte. Vnútorné kontrolné mechanizmy sú **neefektívne a neúčinné**. Zamestnancom chýbajú skúsenosti s nastavením systému vnútornej kontroly a rizikom je tiež nedostatok kontrolórov. Podobné nedostatky však boli národnými kontrolórmí identifikované aj na rezorte školstva. **Aj preto NKÚ zaradil do svojho plánu strategického zamerania kontrolných akcií na nadchádzajúce roky audity tematicky zamerané na komplexné posúdenie funkčnosti a efektívnosti systémov vnútornej kontroly v ústredných inštitúciách štátu.** Národná autorita pre oblasť externej kontroly považuje za dôležité, aby vrcholoví predstavitelia štátnej, verejnej organizácie zabezpečili pre zamestnancov odborné vzdelávanie, ktoré bude zamerané na finančné riadenie a priebežnú kontrolu vo všetkých oblastiach života ministerstva, štátneho podniku, či mestského a obecného úradu.

V minulom roku národní kontrolóri preverili účinnosť systému vnútornej kontroly v rámci ministerstva školstva a na základe zistených nedostatkov konštatovali, že systém nie je nastavený správne a absentujú procesy riadenia rizík. To súvisí s cieľovou kontrolou nosných aktivít inštitúcie vychádzajúcich z kompetenčného zákona. Obdobné riziká boli národnou autoritou pre externú kontrolu potvrdené v rámci ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny.

V tejto súvislosti podpredseda úradu NKÚ SR Ľubomír Andrassy uviedol, že systém vnútornej kontroly musí zrkadliť politiku riadenia rizík. Ide o kľúčový prvok systému riadenia a manažérovi ponúka objektívnu skúšku správnosti. Aj preto apeluje úrad na ministrov, generálnych riaditeľov štátnych inštitúcií, ale aj predstaviteľov miestnej, regionálnej samosprávy, aby aktívne využívali nástroje vnútornej kontroly a personálne posilňovali útvary, ktoré vykonávajú nestrannú kontrolu v rámci nimi riadenej inštitúcie. Viac informácií sa nachádza v časti 7 výročnej správy a vo vydanej [tlačovej správe NKÚ SR](#).

V tlačovej správe z 8. októbra 2021 sa uvádza, že kvôli **nezrovnalostiam pri výstavbe diaľnic prichádzame o milióny eur.** Proces verejného obstarávania v Národnej diaľničnej spoločnosti (NDS) nebol v rokoch 2019 a 2020 nastavený transparentne a nebránil možným podvodom či korupcii. NKÚ SR po preverení systému VO skonštatoval, že vnútorná kontrola NDS bola nefunkčná. Kontrolóri odhalili nedostatky nielen pri jeho príprave, ale tiež pri dokumentovaní procesov. Spoločnosť často nearchivovala dokumenty, niektoré boli dokonca bielené, preto ich nebolo možné detailne preskúmať. To automaticky vyvoláva podozrenie, že prostriedky neboli využívané hospodárne. NKÚ SR z týchto dôvodov zistenia odstúpil polícii, ÚVO i sekcii auditu a kontroly MF SR. Práve zlé nastavenie procesov a postupov vyúsťuje do chýb a nedodržovania termínov. Národní kontrolóri preto poslancom parlamentného výboru odporúčajú požiadať vedenie rezortu dopravy o nastavenie procesu obstarávania v diaľničnej spoločnosti tak, aby bol funkčný, aby sa nepredlžovali termíny výstavby diaľnic a tak, aby sa predišlo kráteniu finančných prostriedkov, ktoré má Slovensko vyčlenené z Európskej únie.

Viac informácií k tejto kontrolnej akcii NKÚ SR sa nachádza v časti 7 tejto výročnej správy.

V tlačovej správe zo dňa 6. augusta 2021 NKÚ SR informoval verejnosť o **kontrolnej akcii zameranej na významný projekt z oblasti kybernetickej bezpečnosti**, ktorého cieľom bolo vytvoriť sieť odborne

a technicky vybavených jednotiek pre riešenie bezpečnostných incidentov. Celková hodnota kybernetických informačných projektov bola takmer 53 miliónov eur. NKÚ SR v priebehu kontrolnej akcie identifikoval viacero nedostatkov. Od priebehu verejného obstarávania, transparentnosti výberu dodávateľa až po finančné riadenie projektu zo strany bývalého Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu. **NKÚ SR svoje zistenia odstúpil orgánom činným v trestnom konaní pre podozrenie v súvislosti s machináciami pri verejnom obstarávaní a porušením povinností pri správe cudzieho majetku.** Pri informačných projektoch financovaných z európskych a národných zdrojov sa stalo „pravidlom“ utajovanie celého procesu obstarávania i jeho riadenia. Aj preto predseda slovenských kontrolórov Karol Mitrík po trojstrannom rokovaní s ministerkou *investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie* (MIRRI SR) Veronikou Remišovou a riaditeľom Národného bezpečnostného úradu Romanom Konečným rozhodol o vykonaní mimoriadnej kontrolnej akcie. Do plánu kontrolnej činnosti pre rok 2020 bola zaradená kontrola, ktorou úrad preveroval opodstatnenosť obstarania Národného projektu kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe, ako aj hospodárnosť a účelnosť použitia financií či samotný proces obstarania.

Zistenia národnej autority pre externú kontrolu slúžili tiež na namodelovanie dobrej praxe v súvislosti so zverejňovaním rámcových zmlúv k projektom realizovaným v utajenom režime. Tie musia obsahovať informácie o finančnom plnení, povinnostiach a právach zmluvných strán či časovom plnení zákazky. Bližšie informácie sa nachádzajú v časti 7 tejto výročnej správy.

RO PS INTERACT III pravidelne zverejňuje tlačové správy o ochrane finančných záujmov EÚ na svojej webovej stránke: <https://bratislavskykraj.sk/urad-bsk/eurofondy-a-regionalny-rozvoj/program-spoluprace-interact/>.

RO PS INTERACT III pravidelne zverejňuje tlačové správy o OFZ EÚ na svojej webovej stránke: <https://bratislavskykraj.sk/urad-bsk/eurofondy-a-regionalny-rozvoj/program-spoluprace-interact/>. Zverejňuje [Tlačové správy a oznamy týkajúce sa ochrany finančných záujmov Európskeho úradu pre boj proti podvodom vydané OLAF-om v Bruseli ako aj Tlačové správy a oznamy týkajúce sa OFZEÚ vydané ONÚ OLAF.](#)

MIRRI SR zverejňuje pravidelne na svojom webovom sídle najaktuálnejšie tlačové správy a linky na Výročné správy týkajúce sa ochrany finančných záujmov. V roku 2021 bola zverejnená Výročná správa EK o ochrane finančných záujmov Európskej únie – Boj proti podvodom - 2020, tlačová správa k zverejneniu Výročnej správy OLAF za rok 2020, Výročná správa o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR. Taktiež bola publikovaná informácia a odkaz na tlačovú správu OLAF-u zo dňa 21. 01. 2021 o troch ukončených vyšetrovaniach OLAF-u v roku 2020, týkajúcich sa možného zneužitia finančných prostriedkov EÚ v poľnohospodárstve na Slovensku, ako aj tlačová správa ohľadom uskutočnenia 30. zasadnutia siete komunikátorov OLAF-u OAFCN online.

Operačný program Kvalita životného prostredia má na svojej webovej stránke www.op-kzp.sk vytvorenú samostatnú záložku **Ochrana finančných záujmov** (<https://www.op-kzp.sk/ochrana-financnych-zaujmov/>), kde pravidelne zverejňuje Výročné správy a aktuálne informácie týkajúce sa problematiky OFZ EÚ, spolu s užitočnými linkami. Za rok 2021 OP KŽP zverejnila na svojom webovom sídle všetky 3 zaslané výročné správy (t. j. Výročnú správu EK o ochrane finančných záujmov Európskej únie – Boj proti podvodom – 2020, Výročnú správu OLAF za rok 2020 a Výročnú správu o aktivitách sieťových partnerov v oblasti OFZ EÚ v SR).

Rovnako je na danom webovom sídle zverejnená aj emailová adresa: nezrovnalosti@vlada.gov.sk, vrátane ďalších možností nahlasovania podozrení z trestných činov (najmä podozrení z podvodu v zmysle Dohovoru o ochrane finančných záujmov Európskych spoločností na základe článku K. 3 Zmluvy o EÚ o ochrane finančných záujmov Európskych spoločností vrátane jeho protokolov) alebo inej nezákonnej činnosti s dopadom na finančné prostriedky EÚ a štátneho rozpočtu SR.

V rámci **sociálnych sietí** má Operačný program Kvalita životného prostredia zriadený svoj Facebook-ový profil, avšak v roku 2021 **nevidovali žiadne otázky týkajúce sa OFZ EÚ**.

Za rok 2021 boli na danom Facebook-ovom profile zverejnené celkom **3 príspevky týkajúce sa OFZ EÚ**:

- 04. 02. 2021 (zdieľanie videa + základné informácie o OLAF);
- 18. 02. 2021 (sieť AFCOS)
- 14. 06. 2021 (Výročná správa OLAF za rok 2020)

Ostatní sieťoví partneri nevydávali vlastné tlačové správy. Na svojich webových sídlach zverejňovali informácie týkajúce sa problematiky OFZ EÚ na základe požiadavky ONÚ OLAF a taktiež v nadväznosti na úlohy vyplývajúce z činnosti PSK pod RV.

7. Príklady dobrej praxe sieťových partnerov

7.1 Prípady riešené Národnou kriminálnou agentúrou

V uvedenom období boli NAKA P PZ SR, v súvislosti s poškodzovaním finančných záujmov EÚ v SR, riešené viaceré prípady, ktoré sa týkali najmä finančných prostriedkov EÚ v rámci Európskeho fondu regionálneho rozvoja (ďalej len „EFRR“), Európskeho sociálneho fondu (ďalej len „ESF“), OP Zamestnanosť a sociálna inklúzia (ďalej len „OP ZaSI“), napríklad:

1. V rámci realizovaného prípadu „KRUPINA“ v apríli 2021, bolo vznesené obvinenie trom fyzickým osobám za zločin poškodzovania finančných záujmov EÚ podľa § 261 Trestného zákona v súbehu so zločinom subvenčného podvodu § 225 Trestného zákona preto, že v priebehu roku 2016 uzavrel štatutárny zástupca mestských lesov zmluvu s Pôdohospodárskou platobnou agentúrou o poskytnutí NFP, na základe ktorej mala byť vybudovaná stavba, ktorej hodnota bola zámerne navýšená. Pri stavbe neboli počas realizácie dodržané platné predpisy, stavba tak po dokončení nemôže slúžiť navrhovanému účelu, neboli dodané a použité materiály podľa súpisu, stavebný dozor nepravdivo a v rozpore so skutočným stavom opakovane potvrdzoval vykonanie prác a dodanie materiálov, pričom takýmto konaním obvinených osôb bol neoprávnene vylákaný finančný príspevok a poskytovateľovi – PPA bola spôsobená škoda v celkovej výške 530 023 eur, z toho z prostriedkov EÚ v hodnote 397 517,25 eur a zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v hodnote 132 505,75 eur.
2. Za skutok spáchaný v období rokov 2009 až 2011 bolo vznesené obvinenie dvom fyzickým osobám za zločin poškodzovania finančných záujmov Európskych spoločností podľa § 261 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona účinného do 30. júna 2016 spáchaného v jednočinnom súbehu so zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods.1, ods. 2, ods. 4 písm. a) Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, keďže bolo preukázané, že osoba, zastupujúca spoločnosť, žiadajúcu poskytnutie NFP (ďalej len „žadateľ“) od MH SR, v zastúpení Národná agentúra pre rozvoj malého a stredného podnikania, Bratislava (ďalej len „zastupujúca agentúra“) uzatvorila so zastupujúcou agentúrou v roku 2009 Zmluvu o poskytnutí NFP, ktorej predmetom bola realizácia projektu s názvom „**Nákup zariadení do drevárskej**

výroby pre zvýšenie zamestnanosti v regióne s vysokou nezamestnanosťou“ so špecifikovaným pomerom prostriedkov poskytnutých z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a štátneho rozpočtu Slovenskej republiky v rozsahu 85% : 15% z 50% celkových oprávnených výdavkov a vlastných zdrojov v rozsahu 50% z celkových oprávnených výdavkov. Následne bolo obvinenou fyzickou osobou, zastupujúcou žiadateľa, požiadané o úhradu deklarovaných výdavkov vo výške 40 050,- Eur z celkových deklarovaných výdavkov vo výške 80 100,- eur, ktorú poskytovateľ nenávratného finančného príspevku poskytol žiadateľovi v roku 2011 prevodom na bankový účet žiadateľa, pričom ku žiadosti boli doložené tri faktúry, vystavené dodávateľmi žiadateľa, podľa ktorých mali byť zaobstarané zariadenia - rozmietacia píla zn. Walter WD 250-350 v hodnote 39 800 eur, skracovacia píla zn. Störi Mantel KP 500 ECO s dopravníkmi a montážou v hodnote 25 400 eur a zdvíhacia plošina v hodnote 14 900 eur, teda v celkovej výške 80 100 eur, pričom obstaranie týchto strojových zariadení bolo v rozpore s uzavretou zmluvou o poskytnutí nenávratného finančného príspevku ako aj v rozpore s § 19 ods. 1, ods. 3 a § 31 ods. 1 písm. a), písm. n) zákona č. 523/2004 Z. z. o rozpočtových pravidlách verejnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov, pričom spolu s ďalšou obvinenou osobou, zastupujúcou dodávateľa strojových zariadení zmanipulovali obchodnú verejnú súťaž na nákup strojových zariadení do drevárskej výroby s cieľom deklarovať poskytovateľovi NFP vyššie ceny obstarania uvedených strojových zariadení oproti ich skutočnej hodnote, čím spoločným konaním spôsobili Ministerstvu hospodárstva Slovenskej republiky škodu vo výške 40 050 eur, z ktorej sumu 34 042,50 eur predstavoval príspevok z Európskeho fondu regionálneho rozvoja a sumu 6 007,50 eur príspevok zo štátneho rozpočtu Slovenskej republiky. Prípravné konanie bolo v priebehu roka 2021 ukončené, pričom s obvinenými prokurátor ÚŠP GP SR uzavrel dohodu o vine a treste, ktorú sudca Špecializovaného trestného súdu schválil.

Vznesené obvinenie 21 fyzickým osobám za pokračovací zločin poškodzovanie finančných záujmov Európskych spoločenstiev podľa § 261 ods. 1, ods. 4 písm. a) Trestného zákona účinného v čase spáchania skutku v jednočinnom súbehu s pokračovacím zločinom subvenčného podvodu podľa § 225 ods. 1, ods. 5 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona, resp. formou pomoci podľa § 21 ods. 1 písm. d) Trestného zákona, v časti dokonaného a v časti v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona, pretože obvinení ako konatelia spoločnosti žiadajúcej NFP uzatvorili v roku 2010 s MPSVR SR, zastúpeného Implementačnou agentúrou, Zmluvu o poskytnutí NFP účelovo viazaného na **projekt s názvom „Zvýšenie výkonnosti spoločnosti prostredníctvom vzdelávania zamestnancov“**, OP ZaSI, pričom v období rokov 2010 až 2013 predložili spolu 13 žiadostí o platbu, ku ktorým doložili falšované doklady a doklady obsahujúce nepravdivé údaje, ktorými predstierali a deklarovali účasť obvinených lektorov ako aj zamestnancov spoločnosti na vykonávaní rôznych aktivít, ktoré reálne vykonané neboli, a takto pod zámienkou splnenia stanovených zmluvne dohodnutých podmienok vylákali NFP vo výške 745 444,13 eur, ktorý použili na iný ako určený účel, čím spôsobili poskytovateľovi príspevku škodu na finančných prostriedkoch zo štátneho rozpočtu SR vo výške 111 816,64 eur a škodu na finančných prostriedkoch z rozpočtu Európskych spoločenstiev (EÚ) vo výške 633 627,49 eur.

7.2 Prípady riešené Finančným riaditeľstvom Slovenskej republiky

Odhalenie historicky najväčšej nelegálnej výroby cigariet

Podľa tlačovej správy zo dňa 16.02.2021 FS SR odhalila v rámci akcie Čierny Panter doteraz najväčšiu nelegálnu výrobu cigariet v Lučenci. KÚFS pri zásahu zaistil 24,6 milióna kusov cigariet, vyše 44 ton tabaku vrátane strojov na výrobu cigariet. Zabránilo sa možnému úniku na DPH a spotrebnej dani (SPD) vo výške takmer 6 mil. eur. Zaistené boli aj motorové vozidlá, listiny a výpočtová technika. Na trestnej činnosti sa

podieľalo najmenej 18 osôb, z toho 16 príslušníkov ukrajinskej národnosti a dvaja Slováci, zadržaní boli všetci priamo pri čine.

Akcia Čínsky drak

V rámci [akcie Čínsky drak](#) boli podľa informácie v tlačovej správe zo dňa 17.3.2021 zadržaní v Prešovskom kraji 4 členovia organizovanej skupiny vrátane jedného príslušníka finančnej správy. Majú na svedomí podvody s čínskym textilom. Páchatelia počas rokov 2013-2014 deklarovali dovoz textilného tovaru a obuvi s následným prepustením do colného režimu voľný obeh s oslobodením od dane z pridanej hodnoty. Tú mali uhradiť v inom členskom štáte. Ani pri jednom z celkového počtu 924 dovozov však tak neurobili. Okrem toho pri dovoze páchatelia systematicky znižovali colnú hodnotu tovaru prostredníctvom predkladania výrazne podhodnotených tovarových faktúr. Zadržaní členovia skupiny sa tak dopustili závažnej trestnej činnosti, poškodzovali záujmy Európskej únie ako aj Slovenskej republiky. Únikom na cle a DPH mala vzniknúť **škoda takmer 51 miliónov eur**.

Zaistenie nelegálneho tabaku za 1,08 milióna eur

V tlačovej správe zo dňa 23. 04. 2021 FS SR informuje, že ozbrojení príslušníci KÚFS zlikvidovali v Nitrianskom kraji v obci Veľké Bedzany nelegálnu výrobu cigariet. Pri zásahu zaistili vyše 12 ton tabaku, zariadenie na sušenie a rezanie tabaku a zadržali dve osoby ukrajinskej národnosti. Predpokladaný únik na spotrebnej dani z tabaku bol vyčíslený predbežne na 1,08 milióna eur. Tabakovú surovinu doviezla na Slovensko neznáma osoba z Grécka cez Taliansko. U nás bola následne spracovaná a mala byť distribuovaná odberateľom na Slovensku a v zahraničí.

Zachytenie nelegálneho tabaku za milión eur

Päť Poliakov a jeden Slovák boli prichytení pri páchaní trestnej činnosti, keď spracovávali nelegálny tabak v areáli bývalého mlynu v obci Udavské. Ozbrojení príslušníci FS ich odhalili v rámci akcie Sušina na základe medzinárodnej spolupráce s lotyšskými colníkmi. Celkovo sa do akcie v nočných hodinách zapojilo približne 100 ozbrojených príslušníkov FS spolu s policajtm. Počas akcie boli vykonané viaceré prehliadky skladov a rodinného domu v obci Udavské. Ozbrojení príslušníci KÚFS celkovo zaistili 10,14 tony suroviny na výrobu cigariet a motorové vozidlá. Vďaka tejto úspešnej akcii zabránili možnému úniku na spotrebnej dani vo výške takmer jedného milióna eur. Akcia Sušina nie je ojedinelým úspešným záchyтом cigariet bez platných kontrolných známok, vďaka ktorému sa podarilo zabrániť únikom na spotrebných daniach. Za uplynulé mesiace sa podarilo príslušníkom KÚFS viacnásobne zachytiť viac tabaku a nelegálnych cigariet ako za minulý rok. V prípade tabaku sa FS podarilo za prvé mesiace tohto

roka zadržať 2,5-krát viac tabaku ako minulý rok. Napríklad niekoľko desiatok nelegálnych cigariet bolo na východe Slovenska zadržaných aj koncom apríla 2021. Zdroj: tlačová správa FS SR zo dňa 06. 05. 2021.

Preprava falzifikátov známych značiek

Dňa 08. 05. 2021 boli v nočných hodinách v katastrálnom území mesta Želiezovce vykonávané cestné kontroly ozbrojenými príslušníkmi FS Colného úradu Nitra. Počas výkonu kontroly bolo zastavené vozidlo, v ktorom maďarský vodič prevážal z Poľska do Maďarska 4.297 kusov falzifikátov textilných výrobkov známych značiek, ktoré boli zaistené z dôvodu podozrenia z porušovania práv duševného vlastníctva k ochranným známkam: „CALVIN KLEIN“, „HUGO BOSS“, „RALPH LAUREN“, „ARMANI“, „TOMMY HILFINGER“ a mnoho ďalších. Zaistené falzifikáty v niektorých prípadoch vykazovali vysokú kvalitu falzifikácie a dokonca obsahovali QR kódy, ktoré sa po naskenovaní prepoja s originálnou internetovou stránkou výrobcu. Cena originálnych výrobkov na domácom trhu by predstavovala sumu cca 348 400 eur.

Záchyt takmer 4,5 milióna kusov pašovaných cigariet

Dňa 01. 06. 2021 v ranných hodinách počas kontrolnej akcie boli v úložnom priestore nákladného vozidla odhalené spotrebiteľské balenia cigariet označených ako „Marlboro GOLD“ bez kontrolnej známky v celkovom množstve takmer 4,5 mil. kusov. Zabránilo sa možnému úniku na spotrebnej dani z tabakových výrobkov, ktorý by predstavoval približne 540 tisíc eur.

Colníci našli v kamióne namiesto korenia do polievok tony sušených tabakových listov

Podľa tlačovej správy FS SR za dňa 05. 02. 2021 príslušníci FS pri kontrole kamiónu na hraničnom prechode Trstená – Chyžné našli 99 kartónových obalov naplnených sušenými tabakovými listami o celkovej hmotnosti 13 860 kg. Vodič tvrdil, že vezie korenie do polievok, čo potvrdzovali aj predložené doklady

k prepravovanému tovaru. Vodič poľského kamióna mal cez naše územie len prechádzať. Tovar určený na prepravu mu naložili v Rumunsku a mal ho doviesť do Holandska. Únik na spotrebnej dani colníci vyčíslili na viac ako milión eur.

Akcia Kuriér odhalila nelegálny tabak za 1,1 milióna eur

V septembri 2021 príslušníci FS SR v rámci **akcie Kuriér** vykonali kontrolu skladových priestorov v okrese Komárno, pričom našli kartónové krabice s obsahom tabakovej suroviny a technologické zariadenie na spracovanie a sušenie tabaku. Celkovo sa v objekte nachádzalo 12,3 tony tabakovej suroviny, čím štátu vznikla škoda na spotrebnej dani vo výške 1,1 milióna eur. Počas akcie boli zadržané tri osoby moldavskej, rumunskej a ukrajinskej národnosti v miestnom lesíku.

Zaistenie 27 ton nelegálneho tabaku

V rámci akcie Kopenice vykonali ozbrojení príslušníci FS SR dve prehliadky nebytových priestorov v obci Svätoplukovo a v Trnave. Vďaka tejto akcii sa im podarilo zaistiť **historicky druhý najväčší objem tabakovej suroviny na Slovensku** až 27,7 tony, ktorá bola uložená v 231 kartónových krabiciach, čím sa zabránilo vzniku škody na spotrebnej dani vo výške 2,5 milióna eur. Okrem tabaku boli zaistené aj technologické zariadenie na sušenie tabaku a zadržaných päť osôb. Informovala o tom FS SR v tlačovej správe zo dňa 15. 10. 2021.

Úspešný zásah KÚ FS v Partizánskom a vo Vrábľoch

Príslušníci KÚ FS na základe **dôslednej dvojmesačnej operatívno-pátracej činnosti** vykonali koncom novembra 2021 prehliadky v dvoch priemyselných objektoch v Partizánskom a vo Vrábľoch. **Odhalili nelegálnu výrobu cigariet a sklad s mimoriadnym obsahom**. Celkovo sa podarilo zaistiť takmer

29 miliónov kusov cigariet bez označenia platnou kontrolnou známkou, tabakovú surovinu v množstve 13,2 tony, technologické zariadenie na výrobu cigariet, baliace zariadenie, rezačku, sušičku ako aj komponenty na výrobu cigariet. Predbežne vyčíslený **únik na spotrebnej dani z tabakových výrobkov bol vyčíslený na 4,6 milióna eur**. Priamo pri prevoze nelegálneho tovaru boli zadržaní aj traja páchatelia poľskej národnosti.

Záchyty tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva

V roku 2021 Colný úrad (CÚ) Bratislava (stanica colného úradu - 34, poštová pobočka - 32 a pobočka na medzinárodnom letisku M.R. Štefánika - 29) evidoval približne sto záchytov tovaru porušujúceho práva duševného vlastníctva, pričom výška škody presiahla 300 tisíc eur. Výsledkom opakovaných kontrol bolo zaistenie stoviek napodobenín, napr. tričiek značky Moschino, Gucci, Off White a Pikachu, svetrov Coca-Cola, Chanel či Louis Vuitton ako aj parfumov svetoznámych značiek. Škoda v týchto prípadoch dosiahla približne 100 tisíc eur. Na letisku boli zadržané výrobky v zásielkach z Hongkongu, Číny, Malajzie či Singapuru. Nachádzali sa v nich napríklad napodobeniny náramkových hodín Cartier, Emporio Armani, silikónové náramky na hodinky Apple, kľúčanky Apple, karnevalové masky a kostýmy Marvel, kabelka, sandále značky Yves Saint Laurent či šľapky od firmy Hermes. Imitácie daných tovarov sa už do rúk objednávateľov nedostali. Hračky patria k tovaru, ktorý si Slováci často objednávajú z čínskych e-shopov, zvlášť ako darčeky pod stromček. Medzi rozšírené falzifikáty na trhu patrí obľúbená stavebnica značky LEGO.

7.3 Prípád riešený Protimonopolným úradom Slovenskej republiky

PMÚ SR sankcionoval podnikateľov za kartelovú dohodu vo VO na rekonštrukčné práce v ZŠ a MŠ obce Čavoj

PMÚ SR, odbor kartelov, dňa 22. 12. 2021 **vydal rozhodnutie, ktorým uložil dvom podnikateľom pokuty v celkovej výške 32 956 eur za uzatvorenie kartelovej dohody**, ktorá je porušením ustanovenia § 4 ods. 1 v spojení s ustanovením § 4 ods. 4 písm. a), c) a f) zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákona č. 187/2021 Z. z.).

Ku kartelovej dohode došlo v súvislosti s VO, ktoré vyhlásila obec Čavoj v roku 2018. **VO bolo financované z prostriedkov EÚ** a predmetom jeho zákazky bola „Rekonštrukcia kotolne na biomasu v ZŠ a MŠ obec Čavoj“.

V dotknutom prípade PMÚ SR v roku 2020 prijal podnet od Úradu vládneho auditu pre podozrenie z porušenia zákona o ochrane hospodárskej súťaže vo VO vyhlásenom obcou Čavoj. Na základe uvedeného podnetu PMÚ SR začal **prešetrovanie** týkajúce sa **protisúťažného konania podnikateľov BECO, spol. s r. o., WR system, s.r.o., a STAVOR, spol. s r. o., spočívajúceho v koordinácii ich postupu pri predkladaní ponúk do VO** na uskutočnenie stavebných prác v sektore energetiky, pričom hodnota víťaznej ponuky príslušného uchádzača prevyšovala 132 tisíc eur (bez DPH).

Na základe analýzy skutočností vyplývajúcich z podnetu a zo súťažnej dokumentácie PMÚ SR dňa 24. 02. 2021 z vlastného podnetu začal **správne konanie** voči vyššie uvedeným uchádzačom v predmetnom VO **vo veci novej dohody obmedzujúcej súťaž**. O začatí správneho konania v danej veci PMÚ SR informoval prostredníctvom svojej tlačovej správy dostupnej na nasledujúcom odkaze: [PMÚ SR začal správne konanie pre možnú kartelovú dohodu vo VO súvisiacom s poskytnutím stavebných prác v oblasti energetiky](#).

Keďže protiprávneho konania sa účastníci konania dopustili v súvislosti s účasťou a predkladaním ponúk vo VO financovanom z prostriedkov EÚ, **je možné predpokladať, že v dôsledku kartelovej dohody došlo k neefektívnemu využitiu týchto financií**. V danom prípade sa stal **úspešným vopred určený uchádzač**, čím došlo k zmareniu účelu VO, ceny za obstarávané tovary neboli vygenerované vo fungujúcom súťažnom prostredí a v konečnom dôsledku následkom toho malo alebo mohlo byť navýšenie ceny a **následne aj neehospodárne vynaloženie verejných zdrojov**.

PMÚ SR uložil podnikateľovi BECO, spol. s r. o., pokutu vo výške 13 121 eur a podnikateľovi WR system, s. r. o., pokutu vo výške 19 835 eur. Voči účastníkovi konania STAVOR, spol. s r. o., PMÚ SR podľa § 25 ods. 2 písm. c) zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákona č. 187/2021 Z. z.) konanie zastavil z dôvodu, že dôvod na konanie nebol daný. Vzhľadom na to, že **účastník konania BECO, spol. s r. o., požiadal o uplatnenie programu zhovievavosti a zároveň sa aj urovnal**, PMÚ SR mu neuložil zákaz účasti vo VO v zmysle príslušných ustanovení zákona o ochrane hospodárskej súťaže (zákona č. 136/2001 Z. z.) a pokutu, ktorú by mu inak PMÚ SR za preukázané porušenie zákona uložil, náležite znížil. **Zákaz účasti vo VO na dobu 3 rokov PMÚ SR uložil účastníkovi konania WR system, s.r.o.**

Rozhodnutie PMÚ SR nadobudlo právoplatnosť dňa 15. 01. 2022. Predmetné rozhodnutie je verejnosti dostupné [na webovom sídle PMÚ SR](#).

PMÚ SR upozorňuje poškodených na možnosť podania žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže

S odkazom aj na vyššie uvedené rozhodnutie PMÚ SR vo svojej tlačovej správe s názvom [PMÚ SR upozorňuje poškodených na možnosť podania žaloby o náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže](#) upriamil pozornosť **subjektov, ktoré boli zjavne poškodené zo strany porušiteľov práva hospodárskej súťaže**, a to buď porušením zákazu uzatvárania dohody obmedzujúcej súťaž, alebo zneužitím dominantného postavenia, na existenciu **zákona č. 350/2016 Z. z.** o niektorých pravidlách uplatňovania nárokov na náhradu škody spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže (ďalej len „**zákon o náhrade škody**“) a **možnosť podania žaloby o náhradu škody** spôsobenej porušením práva hospodárskej súťaže podľa tohto právneho predpisu.

PMÚ SR je presvedčený, že aj verejní obstarávatelia by mali zvážiť postup podľa zákona o náhrade škody v prípade, že bude právoplatne rozhodnuté o tom, že došlo ku kartelu vo VO (v tejto súvislosti bol v roku 2020 aktualizovaný aj Metodický pokyn CKO č. 35). Spôsobená škoda v prípadoch kartelových dohôd môže byť vyčíslená ako rozdiel medzi víťaznou kartelovou cenou a cenou, ktorá by sa dosiahla vo férovej súťaži, pričom je na obstarávateľoch, resp. na poškodených, aby identifikovali škodu, ktorá im bola spôsobená v príčinnej súvislosti s protiprávnym konaním. **Pri projektoch financovaných z prostriedkov EÚ je vhodné zvážiť aj možnosť uplatnenia náhrady škody**, ktorá vznikla ako následok korekcie zo strany EÚ.

PMÚ SR v tejto súvislosti vyslovuje presvedčenie, že **dôsledné uplatňovanie všetkých zákonných možností** v rámci verejného, ako aj súkromného práva môže v konečnom dôsledku **prispieť k zvyšovaniu odstrašujúceho efektu, resp. pôsobiť preventívne** na tých podnikateľov, ktorí sa protisúťažného správania dopúšťajú alebo sa ho zamýšľajú dopustiť. Aplikácia zákona o náhrade škody by okrem toho mala byť dôležitým krokom najmä zo strany verejných obstarávateľov s cieľom zabezpečiť **dôslednú ochranu a hospodárne spravovanie zverených verejných financií a zdrojov**.

7.4 Prípady riešené Najvyšším kontrolným úradom Slovenskej republiky

1. Vnútorný kontrolný systém vybraných výdavkov EŠIF v rezorte Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR

Záverom kontrolnej akcie bola nefunkčná vnútorná kontrola a nedostatok kontrolórov v rezorte. Vnútorné kontrolné mechanizmy sú neefektívne a neúčinné. Zamestnancom chýbajú skúsenosti s nastavením systému vnútornej kontroly a rizikom je tiež nedostatok kontrolórov. Také sú závery z kontrolnej akcie, ktorú ukončil NKÚ SR na Ministerstve práce, sociálnych vecí a rodiny SR (MPSVR SR). **Národná autorita pre oblasť externej kontroly považuje za dôležité, aby vrcholoví predstavitelia štátnej, verejnej organizácie zabezpečili pre zamestnancov odborné vzdelávanie, ktoré bude zamerané na finančné riadenie a kontrolu vo všetkých oblastiach života ministerstva, štátneho podniku, či mestského a obecného úradu.**

NKÚ SR upozorňuje, že rezort práce nemal explicitne definované tri stupne kontrolórskeho uistenia a cieleného riadenia rizík. Ide hlavne o manažérsku, riadiacu zodpovednosť, základnú finančnú kontrolu a nezávislý vnútorný audit. Činnosť ministerského vnútorného auditu pritom bola vyhodnotená ako nedostatočná. Vnútorný audit nenaplnil jeho základné zákonné poslanie, a to systematicky hodnotiť a zlepšovať riadenie rizík v rámci ministerstva. Naopak, priority sa zameriaval na overovanie dodržiavania postupov pri finančnej kontrole. Z pohľadu štatutára organizácie, ministra, ide o rozhodujúci nástroj uistenia, že inštitúcia realizuje strategické ciele, plní programové aktivity a že nástroje vnútornej kontroly vedú včas zachytiť riziká, ktoré môžu vyústiť do porušenia rozpočtových pravidiel, nedodržania zákonných povinností či trestnoprávnej zodpovednosti. Účinne nastavený systém vnútornej kontroly odhaľuje problémy v reálnom čase, identifikuje zodpovedné osoby za ich riešenie a pomáha prijímať efektívne nápravné opatrenia.

Dôležitým predpokladom pre účinné fungovanie vnútornej kontroly je jej primerané personálne zabezpečenie. MPSVR SR má podľa názoru NKÚ SR nedostatočný počet kontrolórov a to nielen pri pohľade na objem financií, ktoré spravuje, ale aj voči rozsahu kompetencií a povinností. Výdavková časť kapitoly rezortu je spomedzi všetkých ústredných orgánov štátu za ostatné dva roky najvyššia a výdavky len na tento rok sú rozpočtované v sume 3,28 miliardy eur. Národní kontrolóri vyhodnotili systém vnútornej kontroly za nedostatočný aj preto, že na zabezpečovanie všetkých úloh vnútorného auditu sú k dispozícii len dvaja odborní zamestnanci. V rámci kontroly boli identifikované aj problémy súvisiace s definovaním rizík a ich riadením zo strany zodpovedných zamestnancov. NKÚ SR preto odporúča vedeniu ministerstva, aby spracoval rezortnú politiku riadenia rizík a personálne posilnil útvar, ktoré sú súčasťou systému vnútornej kontroly a auditu.

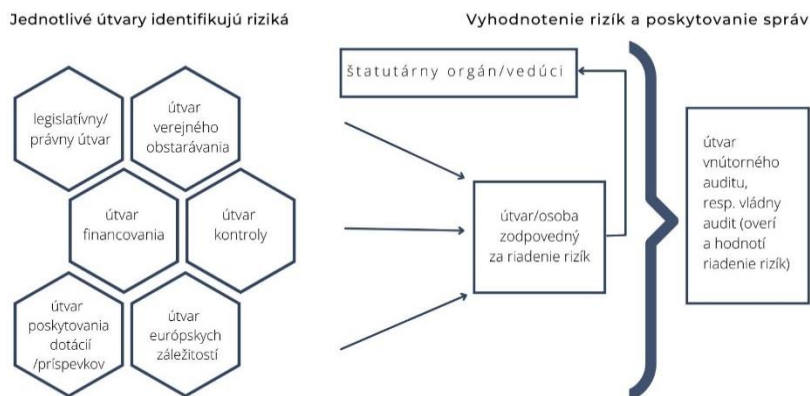
Odhalí vaša kontrola chyby?

10 úvodných otázok, ktoré vám pomôžu zistiť, či je váš vnútorný kontrolný systém nastavený **dobre**

- Kontrolujete jasne právomoci a zodpovednosti?
- Sú ľudské zdroje stabilné a disponujú adekvátnymi znalosťami a praxou?
- Sú vnútorné predpisy dostatočne dodržiavané a aktualizované?
- Zodpovedá manažment za systém vnútornej kontroly, opatrenia pri rizikách?
- Je práca zamestnanca preverovaná iným zamestnancom?
- Došlo monitoringom rizík k predchádzaniu, resp. zmierneniu ich dopadov?
- Sú plány vnútorného auditu vypracované na základe zhodnotenia rizík?
- Sú splnené opatrenia z interných aj externých auditov a kontrol?
- Sú nedostatky komunikované vo vnútri organizácie?
- Vyvodzuje sa zodpovednosť voči príslušným zamestnancom?

Ukazuje sa, že vnútorný kontrolný systém je Achillovou päťou štátnych, ako i verejných organizácií. Kontrola je pritom kľúčovým nástrojom pre zabezpečenie zdravého finančného riadenia inštitúcie, priebežného hodnotenia plnenia cieľov verejných politík a ubezpečením pre zamestnancov, že dodržiavajú zásady hospodárneho a efektívneho používania národných či európskych financií. V minulom roku národní kontrolóri preverili účinnosť systému vnútornej kontroly v rámci ministerstva školstva a na základe zistených nedostatkov konštatovali, že systém nie je nastavený správne a absentujú procesy riadenia rizík. To súvisí s cieľnou kontrolou nosných aktivít inštitúcie vychádzajúcich z kompetenčného zákona.

Príklad nastavenia systému vnútornej kontroly v kontexte riadenia rizík v štátnej, resp. verejnej správe:

Viac informácií nájdete v samotnej [tlačovej správe NKÚ SR](#).

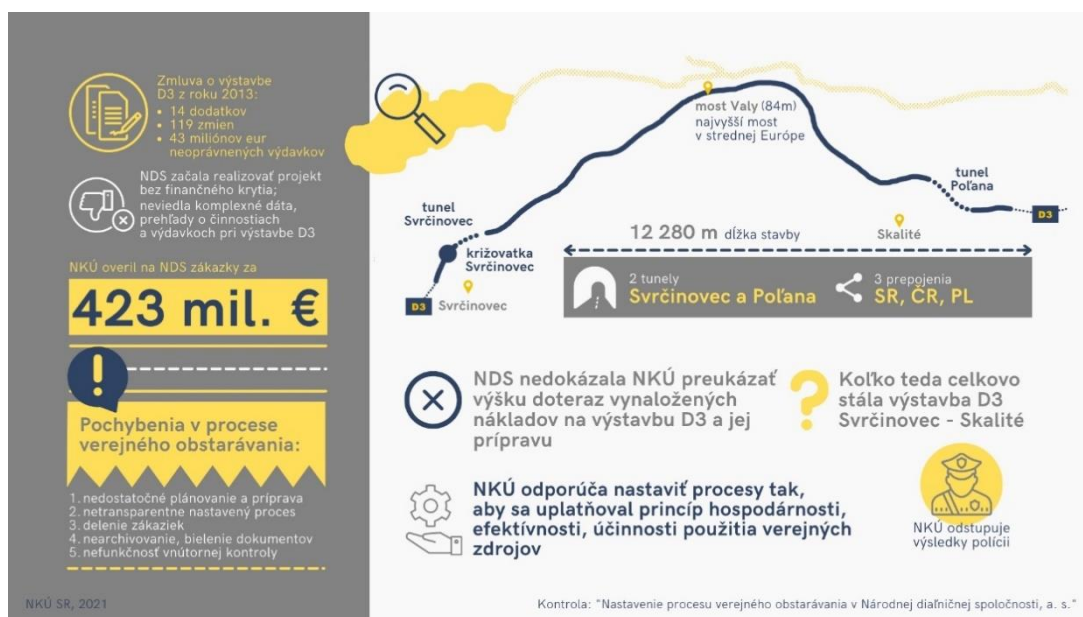
2. Nezrovnalosti pri výstavbe diaľnic

NKÚ SR vykonal v roku 2021 kontrolu systému verejného obstarávania (ďalej len „VO“) v Národnej diaľničnej spoločnosti (ďalej len „NDS“). NKÚ SR skonštatoval, že proces VO v NDS nebol v rokoch 2019 a 2020 nastavený transparentne a nebránil možným podvodom či korupcií. Vnútna kontrola NDS bola nefunkčná.

Kontrolóri odhalili nedostatky nielen pri jeho príprave, ale tiež pri dokumentovaní procesov. Spoločnosť často nearchivovala dokumenty, niektoré boli dokonca bielené, preto ich nebolo možné detailne preskúmať. To automaticky vyvoláva podozrenie, že prostriedky neboli využívané hospodárne. Kontrolný úrad z týchto dôvodov zistenia odstúpil polícii, ÚVO i sekcii auditu a kontroly MF SR.

Práve zlé nastavenie procesov a postupov vyúsťuje do chýb a nedodržovania termínov. Národní kontrolóri preto poslancom parlamentného výboru odporúčajú požiadať vedenie rezortu dopravy o nastavenie procesu obstarávania v diaľničnej spoločnosti tak, aby bol funkčný, aby sa nepredžovali termíny výstavby diaľnic a tak, aby sa predišlo kráteniu finančných prostriedkov, ktoré má Slovensko vyčlenené z Európskej únie.

Práve zlé nastavenie procesov a postupov vyúsťuje do chýb a nedodržovania termínov. Národní kontrolóri preto poslancom parlamentného výboru odporúčajú požiadať vedenie rezortu dopravy o nastavenie procesu obstarávania v diaľničnej spoločnosti tak, aby bol funkčný, aby sa nepredžovali termíny výstavby diaľnic a tak, aby sa predišlo kráteniu finančných prostriedkov, ktoré má Slovensko vyčlenené z Európskej únie.

Dobudovanie cestnej infraštruktúry je kľúčové pre ďalší ekonomický rozvoj Slovenska a jeho regiónov. Národná diaľničná spoločnosť, a. s. v stopercentnom vlastníctve štátu zabezpečuje rekonštrukcie, výstavbu, údržbu, či spolplatňovanie diaľnic na Slovensku. Na svoju činnosť vynakladá stovky miliónov eur ročne zo štátneho rozpočtu, vlastných zdrojov, ako aj zo zdrojov EÚ. Kontrolóri NKÚ sa zamerali na systémové nastavenie procesu VO, ktoré patrí ku kľúčovým nástrojom na zabezpečenie hospodárnosti a efektívnosti využitia finančných prostriedkov diaľničnej spoločnosti. Kontrolované boli zákazky v hodnote viac ako 420 miliónov eur v období rokov 2019 až január 2021.

Kontrolóri preverovali bežné aktivity spoločnosti, napríklad poradenské, bezpečnostné a upratovacie služby, realizáciu verejného obstarávania externými firmami či prenájom, montáž a demontáž protisnehových zábran. Potvrdené boli riziká spojené s nesprávne nastavenými procesmi VO. A to napríklad, že diaľničná spoločnosť nepostupovala v súlade s legislatívnymi pravidlami, pričom proces VO nebol nastavený transparentne tak, aby účinne bránil podvodom a korupcii. Kontrolóri zhodnotili, že vnútorný kontrolný systém v NDS bol nefunkčný. Spoločnosť totiž nepostupovala podľa zákona o finančnej kontrole, zodpovední zamestnanci nevykonávali základnú finančnú kontrolu, či niektoré verejné prostriedky boli poskytnuté nad rámec oprávnenia (projekt mokrade Valaliky, R2 Košice Šaca –

Košické Olšany). Diaľničiarri nedodržiavali ani vlastné smernice týkajúce sa oblasti obstarávania a spoločnosť neporovnávala výsledky svojich verejných obstarávaní s inými subjektmi (napr. zahraničnými).

NDS vo vybraných oblastiach neuplatňovala princíp hodnoty za peniaze. Realizovala zákazky s nízkou hodnotou, ich rozdelením sa tak vyhla prísnejšiemu postupu verejného obstarávania. Lehoty na predloženie cenových ponúk v prípade niektorých zákaziek stanovila spoločnosť neprímerane krátke, keď mali uchádzači na vypracovanie ponuky len niekoľko hodín. Princíp transparentnosti nedodržiavali diaľničiarri ani pri dokumentovaní VO, keď nearchivovali všetky potrebné dokumenty, pričom niektoré boli dokonca aj bielené. Jednotlivé úkony tak boli podľa kontrolórov nepredvídateľné a kontrolou nepreskúmateľné. To zároveň vyvoláva podozrenie, že verejné prostriedky neboli využívané hospodárne, pričom mohlo dôjsť k porušeniu povinnosti pri správe cudzieho majetku a k machináciám vo VO. Kontrolný úrad preto zistené pochybenia odstúpil polícii.

NDS si v rokoch 2019 a 2020 objednala od externých firiem služby v oblasti VO za niekoľko desiatok tisíc eur napriek tomu, že spoločnosť mala na to vlastný odbor so 16 zamestnancami. Kontrolóri upozornili, že manažment NDS nemal ani súhlas predstavenstva na využívanie externých firiem v tejto oblasti a kontrolórom takúto potrebu ani nedokázali zdôvodniť. Pri procese VO diaľničná spoločnosť neskúmala prípadný konflikt záujmov a nezavedla mechanizmy, ktorými by dokázala identifikovať a preukázať podozrenia o kartelovej dohode alebo obmedzení hospodárskej súťaže.

Desiatky miliónov eur musíme vrátiť

Kontrola tiež poukázala na množstvo nedostatkov v procese VO pri výstavbe úseku diaľnice D3 Svrčinovec - Skalité. NDS začala projekt realizovať bez toho, aby mala zabezpečené finančné krytie. Lehota výstavby sa neustále predlžovala. K zmluve o dielo z roku 2013 uzatvorila spoločnosť 14 dodatkov, ktoré so sebou priniesli do prvotného dokumentu až 119 zmien. **Vládny audit identifikoval porušenie pravidiel pri použití európskych prostriedkov a následne došlo k vyčísleniu neoprávnených výdavkov vo výške viac ako 43 miliónov eur.** Nezrovnalosti sa ukazujú ako významné riziko, s ktorým Slovensko bojuje dlhodobo a ktoré má nepriaznivý vplyv na štátny rozpočet. Pri štyroch diaľničných úsekoch majú za prvý polrok dosiahnuť výšku 160 miliónov eur, pričom najväčšia suma sa týka problémového úseku D1 pri Žiline (Hričovské Podhradie – Lietavská Lúčka). Len na tomto mieste sa odhaduje, že sa nezrovnalosti vyšplhajú na 80 mil. eur. Úsek bol otvorený s 36-mesačným meškaním. Diaľnica síce bola stavebne dokončená už niekoľko mesiacov pred otvorením, problémom bol však zabudnutý privádzač do Žiliny, a tak diaľnica dlhé obdobie končila v poli.

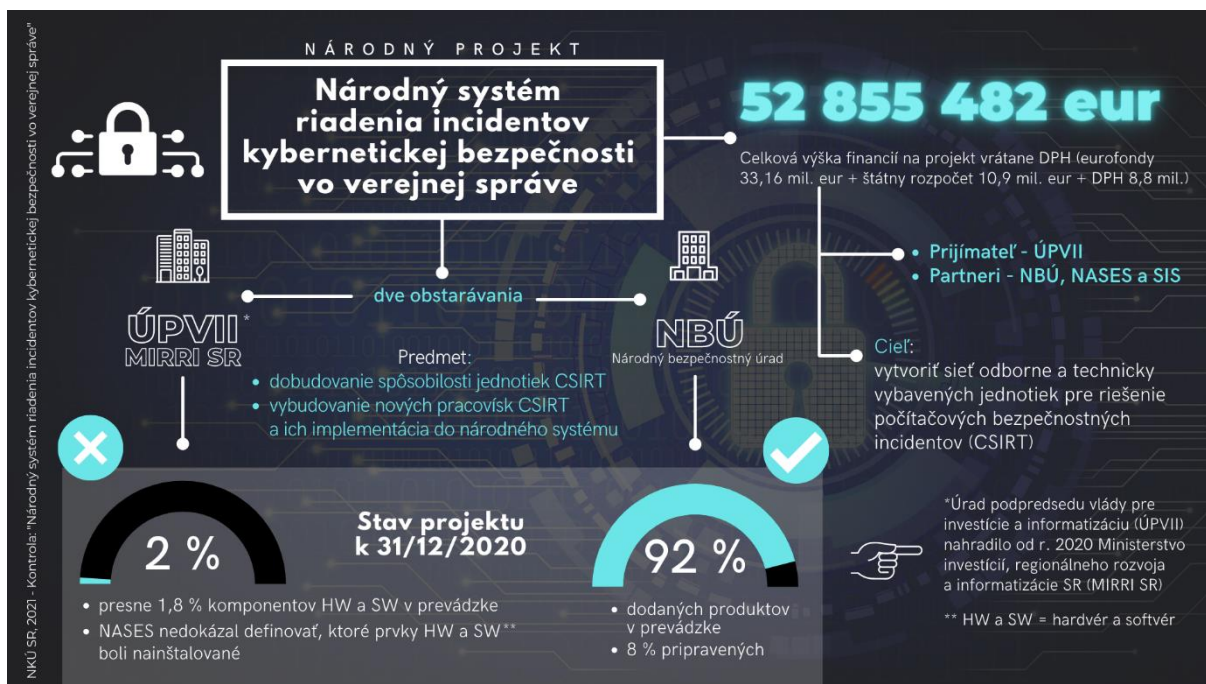
Predseda NKÚ SR v tejto súvislosti uviedol, že množstvo európskych peňazí, ktoré sme stratili na nezrovnalostiach, zaplatíme zo štátneho rozpočtu. Chyby diaľničnej spoločnosti spôsobené zlým riadením a chybnou nastavenou vnútornou kontrolou musí riešiť vláda aj tým, že chýbajúce peniaze presunie z iných svojich priorít. Rezort dopravy a súčasné vedenie NDS by preto mali pomenovať tých, ktorí za tento stav zodpovedajú a mali by voči nim vyvodiť dôsledky aj na úrovni trestnoprávnej zodpovednosti.

Záver: V súvislosti s výstavbou diaľnic a rýchlostných ciest hrozí ďalšie riziko, ktoré môže mať dopad na štátny rozpočet a negatívne sa môže premietnuť do termínov ukončenia jednotlivých dopravných stavieb. V tomto prípade ide o výrazný nárast cien stavebných materiálov z dôvodu ich aktuálneho nedostatku na európskych či svetových trhoch. Národná autorita pre oblasť externej kontroly preto na základe svojich ostatných zistení odporúča rezortu dopravy, aby v súčinnosti s ministerstvom financií hľadal takú úpravu platnej legislatívy, vďaka ktorej bude možné uplatniť princípy efektívneho a hospodárneho nakladania s verejnými či európskymi prostriedkami. Nielen pri nastavení transparentného verejného obstarávania, ale tiež v priebehu realizácie strategického projektu. Akýkoľvek nový dodatok súvisiaci so zvýšením vysúťaženej ceny by však musel byť podložený dôslednou finančnou analýzou, ktorej závery by boli okrem zodpovedného ministerstva potvrdené aj nestranným subjektom verejnej či štátnej správy.

3. Ako realizovať verejné obstarávania pri utajených kontraktoch

Národní kontrolóri sa v prvej polovici tohto roka zamerali na významný projekt z oblasti kybernetickej bezpečnosti, ktorého cieľom bolo vytvoriť sieť odborne a technicky vybavených jednotiek pre riešenie bezpečnostných incidentov. Celková hodnota kybernetických informačných projektov bola bežná 53 miliónov eur. NKÚ SR v priebehu kontrolnej akcie identifikoval viacero nedostatkov. Od priebehu verejného obstarávania, transparentnosti výberu dodávateľa až po finančné riadenie projektu zo strany bývalého Úradu podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu. NKÚ svoje zistenia odstúpil orgánom činným v trestnom konaní pre podozrenie v súvislosti s machináciami pri verejnom obstarávaní a porušením povinností pri správe cudzieho majetku. **Zistenia národnej autority pre externú kontrolu slúžili tiež na namodelovanie dobrej praxe v súvislosti so zverejňovaním rámcových zmlúv k projektom realizovaným v utajenom režime.** Tie musia obsahovať informácie o finančnom plnení, povinnostiach a právach zmluvných strán či časovom plnení zákazky.

Národný projekt riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe (2018 - 2020) sa realizoval v dvoch rovinách – dobudovanie spôsobilosti jednotiek pre riešenie počítačových incidentov (CSIRT) tak, aby bolo možné plynule a efektívne poskytovať služby a plniť zákonné úlohy. Uskutočnil ho vtedajší Úrad podpredsedu vlády pre investície a informatizáciu (ÚPVII) v spolupráci s Národnou agentúrou pre sieťové a elektronické služby (NASES). Druhé obstarávanie zamerané na vybudovanie nových pracovísk jednotiek CSIRT realizoval NBÚ pre svoje potreby, ako aj potreby Slovenskej informačnej služby (SIS). Na realizáciu národného projektu sa vyčlenilo 44 miliónov eur (takmer 53 miliónov eur s DPH), časť zo štátneho rozpočtu tvorila 11 miliónov, 33 miliónov išlo z európskych finančných prostriedkov. Podrobnosti sú k dispozícii [tu](#) a na nasledujúcom obrázku:

Dobrá prax = **UTAJIŤ LEN NEVYHNUTNÉ**

Národní kontrolóri hodnotia pozitívne, že vedenie NBÚ odtajnilo základné náležitosti projektu v rámci zmluvy, ktorá bola zverejnená v Centrálnom registri zmlúv. Dôležité technické informácie projektu sú zadané v prílohách zmluvy, ktoré podliehajú pravidlám zákona o ochrane utajovaných skutočností. „Na základe výsledkov kontrolných akcií súvisiacich s preverovaním projektov informatizácie spoločnosti a v súčinnosti s Národným bezpečnostným úradom sme namodelovali pravidlá, ako sa majú v záujme transparentnosti a efektívnosti používania verejných prostriedkov správať ministerstvá, či iné verejné inštitúcie,“ približuje podpredseda NKÚ.

ODPORÚČANÝ POSTUP ZÁKLADNÝCH KROKOV **pri realizácii „obranno-bezpečnostných výnimiek“** **(zákazky s prvkom utajenia)**

1. **Odôvodnenie potreby**
2. **Analýza režimu obstarávania zákazky** – výnimku je možné uplatniť len ak neexistujú menej rušivé opatrenia.
Použitie výnimky z aplikácie pravidiel a postupov vo verejnom obstarávaní musí byť založené na identifikácii základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky a zhodnotení potreby špecifických opatrení spočívajúcich v použití tzv. priameho zadania bez aplikácie pravidiel a postupov vo verejnom obstarávaní. Je zakázané, aby výnimky boli použité účelovo s cieľom vyhnúť sa transparentným a súťažným postupom zadávania zákazky bez objektívnych dôvodov (viď. kľúčový rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C – 187/16).
3. **Odôvodnenie, preukázanie oprávnenosti použitia výnimky** (preukázať, že konkrétne prijaté opatrenie je nevyhnutné a objektívne zodpovedajúce ochrane identifikovaných základných bezpečnostných záujmov Slovenskej republiky) a jej **podloženie relevantnou dokumentáciou**. Predmetná výnimka sa musí vykladať reštriktívne - zužujúco (viď. ustálená judikatúra Súdneho dvora EÚ, napr. rozsudky Súdneho dvora EÚ: C-57/94, C-385/02, C-20/01 a C-394/02).
4. **Stanovenie požiadaviek na spôsobilosť a dôveryhodnosť dodávateľov** (nastavenie vhodných podmienok postupu zadávania zákazky ako aj zmluvných podmienok) a určenie potrebných (vyžadovaných) dokladov.
5. **Zistenie - overenie možnosti trhu** (počet oprávnených hospodárskych subjektov). V prípade existencie jediného dodávateľa musí verejný obstarávateľ / obstarávateľ / osoba podľa § 8 zákona o verejnom obstarávaní, ktorá z dôvodu použitia výnimky nepostupuje podľa zákona o verejnom obstarávaní, túto skutočnosť písomne zdôvodniť / doložiť relevantným dokladom preukazujúcim túto skutočnosť.
6. **Zistenie ceny obvyklej na trhu** – povinnosť aj v prípadoch, kedy zadávanie zákaziek na dodanie tovarov, stavebných prác alebo služieb nespadá pod zákon o verejnom obstarávaní, postupovať pri ich obstarávaní v súlade so Zmluvou o fungovaní EÚ a o. i. dodržiavať aj princíp zákonnosti a zásadu riadneho finančného riadenia, resp. zásadu hospodárnosti, efektívnosti a účinnosti.
7. **Preukázanie nákupu „hodnoty za peniaze“** – napr. rokovanie o podmienkach zákazky, najmä o technických, administratívnych a finančných podmienkach. Predloženie potrebných (vyžadovaných) dokladov. Vyhotovenie Zápisnice z rokovania. Overenie možného konfliktu záujmov a preukázanie jeho overenia.
8. **Overenie zápisu v registri partnerov verejného sektora** (ak je to v zmysle protischránkového zákona relevantné).
9. **Uzatvorenie zmluvy resp. rámcovej dohody** tak, aby bola rozčlenená na časť verejnú a utajovanú.
10. **Zaslanie verejnej časti povinne zverejňovanej zmluvy / rámcovej dohody na jej zverejnenie v centrálnom registri zmlúv (resp. zverejnenie na webovom sídle povinnej osoby) v súlade so zákonom o slobode informácií.**

*V prípade zákaziek financovaných EŠIF sa postupuje aj podľa pravidiel a pokynov Centrálného koordinačného orgánu, riadiacich orgánov.

Nevyhnutnosťou je kontrola súladu finančnej operácie s právom SR a EÚ. Vykonanie kontroly v zmysle zákona č. 357/2015 Z. z. o finančnej kontrole a audite a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (v prípade subjektov, ktoré sú povinné postupovať v zmysle tohto zákona).

Záver

V rámci prevencie, t. j. predchádzania podvodom a nezrovnalostiam ONÚ OLAF v spolupráci so sieťovými partnermi aj v roku 2021 naďalej vyvíjal aktivity v oblasti zvyšovania povedomia verejnosti o potrebe OFZ EÚ v SR a v propagácii svojej činnosti a spolupráce s ostatnými sieťovými partnermi s cieľom chrániť finančné záujmy EÚ.

Informovanie širokej verejnosti o OFZ EÚ je dôležitou úlohou. Odhaľovanie nezrovnalostí je potrebné vnímať nielen ako dôkaz zneužitia prostriedkov EÚ a podvodu, ale aj ako dôkaz efektívneho kontrolného systému. V tejto súvislosti je potrebné zvýrazniť dôležitú úlohu, ktorú ONÚ OLAF a ostatní sieťoví partneri zohrávajú pri ochrane peňazí daňových poplatníkov EÚ, ako aj daňových poplatníkov SR.

Vo Výročnej správe je zhrnutá spolupráca ONÚ OLAF a ostatných sieťových partnerov s OLAF-om, vzájomná spolupráca sieťových partnerov zapojených do boja proti podvodom v rámci využívania finančných prostriedkov EÚ na Slovensku. Výročná správa informuje odbornú a širokú verejnosť o tom, aké činnosti sieťoví partneri v tejto oblasti vykonávajú, akým spôsobom zvyšujú povedomie a informovanosť o svojich opatreniach na boj proti podvodom páchaných pri využívaní finančných prostriedkov EÚ alebo ako upozorňujú na možné riziká a vznik nezrovnalostí v tejto oblasti. Partneri siete AFCOS informujú aj o realizovaných a absolvovaných školiacich aktivitách zameraných na ochranu finančných záujmov EÚ a o vydaní súvisiacich tlačových správ. V závere správy sú uvedené aj konkrétne prípady a príklady z praxe.

Zoznam skratiek

AFCOS	-	Koordináčny útvar pre boj proti podvodom (angl. Anti-Fraud Coordination Service)
AK EŠIF	-	Administratívne kapacity EŠIF
BSK	-	Bratislavský samosprávny kraj
CKO	-	Centrálly koordináčny orgán
CO	-	Certifikačný orgán
COCOLAF	-	Poradný výbor pre koordináciu prevencie podvodov
CPV	-	Centrálly plán vzdelávania AK EŠIF na programové obdobie 2014 – 2020
CRZ	-	Centrálly register zmlúv
EFF	-	Európsky fond pre rybné hospodárstvo
EK	-	Európska komisia
EFRR	-	Európsky fond regionálneho rozvoja
EPFRV	-	Európsky poľnohospodársky fond pre rozvoj vidieka
EPPO	-	Európska prokuratúra
ESF	-	Európsky sociálny fond
EŠIF	-	Európske štrukturálne a investičné fondy
EÚ	-	Európska únia
FR SR	-	Finančné riaditeľstvo SR
FS SR	-	Finančná správa SR
FSR	-	Fond sociálneho rozvoja
GAF	-	Pracovná skupina Rady EÚ pre boj proti podvodom (Working group for Anti- Fraud, Groupe de Lutte Anti-Fraude)
GP SR	-	Generálna prokuratúra SR
IA MPSVR SR	-	Implementačná agentúra Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny SR
IMS	-	Informačný systém EK pre elektronické oznamovanie nezrovnalostí
IPC	-	Informačno-poradenské centrá
IROP	-	Integrovaný regionálny operačný program
ITMS2014+	-	Informačno-technologický monitorovací systém 2014+
KÚ FS	-	Kriminálny úrad Finančnej správy
MDV SR	-	Ministerstvo dopravy a výstavby SR
MF SR	-	Ministerstvo financií SR
MF SR - CO	-	Ministerstve financií SR - Certifikačný orgán
MF SR - OA	-	Ministerstva financií SR - Orgán auditu
MH SR	-	Ministerstvo hospodárstva SR
MIRRI SR	-	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
MK SR	-	Ministerstvo kultúry SR
MPRV SR	-	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR
MPSVR SR	-	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR

MS SR	-	Ministerstvo spravodlivosti SR
MŠVVaŠ SR	-	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu SR
MV SR	-	Ministerstvo vnútra SR
MZ SR	-	Ministerstvo zdravotníctva SR
MŽP SR	-	Ministerstvo životného prostredia SR
NAKA P PZ SR	-	Národná kriminálna agentúra Prezídia Policajného zboru SR
NFP	-	Nenávratný finančný príspevok
NKÚ SR	-	Najvyšší kontrolný úrad SR
O AFCN	-	Sieť komunikátorov OLAF-u
OFZ EÚ	-	Ochrana finančných záujmov EÚ
OIP ÚV SR	-	Odbor informovania a publicity Úradu vlády SR
OLAF	-	Európsky úrad pre boj proti podvodom
ONÚ OLAF	-	Odbor Národný úrad pre OLAF
OP	-	Operačný program
OP BK	-	Operačný program Bratislavský kraj
OP D	-	Operačný program Doprava
OP II	-	Operačný program Integrovaná infraštruktúra
OP INTERACT	-	Operačný program Interact
OP KŽP	-	Operačný program Kvalita Životného prostredia
OP ĽZ	-	Operačný program Ľudské zdroje
OP IS	-	Operačný program informatizácia spoločnosti
OP RH	-	Operačný program Rybné hospodárstvo
OP TP	-	Operačný program Technická pomoc
OP V	-	Operačný program Vzdelávanie
OP VaI	-	Operačný program Výskum a inovácie
OP VaV	-	Operačný program Výskum a vývoj
OP Z	-	Operačný program Zdravotníctvo
OP ZaSI	-	Operačný program Zamestnanosť a sociálna inklúzia
OP ZI	-	Operačný program Základná infraštruktúra
OP ŽP	-	Operačný program životné prostredie
PMÚ SR	-	Protimonopolný úrad SR
PO	-	Programové obdobie
PPA	-	Pôdohospodárska platobná agentúra
PRV	-	Program rozvoja vidieka
PS	-	Pracovná skupina
PS INTERACT III	-	Program spolupráce INTERACT III
PSK	-	Pracovná skupina pre komunikáciu
PS k článku 325 ZFEÚ	-	Pracovná skupina k článku 325 Zmluvy o fungovaní EÚ
PSpN	-	Pracovná skupina pre nezrovnalosti

P PZ SR	-	Prezídium Policajného zboru SR
RO	-	Riadiaci orgán
RO PS INTERACT	-	Riadiaci orgán pre Program spolupráce INTERACT
ROP	-	Regionálny operačný program
SAK MF SR	-	Sekcia auditu a kontroly Ministerstva financií SR
RV	-	Riadiaci výbor pre ochranu finančných záujmov EÚ v Slovenskej republike
SAŽP	-	Slovenská agentúra životného prostredia
SIEA	-	Slovenská inovačná a energetická agentúra
SK	-	Sekcia kontroly
SO	-	Sprostredkovateľský orgán pod riadiacim orgánom
SOP LZ	-	Sektorový operačný program Ľudské zdroje
SOP PaRV	-	Sektorový operačný program Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka
SOP PaS	-	Sektorový operačný program Priemysel a služby
SR	-	Slovenská republika
SPD	-	Spotrebná daň
ŠR	-	Štátny rozpočet
ŠF	-	Štrukturálne fondy EÚ
ÚV SR	-	Úrad vlády SR
ÚVO	-	Úrad pre verejné obstarávanie
VO	-	Verejné obstarávanie
ŽoNFP	-	Žiadosť o NFP